



ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

ΕΤΟΣ ΙΓ — ΤΕΥΧΟΣ 291 — 292

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

Στὴ Χώρα πού ἀρματώθηκε, ποίημα.

Δ. ΣΩΜΕΡΕΙΤΗ

Ἐπίκαιροι διπλωματικοὶ ὑπομνήσεις.

ΣΤΕΦΑΝΙΑΣ ΔΑΦΝΗ

Πόλεμος, ποίημα.

Ν. ΣΠΑΝΔΩΝΗ

Σκίτσα τοῦ πολέμου.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΧΑΤΖΙΔΑΚΗ

Συστηματικὰ διασκεδαστικὰ μαθήματα εἰς τὰ μέσα σχολεῖα.

ΜΙΧΑΗΛ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ

Λεσβιακὸν Πανόραμα.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἡ ἀστὲρ τοῦ βραδίου γλωσσῶν..., ποίημα Α. Μυσσέ. — Θάνατος τοῦ Μάρκου Κράλιεβιτς.

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

Δόγοι καὶ Ἀντίλογοι, ὑπὸ Κίμωνος Μιχαηλίδου. — Ὁ Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ', ὑπὸ Α. — Ἀπὸ τὴν ζῶν τοῦ Πατριάρχου. — Ἀρχαιολογικά, ὑπὸ Κ. — Μακεδονία, ὑπὸ Σπύρου Παναγιωτοπούλου. — Πολιτικὴ σελίς, ὑπὸ Ἀγρίππα. — Περιοδικά. — Χρονικά. — Ἡμερολόγιον τοῦ πολέμου.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ὁ Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ', ἐκτὸς τοῦ κειμένου. — Κρητικοὶ ἐθελονταὶ εἰς τὴν ὁδὸν Σταδίου. — Ὁ πρίγκιψ Νικόλαος. — Ὁ κ. Ρακτιβάν. — Ε. Στελλάκης. — Ἐννέα φονευμένοι ἀξιωματικοί. — Τρία σκίτσα Π. Ρούμπου. — Ὀκτὼ εἰκόνες τοῦ πολέμου.

Ἀθῆναι, ὁδὸς Ἀριστοτέλους 35

Ἐκαστον Τεύχος Δραχ. 1

ΕΓΓΡΑΦΑΙ: Δι' ἕν ἔτος Δρ.-Φρ. 25. — Δι' ἕξ μῆνας Δρ.-Φρ. 12.50.
ΚΑΤΑ ΔΟΣΕΙΣ: Δρ.-Φρ. 2 κατὰ μῆνα. Ἡ πρώτη δόσις Δρ.-Φρ. 3.Διὰ τοὺς διδασκάλους: Ἑλλάδος, Δρ. 13 ἐτησίως, Δρ. 7 δι' 6 μῆνας
Ἑξωτερικοῦ Δρ. 14 » Δρ. 7,50 »

Αἱ ΕΓΓΡΑΦΑΙ ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΤΗΝ 15 ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΟΝΟΝΤΑΙ

ΤΑ «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ» ἐκδίδονται τὴν 15 καὶ 30 ἐκάστου μηνός.
Ἐκαστον ἔτος ἀποτελεῖται ἀπὸ 2 τόμους: ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου καὶ ἀπὸ 15 Ἀπριλίου. Τὸ τίμημα τῆς ἐγγράφης ἀποστέλλεται διὰ ταχυδρομ. ἢ τραπεζικῆς ἐπιταγῆς πρὸς τὸν κ. Κίμωνα Μιχαηλίδην, διευθυντὴν «Παναθηναίων» Ἀθήνας.

ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΧΟΡΩΔΙΑ

35 — ΟΔΟΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ — 35

ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΩΝ «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ».

Κατηχητικὴ χορωδία ἀντὶ 5 δραχμῶν μηνιαίως συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς θεωρίας. Ἡ χορωδία θὰ παρουσιάζεται εἰς διαφόρους συναυλίας καὶ εορτάς. Εἰς τὴν ἰδίαν σχολὴν δίδονται μαθήματα μονωδίας, κλειδοκυμβάλου, βιολίου καὶ musique de chambre.

ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
Ε. ΚΑΖΑΝΗ

ΤΟ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΕΝ Τῇ ΑΝΑΤΟΛῃ

ΒΡΑΒΕΥΘΕΝ Εἰς ΤΡΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΜΕ ΤΑ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ — ΣΤΟΑ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ

Μόνον τὸ τσιγκογραφεῖον Ε. Καζάνη
ἐβραβεύθη ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Βορδῶ.PROFESSOR MORMORIS'
SERIES OF ENGLISH LESSONS

(Elementary, intermediate and advanced stage) after Pitman's system of «Individual Instruction».

Every facility is offered to learners whilst preparing their lessons.

Daily tuition after 2.30 p.m. at N° 43 Themistocles Street.

ΙΟΥΛΙΟΥ Γ. ΜΟΡΜΟΡΗ, ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

Σειρὰ μαθημάτων τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης δι' ἀρχαρίους, μέσους καὶ προχωρημένους. Διδασκαλία μετὰ τὰς 2.30 μ.μ., καὶ τὸ ἑσπέρας κατὰ τὸ σύστημα Pitman τῆς «Διδασκαλίας κατ' ἄτομον». Πᾶσα εὐκολία παρέχεται εἰς τοὺς διδασκόμενους κατὰ τὴν προπαρασκευὴν τῶν μαθημάτων των.

43 — Ὀδὸς Θεμιστοκλέους — 43

ΙΩΑΝΝ. Γ. ΚΡΑΝΙΩΤΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΙΑΤΡΟΣ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΟΔΟΝΤΩΝ

Παρακολουθῶν ἐγγύτατα τὰς νεωτέρας θεραπευτικὰς μεθόδους καὶ πᾶσαν πρόοδον τῆς ὁδοντοιατρικῆς τέχνης, ἐφαρμόζει αὐτάς τελειότατα ἐν τῇ ἀπαραμίλλῳ Κλινικῇ του διὰ νεωτάτων ἡλεκτρικῶν μηχανημάτων, ἐργαλείων καὶ ἀκτίνων Rontgen, εἰδικῶν διὰ τὸ στόμα καὶ τοὺς ὀδόντας.

ΟΜΗΡΟΥ 5^Α (ΕΝΑΝΤΙ ΒΟΥΛΗΣ) ΑΘΗΝΑΙ

TANTAL

Ἡλεκτρικοὶ λαμπτήρες οἰκονομίας ἐκ μετάλλου Tantal 70% οἰκονομία ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος

ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ Εἰς ΤΟ ΠΡΑΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Α. Δ. ΖΑΧΑΡΙΟΥ & ΣΑΣ

27 — ΟΔΟΣ Γ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ — 27

ΑΝΔΡΕΑΣ ΤΣΙΤΣΙΚΑΣ

ΩΤΟ-ΡΙΝΟ-ΛΑΡΥΓΓΟΛΟΓΟΣ

Ἐπὶ τριετίαν εἰδικῶς ἐν Εὐρώπῃ ἐκπαιδευθεὶς

Δέχεται ὁδὸς Γλάδστωνος 1 (πρώτη δεξιὰ πύλοδος τῆς ὁδοῦ Πατησίων) 9—11 π. μ. καὶ 3—5 μ. μ.

Ἐκτελεῖ τὴν διασωλήνωσιν τοῦ λάρυγγος, τὴν βρογχο-οισοφαγοσκόπησιν, ὥς καὶ πάσας τὰς χειρουργικὰς ἐπεμβάσεις τοῦ κλάδου του.

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΠΑΛΛΗ & ΚΟΤΖΙΑ

ΔΙΑΔΟΧΟΙ Α. ΠΑΛΛΗΣ & ΣΙΑ

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟΝ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΩΝ, ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩ 1870

Μεγάλοι ἀποθήκαι χάρτου Ἐφημερίδων, Συγγραμμάτων, Περιοδικῶν καὶ πάσης ποιότητος.

Μεγάλοι ἀποθήκαι εἰδῶν γραφικῆς ὕλης πάσης προελεύσεως.

Ἀτμοκίνητα Ἐργοστάσια Καταστήων, Φακέλων καὶ Φωτογραφικῶν Χαρτονίων.

Μόνον ἐκδίδει ἐν Ἑλλάδι Ἐπιστολικῶν Δελταρίων. Δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτελοῦμεναι τάχιστα. Ἐξεδόθησαν πλέον τῶν 3,000 εἰδῶν μέχρι τοῦδε.

Ἀτμοκίνητον Τυπογραφεῖον μετὰ 10 πιεστήρια διὰ μικρὰς ἐπιμελεημένας ἐργασίας (Travaux de ville) ὥς καὶ διὰ μεγάλας καλλιτεχνικὰς τοιαύτας.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ Εἶδη: Μεγάλη παρακαταθήκη φωτογραφικῶν πλακῶν καὶ χάρτου διαφόρων προελεύσεων. Μόνον ἀντιπρόσωποι τῶν φωτογραφικῶν πλακῶν Imperial Dry Plate Co Ltd.

ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΑ ΣΤΙΓΜΙΑΙΩΣ

ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ LIMITED

ΣΥΣΤΑΘΕΙΣΑ ΤΩ 1839

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ £ 600.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Κερκύρα, Κεφαλληνίᾳ, Ζακύνθῳ, Πάτραις, Πειραιεῖ, Τριπόλει, Ναυπλίῳ.

Καταθέσεις. Ἡ Ἰονικὴ Τράπεζα Limited ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1910 μέχρι νεωτέρας εἰδοποιήσεως, δέχεται καταθέσεις εἰς τραπεζογραμμάτια ἐπὶ τόκῳ ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους:

3% ἐτησίως ἐπὶ ἀποδόσει εἰς α' ζήτησιν διὰ ποσὰ μέχρι 100,000 Δρ. — 1/2% ἐτησίως εἰς α' ζήτησιν διὰ ποσὰ πέραν τῶν 100,000 Δρ. — 3 1/2% ἐτησίως μετὰ 6 μῆνας μέχρι 2 ἐτῶν. — 4% ἐτησίως μετὰ 2 ἐτῶν μέχρι 4 ἐτῶν. — 4 1/2% ἐτησίως πέραν τῶν 4 ἐτῶν.

Ἡ Τράπεζα δέχεται ἐπίσης καταθέσεις εἰς chèques ἐπὶ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας, ὥς ἕως: 3% ἐτησίως εἰς α' ζήτησιν. — 3 1/2% ἐτησίως μετὰ 6 μῆνας μέχρι 2 ἐτῶν. — 4% ἐτησίως μετὰ 2 ἐτῶν μέχρι 4 ἐτῶν. — 4 1/2% ἐτησίως μετὰ 4 ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα.

Αἱ εἰς ἐπιταγὰς (chèques) ἐπὶ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας καταθέσεις ἀποδίδονται εἰς ὁ εἶδος ἐγένετο ἡ κατάθεσις, παντὸς δικαιώματος χαρτοσήμου ἐπιβαρύνοντος τὸν καταθέτην.



ΘΕΟΦ. Μ. ΧΑΛΚΩΜΑΤΑΣ

ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΗΣ

ΤΗΣ Α.Μ. ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ Α.Β.Υ. ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ

ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΑΓΓΛΙΑΣ ΚΑΙ ΓΑΛΛΙΑΣ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 21^Α

ΤΟ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΚΟΜΜΩΣΕΩΣ
Σ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 4



La vraie ondulation Marcel.



Τὰ ἀνώτερα καὶ οἰκονομικώτερα Ἑλληνικὰ ὑποδήματα, θὰ εὑρετε εἰς τὰ καταστήματα

Γ. ΜΟΥΓΕΡ
ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ

Πλήρης συλλογὴ ἐτοιμῶν υποδημάτων. — Εἰδικότης εἰς τὰ γυναικεῖα.

ΤΙΜΑΙ
18-20 ΕΤΟΙΜΑ, 22-25 ΕΠΙ ΜΕΤΡΩ

Περὶ προμηθείας ἐξ Εὐρώπης μιᾶς καταβρεκτηρίου αὐτοκινήτου ἀμάξης

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Διακηρύττει ὅτι

Τὴν 2^{αν} Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 11^{ην} π. μ. ἐνεργηθῆσεται ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ Ἀθηνῶν δημοπρασία δι' ἐνσφραγίστων προσφορῶν διὰ τὴν προμήθειαν μιᾶς

αὐτοκινήτου καταβρεκτηρίου ἀμάξης διὰ τὸ κατάβρεγμα τῶν δημοτικῶν ὁδῶν καὶ πλατειῶν, συμφώνως πρὸς τὴν παρὰ τῆς τεχνικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Δήμου καταρτισθεῖσαν συγγραφὴν ὑποχρεώσεων, ἧς οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν, προσερχόμενοι εἰς τὸ τμήμα τῆς ὁδοποιίας τοῦ Δήμου Ἀθηναίων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Νοεμβρίου 1912

Ὁ Δήμαρχος
ΣΠΥΡ. ΜΕΡΚΟΥΡΗΣ

ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΤΟΥ 1912

Ἡ μεγαλοπρεπὴς καὶ μοναδικὴ εἰς τὰ ἐκδοτικὰ χρονικὰ ἔκδοσις αὕτη, ἐπὶ τῇ βάσει εἰκόνων ληφθεισῶν παρὰ ἐπὶ τούτῳ ἀποσταλέντων καλλιτεχνικῶν καὶ πολεμικῶν ἀνταποκριτῶν θ' ἀποτελεσθῇ ἐκ 10 φυλλαδίων 16 σελίδων εἰς μέγα σχῆμα μὲ

120 ΟΛΟΣΕΛΙΔΟΥΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΚΑΙ 300 ΜΙΚΡΟΤΕΡΑΣ ΕΙΚΟΝΑΣ

Τὸν πόλεμον τοῦ 1912 εἰς τὴν Βιβλιοθήκην μας

μᾶς μεταφέρουσιν οὕτω οἱ Ἐκδόται

Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΚΑΙ Σ^Α

ΑΘΗΝΑΙ — ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ

Τὸ ὅλον ἔργον Δραχ. 8.—
Ἐκδοσις πολυτελὴς » 16.—
Ἐκαστον φυλλάδιον » 1.—

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΝΕΥΡΙΚΩΝ ΒΛΑΒΙΑΝΕΙΩΝ ΠΑΤΗΣΙΑ

Ἡ πρώτη καὶ τελειοτάτη

ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ

Κατὰ τὴν ὁμόφωνον γνώμην καὶ διδασκαλίαν τῶν διαπρεπεστέρων Νευρολόγων καὶ Ψυχιάτρων μόνον ἐν τῇ Κλινικῇ θεραπεύονται τελείως

Η ΝΕΥΡΑΣΘΕΝΕΙΑ, ΥΣΤΕΡΙΑ

καὶ λοιπαὶ ΝΕΥΡΩΣΕΙΣ καὶ ΨΥΧΩΣΕΙΣ

ἀκόμη καὶ αἱ χρονιώταται καὶ δυσίατοι ἐξ οἷασις ἴσως ἀιτίας προσερχόμεναι, ὡσαύτως δὲ πάντοτε θεραπευτικῶς τελείται ἡ νοσηλεία τῶν ἐξ ὁργανικῶν νοσημάτων καὶ νευρο-ἀρθριτισμοῦ πασχόντων μετὰ ποικίλων ἐκδηλώσεων.

Ὁ Διευθυντὴς κ. ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ δέχεται τοὺς εἰσακτέους καθ' ὅς ὥρας καὶ τοὺς πάσχοντας ἐν

ΝΕΥΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΩΝ

νοσημάτων καθ' ἑκάστην 10-12 π. μ. καὶ 5-6 μ. μ. ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις οἰκίᾳ του

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 45

Ἐναντὶ Ἀρσακείου, Μέγαρον Μελά

Ἀριθ. Τηλεφώνου 200

Περὶ προμηθείας ἐξ Εὐρώπης μιᾶς καταβρεκτηρίου αὐτοκινήτου ἀμάξης

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Διακηρύττει ὅτι

Ἡ διὰ τὴν 2^{αν} Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ὁρισθεῖσα δημοπρασία διὰ τὴν προμήθειαν μιᾶς αὐτοκινήτου καταβρεκτηρίου ἀμάξης διὰ τὸ κατάβρεγμα τῶν δημοτικῶν ὁδῶν καὶ πλατειῶν τῆς πόλεως, ἐνεργηθῆσεται τὴν 15^{ην} τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 11^{ην} (ἐνδεκάτην) πρὸ μεσημβρίας δι' ἐνσφραγίστων προσφορῶν ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ Ἀθηνῶν, συμφώνως πρὸς τὴν τροποποιηθεῖσαν συγγραφὴν ὑποχρεώσεων, ἧς οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν, προσερχόμενοι εἰς τὸ τμήμα τῆς ὁδοποιίας τοῦ Δήμου Ἀθηναίων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Νοεμβρίου 1912

Ὁ Δήμαρχος
ΣΠΥΡ. ΜΕΡΚΟΥΡΗΣ

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Κ. Βελισσάριος, ὁδὸς Σταδίου 67. Κολώνια

Κοιμώσεις Κυριῶν

Κ. Βελισσάριος, ὁδὸς Σταδίου, 67.

Γαλακτοκομεῖα

Ι. Χρυσάκης, Πλατεῖα Συντάγματος.

Φαρμακεία

Π. Βασιλείου, ὁδὸς Σταδίου καὶ Αἰόλου.

Κωνστ. Σικαράς, Σταδίου 2.

(Εἶδη ὀπτικά καὶ φωτογραφικά).

Φηλὶξ Ράνιος, ὁδὸς Σταδίου 8.

(Εἶδη ὀπτικά, φωτογραφικά, ἐπιστημονικά).

Βιβλιοδετεῖα

Β. Κοντομανώλη, ὁδὸς Ἱπποκράτους 3.

Σ. Π. Α. Π.

Ἀναχωρήσεις ἐξ Ἀθηνῶν

6.30 π.μ. Διὰ Κόρινθον, Ναύπλιον, Τρίπολιν, Μεγαλόπολιν, Κυπαρισσίαν, Καλάμας.

7.05 » Διὰ Κόρινθον, Καλάβρυτα, Πάτρας, Κυλλήνην (λουτρά), Πύργον, Ὀλύμπια.

8.20 » Διὰ Κόρινθον καὶ τὰς μέχρις Ἀκράτας στάσεις.

1.00 μ.μ. Διὰ Κόρινθον, Ναύπλιον, Πάτρας.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Πατρῶν

7.30 π.μ. Διὰ Κόρινθον, Ἀθήνας.

11.40 » Διὰ Καλάβρυτα, Κόρινθον, Ναύπλιον, Ἀθήνας.

6.30 » Διὰ Κυλλήνην (λουτρά), Πύργον, Ὀλύμπια, Κυπαρισσίαν, Καλάμας, Μεγαλόπολιν, Τρίπολιν.

3.45 μ.μ. Διὰ Κυλλήνην (λουτρά), Πύργον, Ὀλύμπια.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Καλαμῶν

7.00 π.μ. Διὰ Κυπαρισσίαν, Ὀλύμπια, Πύργον, Πάτρας, Μεγαλόπολιν, Τρίπολιν, Ναύπλιον, Ἀθήνας.

12.05 » Διὰ Πύργον, Ὀλύμπια, Τρίπολιν.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

4.40 μ.μ. Ἐκ Πατρῶν, Τριπόλεως, Ναυπλίου.

6.15 » Τοπικὴ ἐκ Κόρινθον.

7.05 » Ἐξ Ὀλυμπίων, Πύργου, Κυλλήνης (λουτρῶν), Πατρῶν, Καλαβρυτῶν.

8.05 » Ἐκ Καλαμῶν, Κυπαρισσίας, Μεγαλόπολεως, Τριπόλεως, Ναυπλίου.

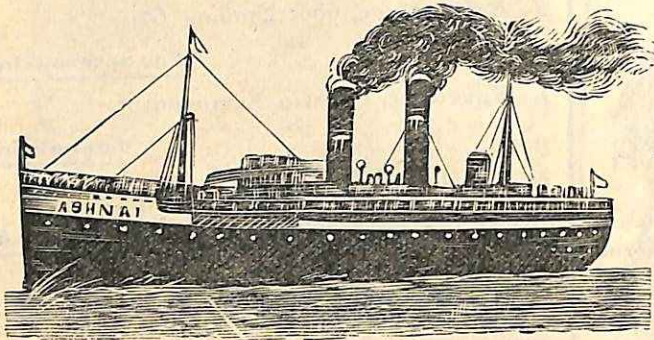
ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑΡΙΑ ΤΑΞΕΙΔΙΩΝ

1000 χιλίωμ.	Α' Θ.	Δρ.	90	διαρκείας
ἐκπτώσις 25%	Β'	»	75	6 μηνῶν
	Γ'	»	45	

2500 χιλίωμ.	Α' Θ.	Δρ.	210	διαρκείας
ἐκπτώσις 30%	Β'	»	175	12 μηνῶν
	Γ'	»	105	

ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΕΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ—ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ



ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΑΠΕΛΟΥ
παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Ἀτμοπλοΐᾳ

Ἄνευ σύρματος τηλέγραφος

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΑΞΕΙΔΙΟΥ ΗΜΕΡΑΙ 14

Γραμμή τακτικὴ κατὰ 25ήμερον
ἐξ Ἑλλάδος καὶ Ἀνατολῆς δι' Ἀμερικὴν
Ἀντιπροσωπεῖται εἰς ἅπαντα τὰ μέρη
τοῦ Ἑσωτερικοῦ καὶ Ἑξωτερικοῦ

ΑΤΜΟΠΛΟΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ { ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ τόνων 12000 μὲ 1200 θέσεις Γ'. 200 Α'—Β'.
ΑΘΗΝΑΙ » 14000 μὲ 1500 » Γ'. 300 Α'—Β'.

Νεότευκτα, ταχύτερα, μὲ διπλοὺς ἑλικας, διπλὰς μηχανάς, ταχύτητος 15 μιλίων, συγκινητροῦντα ἅπαντα τὰ προσόντα
διὰ τὴν τελείαν ἀνεσιν τῶν ἐπιβατῶν. Ἡλεκτρικαὶ—Παγοποιητικαὶ μηχαναὶ, Νοσοκομεῖα, Λουτήρες κ.λ.π. κ.λ.π.

Δρομολόγιον τακτικὸν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, Σμύρνης, Πειραιῶς, Γυθείου, Καλαμῶν, Πατρῶν, κατ' εὐθείαν
διὰ Νέαν Ὑόρκην μετ' ἐπιστροφῆς ἐκ Νέας Ὑόρκης, Πειραιᾶ, Κωνσταντινουπόλεως, Σμύρνης.

Γενικὰ Πρακτορεῖα ἐν Κων/πόλει, Σμύρνῃ, Πειραιεῖ, Ἀλεξανδρείᾳ, Πάτραις, Καλάμαις, Βόλῳ, Νέᾳ Ὑόρκῃ.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΜΑΝΤΙΚΑ

ΕΝ ΑΜΙΣΩΙ

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ
ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΙ ΞΥΛΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΡ. ΠΑΪΟΥ
ΟΔΟΣ ΚΟΛΟΚΩΤΡΩΝΗ
ΑΡ 55 Α
ΑΘΗΝΑΙ

ΒΡΑΒΕΥΘΕΝ ΕΝ Τῇ ΕΚΘΕΣΕΙ ΤΟΥ ΒΟΡΩ 1907
ΤΟ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΕΝ ΑΝΑΤΟΛῃ
ΜΕ ΤΑ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ
ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΑΧΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ

Always Drink

FRAGRANT-DELICIOUS

SOLD IN
LEAD PACKETS & DECORATED TINS

BLUE CROSS TEA

ΤΕΪΑ ΚΥΑΝΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Εἶναι τὰ ἄριστα πάντων. Διὰ τοῦτο ὅπου εἰσῆ-
χθησαν ἐπεβλήθησαν γενικῶς. Ἡ συσκευὴ των
εἰς πακέτα καὶ κυτία μὲ τὸ σῆμα τοῦ ΚΥΑΝΟΥ
ΣΤΑΥΡΟΥ γίνεται ἐν Λονδίῳ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν
ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ἀγγλικοῦ Κράτους.

Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ ἐδωδιμοπωλεῖα.

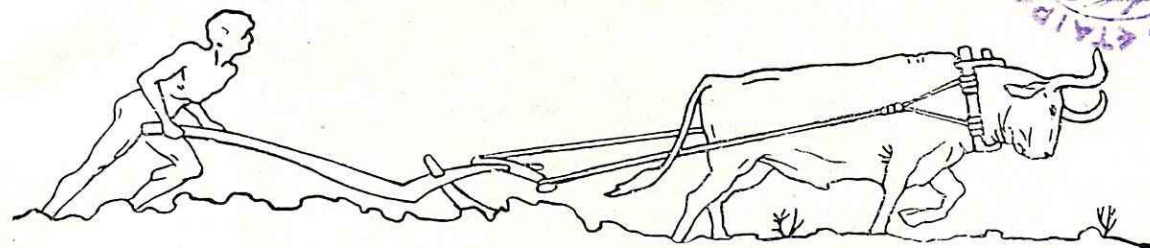
ΠΡΟΣΟΧΗ Εἰς ΤΟ ΣΗΜΑ

Γεν. ἀντιπρόσωπος διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ Κρήτην:
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΚΟΛΛΑΣ—Ἐν Πειραιεῖ (Στοὰ Ριζάρη)





† Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜ Ο Γ'



ΠΑΝΔΘΗΝΔΙΔ

ΕΤΟΣ ΙΓ' 15-30
ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1912

ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΠΟΥ ΑΡΜΑΤΩΘΗΚΕ *

Κ' ἔλα, ἐτοιμάστε τ' αὖπρ' ας φουστάνια,
καρδιές, γυναῖκες τρισπονετικές,
ἀπὸ ἀγριλιές καὶ δάφνες τὰ στεφάνια,
κι ἀπὸ μαργαριτάρια τὰ γιορντάνια,
νιόνυφες, μάννες, ἀγαπητικές.

Μὰ ἐσεῖς φορέστε τὰ φορέματά σας
τ' αὖπρ' α καὶ τὰ γιορτιάτικα, ὦ γλυκειές,
ὅμοια τ' ἀξίζουν τὰ παινέματά σας,
τὰ δάκρυα, τὰ φιλιὰ, τὴν ἀγκαλιά σας,
νιόνυφες, μάννες, ἀγαπητικές,

Γιορτερὰ φωτολοῦστε τὰ παλάτια,
τὰ σπίτια σας ὀρθάνοιχτα, χλωρά.
Γυρνᾶν. Φρυμάζουν πολεμόχαρα ἄτια,
σὰν τὰ σπαθιά λάμπουν, τρυπᾶν τὰ μάτια.
-- Βιολιά, κρασί, ξεφάντωμα, χαρά!

ὅμοια τ' ἀξίζουν, ὅμοια δοξασμένοι,
γιὰ πανηγύρια καὶ γιὰ ὀλονυχτιές,
ὅμοια καὶ οἱ ζωντανοὶ καὶ οἱ πεθαμένοι.
Μακάριοι καὶ τοῦ Χάρου οἱ διαλεμένοι,
κι ὅσοι ἀργασμένοι μέσα στὶς φωτιές.

Γυρνᾶν οἱ νικητὲς τυραννομάχοι,
καλότυχες ποὺ θὰ τοὺς ξαναβροῦν,
φραντάζουνε σὰν κάστρα καὶ σὰ βράχοι,
καὶ μοναχὰ ὅσους ἔφραε μαύρη μάχη
τὴ χαρὰ τῆς χαρᾶς δὲ θὰ χαροῦν.

Καὶ οἱ τάφοι σὰν τὰ σπίτια ἄς ἀντηγήσουν,
παντοῦ χοροί, τραγούδια ἄς ἀλαλάζουν.
Κι ἀνίσως οἱ Σπαρτιάτισσες ξυπνήσουν,
κι ἀνίσως τίς Σουλιώτισσες ρωτήσουν:
Ποιὲς εἶναι οἱ ξωτικές ποὺ ἀναγαλιάζουν;

Κι ἀνίσως μέσ' στὸν ἄραγγο τὸν ἄδη
ξαφνιάσουνε τῶν ἴσκιων τὸ κοπάδι
χοροὶ τοῦ ἀπάνου κόσμου καὶ φλογέρες,
κι ἀνίσως οἱ Σπαρτιάτισσες ρωτήσουν,
οἱ Σουλιώτισσες ἄς τίς ἀπαντήσουν:

— Οἱ ἐγγόνες εἶναι κ' εἶναι οἱ θυγατέρες.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

* Ἀπὸ μίαν σειρὰν ποιημάτων «Στὴ χώρα ποὺ ἀρματώθηκε» τοῦ νέου βιβλίου τοῦ κ. Κωστῆ Παλαμᾶ «Ἡ Πολιτεία κ' ἡ Μοναξιά». Τὸ βιβλίου θὰ κυκλοφορήσῃ ἐντὸς τοῦ Δεκεμβρίου.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ
ΔΟΥΛΕΙΑ Αγορά
ΗΜΕΡΑ 26-6-85
ΑΡΙΘ. 35013

ΕΠΙΚΑΙΡΟΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΑΙ ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ

Διακοίνωσις τῆς Ἀγγλίας, προτρέπουσα τὰς Δυνάμεις νὰ υποστηρίξωσι Λαοὺς ἐγείροντας τὰ ὅπλα πρὸς κατάλυσιν τῶν τυράννων τῶν. — Λόγοι ἀποβλέποντες τὴν διατήρησιν τῆς Τουρκίας ὑπὸ Ἀγγλοῦ διπλωμάτου. — Ἡ Ρωσσοφοβία τῶν δυτικῶν Δυνάμεων. — Τίνες πρῶτοι ὑπέδειξαν τὴν συμμαχίαν τῶν Χριστιανικῶν Κρατῶν. — Λόγοι ἀποτυχίας αὐτῆς ἐν τῷ παρελθόντι, καὶ ἐπιτυχίας αὐτῆς σήμερον. — Γνώμη τοῦ Καβούρ περὶ ὁρίου τῶν ἀξιώσεων τῶν νικητῶν. — Ἡ τύχη τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἡ μνήμη λέγει ὁ Guizot εἶναι ἡ μήτηρ τῆς προορατικότητος, καὶ τὸ παρελθὸν κατέχει εὐρύτατον χῶρον ἐν τῷ παρόντι. Ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐμπνέομενοι, προβαίνομεν εἰς τὴν ὑπόμνησιν διπλωματικῶν ἐγγράφων, ἀγορεύσεων ἐπιφανῶν πολιτειολόγων, περὶ τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος, καὶ ἐνεργειῶν, αἵτινες ἀνήχθησαν εἰς περιωπὴν παγκοσμίων γεγονότων, καὶ τὰ ὅποια καίτοι παρελθούσης ἐποχῆς, στενῶς συνδέονται πρὸς τὴν ὑφ' ἡμεῶν πολιτικὴν κατάστασιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν γένει.

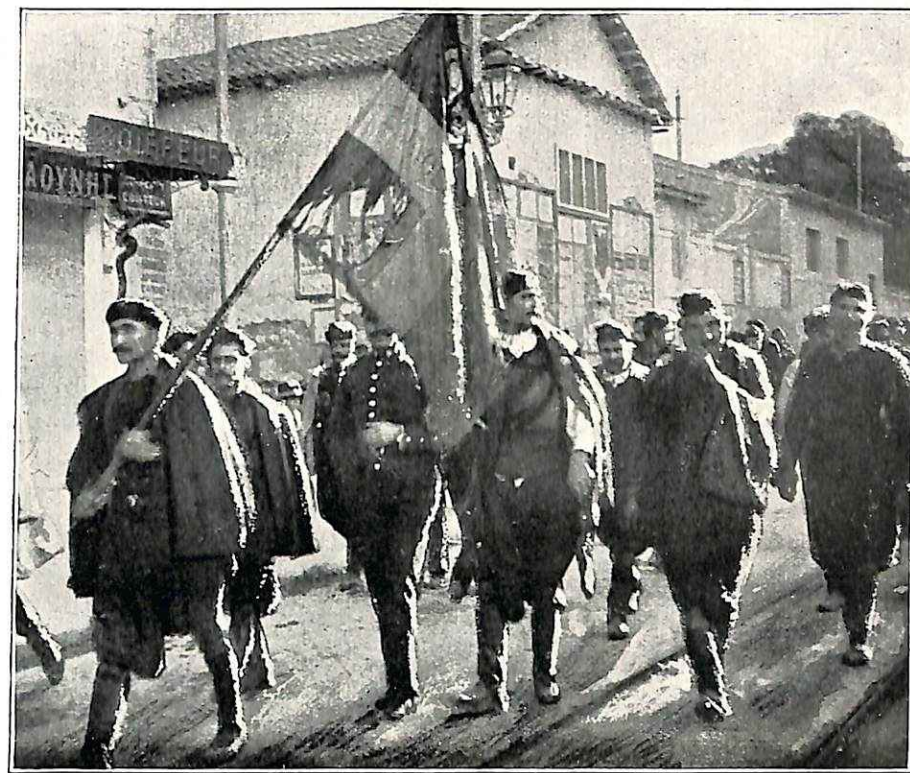
Ἀρχόμεθα ἀπὸ τῆς διακοινώσεως, τὴν ὁποίαν πρὸ πεντήκοντα καὶ δύο ἐτῶν, καὶ ὠρισμένως τὴν 27 Ὀκτωβρίου 1860 ἀπέστειλεν ὁ τότε ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας, λόρδος Russell, πρὸς τὸν τότε πρωθυπουργόν, καὶ δημιουργὸν τῆς Ἰταλικῆς ἐνότητος κόμητα Καβούρ, δι' ἧς εὐγλώττως, καὶ διὰ τῆς ἐπικλήσεως ἔτι τῆς γνώμης δοκιμωτάτου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συγγραφέως τοῦ διεθνoῦς δικαίου, προμαχεῖ ὑπὲρ τῆς υποστηρίξεως Λαοῦ μαχομένου ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας του.

Ὅταν, λέγει ἐν τῇ ἀνωτέρω διακοινώσει του, «λαὸς τις λάβῃ δι' ἐλλόγους αἰτίας ὅπλα κατὰ τῶν τυράννων του, ἐνεργεῖ πρᾶξιν δικαίαν καὶ γενναίαν, καὶ πᾶσαι αἱ Δυνάμεις ὀφείλουσι νὰ υποστηρίξωσι τοιοῦτον λαόν· ἀποτελεῖ ἀληθῶς εὐάρεστον θέαμα νὰ στρέφῃ τις τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς λαὸν καθιδρύοντα τὴν ἐλευθερίαν του, καὶ θεμελιούντα τὸ ἔργον τῆς ἀνεξαρτησίας του ἐν τῷ μέσῳ τῶν συμπαθειῶν καὶ τῶν εὐλογιῶν ἐσχῶν τῆς Ἐσθλάτης». Καθ' ἣν ἀνωτέρω ἐποχὴν ὁ λόρδος Russell ἀπηύθυνε τὴν μνησθεῖσαν διακοίνωσιν, ἥτις δύναται νὰ ἐπικληθῇ διεθνὲς εὐαγγέλιον, εἶχεν ὑπ' ὄψιν του τὸν Ἰταλικὸν λαόν, ὅστις ἤρατο τὰ ὅπλα, ἵνα καταλύσῃ τὴν θεοκρατικὴν τυραννίαν τοῦ ἀλανθιάστου Πάπα, καὶ τὴν ἀπολυταρχικὴν τοῦ βασιλέως τῶν δύο Σικελιῶν. Τὰς ἐν αὐτῇ ἀναγραφόμενας ἀρχάς, ἀπεδέξαντο μετ' οὐ πολὺ καὶ πᾶσαι αἱ εὐρωπαϊκαὶ Δυνάμεις καὶ οὕτως ἐπετεύχθη καὶ διπλωματικῶς ἡ τῆς Ἰταλίας ἑνωσις· καὶ ἐὰν τότε

ἀπεδέχθησαν τὰς ἀνωτέρω ἀρχάς, προκειμένου περὶ τῶν Ἰταλῶν, κατὰ μείζονα λόγον σήμερον, προκειμένου περὶ τῶν μαχομένων χριστιανικῶν λαῶν· γράφομεν κατὰ μείζονα λόγον, διότι αἱ τυραννίαι τῆς παπικῆς θεοκρατίας καὶ τῆς ἀπολυταρχίας τοῦ βασιλέως τῶν δύο Σικελιῶν, συγκρινόμεναι πρὸς τὰς οὐχὶ τυραννίας μόνον, ἀλλ' ἀμειλίκτους σφαγὰς, δηώσεις καὶ θηριώδεις αὐτόχρημα τυραννίας τῶν Τούρκων κατὰ τῶν χριστιανικῶν λαῶν, εἶναι ὥς αὖραι ἐαρινοῦ ζεφύρου, πρὸς θυέλλας καὶ καταγίδας ἀνεμοκράτορος Αἰόλου, αἵτινες, καὶ αὐτὰς τοῦ Λιβάνου τὰς κέδρους, ἀπὸ τῶν βαθυτέρων ἐγκάτων τῆς γῆς, ἐκρίζουσι καὶ ἀνατρέπουσιν.

Εἰδικῶς ὡς πρὸς τὴν Τουρκίαν, καὶ ἐν διπλωματικοῖς ἐγγράφοις, καὶ ἐν ταῖς συζητήσεσι τῶν βουλῶν τῶν δυτικῶν τῆς Εὐρώπης Δυνάμεων, περὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος καὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Τουρκικοῦ Κράτους, ἀπαντῶμεν φλογερὰ κατηγορητήρια, καὶ παρ' ἐκείνων ἔτι τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, οἵτινες πάσῃ δυνάμει ὑπεστήριξαν τὴν Τουρκίαν. Αὐτὸς ὁ πρόμαχος τῆς διατηρήσεως τῆς Τουρκίας, καίτοι ὑπουργὸς τότε (τὸ 1877) διατελὼν Cross, ἐν τῇ συνεδριάσει τοῦ ἀγγλικοῦ κοινοβουλίου τῆς 7^{ης} Μαΐου 1877 ἀπήγγειλε τοὺς ἐπομένους ἀξίους ὑπομνήσεως λόγους: «Βδελύττομαι τὴν Τουρκίαν ἐκ βάθους τῆς ψυχῆς μου, οὐδὲν εὐρίσκω πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτῆς· τοῦτο λέγω ἐν ὀνόματι οὐ μόνον ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων συνυπουργῶν μου (ἐπευφημία)· ἀλλὰ διαφέρει ἡμᾶς καὶ τὴν Εὐρώπην νὰ μὴ πλησιάσωσιν οἱ Ρῶσοι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, οὐδὲ νὰ καταλάβωσιν αὐτήν». Ὁ δὲ μέγας Γλάδστον ἐν τῇ αὐτῇ συνεδριάσει τοῦ ἀγγλικοῦ κοινοβουλίου προσέθετο τὰ ἐπόμενα: «Ἔργον ἐνδοξότατον θὰ ἐπετέλει ἡ Εὐρώπη, καὶ ἰδίως ἡ Ἀγγλία, καταλύουσα τὸν ἀτιμώτατον τῶν ζυγῶν».

Σφοδρὸν οὐχ ἥττον κατηγορητήριον κατὰ τῆς Τουρκίας ἀπήγγειλεν ὁ Bright. Ὁ ἐξόχως φιλελεύθερος καὶ φιλάνθρωπος οὗτος πολιτευτής, πρὸ 52 ὅλων ἐτῶν, ἐν τῇ συνεδριάσει τοῦ ἀγγλικοῦ κοινοβουλίου τῆς 4^{ης} Αὐγούστου 1860, ὅτε πάντες οἱ λαοὶ ἐφρούραζαν κατὰ τῆς Τουρκίας, ὡς ἐκ τῶν σφαγῶν, ἃς αὕτη ἐν Συρίᾳ ἐπεκίνησε κατὰ τῶν Χριστιανῶν, ἀπὸ τοῦ ἐθνικοῦ βήματος ἐξώρκιζε τὴν ἀγγλικὴν κυβερνήσιν νὰ καταστείλῃ πᾶσαν πρὸς υποστήριξιν τῆς Τουρκίας ἐν Εὐρώπῃ ἐνέργειαν, καταδεικνύων τὸ ἀδιόρθωτον τοῦ χαρακτήρος τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ τὸ ἀνωφελές τῆς υποστηρίξεως αὐτῶν. Δὲν δύναται νὰ



ΚΡΗΤΙΚΟΙ ΕΘΕΛΟΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΣΤΑΔΙΟΥ

ἐννοήσω, εἶπεν ἐν ἐπιλόγῳ, διατί υποστηρίζετε τὸ φυσικῶς ἀδύνατον νὰ διατηρηθῇ, καὶ δὲν συζητεῖτε τίνι τρόπῳ νὰ ἐγκαθιδρύσετε νέαν καὶ κρείσσονα κυβερνήσιν. Τὸ ζήτημα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὸ νομιζόμενον μέγα πολιτικὸν ζήτημα, δὲν εἶναι βεβαίως δυσκολία ἀνυπέροβλητος. Οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ Πρόνοια προσώρισε μεγάλην πόλιν, εἰς τοσοῦτον ὥραϊαν θέσιν, ὅπως χρησιμεύσῃ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, ὡς μῆλον ἔριδος, ἀνὰ μέσον τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν».

Ἀπαντῶν εἰς τὰ ἀνωτέρω, ὁ τότε πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας Palmerston, ἐδικαιολόγησε τὴν υποστήριξιν τῆς Τουρκίας διὰ τῶν ἐπομένων: «Δὲν ἐσκέφθη ὁ ἐντιμὸς βουλευτής, ὅποια ἔσονται αἱ συνέπειαι τοῦ διαμελισμοῦ τῆς Τουρκίας, καὶ πόσον ἐνδέχεται νὰ προσκρούσῃ εἰς τὰ συμφέροντα πολλῶν Κρατῶν. Διορᾷ τὰς κακώσεις τῆς σήμερον¹ ἡμέρας, κλείει ὁμως τὰ ὅμματα, ἀπέναντι τῶν μεγαλυτέρων καὶ σοβαρωτέρων συνεπειῶν, αἵτινες ἦδη

προκίπτει ἐκ τῆς παραδοχῆς τῶν ἀρχῶν του».

Σαφέστερον καὶ ἀναλυτικώτερον διετύπωσε τοὺς λόγους, δι' οὓς ἦτε Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία, καὶ πᾶσαι αἱ κραταίαι Δυνάμεις, πλὴν τῆς Ρωσίας, ὑπεστήριξαν τὴν διατήρησιν τῆς Τουρκίας ἐν Εὐρώπῃ, κατ' Ἰούλιον τοῦ 1876 ὁ τότε ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας λόρδος Derby. Ἀπαντῶν οὗτος, πρὸς ἐπιτροπὴν τῶν χριστιανικῶν λαῶν, δι' οὗ κατηγγέλλετο ἡ Ἀγγλία, ὡς ἡ μόνη τὴν ἀκεραιότητα τῆς Τουρκίας υποστηρίζουσα, ἐνῶ αἱ λοιπαὶ Δυνάμεις υποστηρίζουσι τὴν κατάλυσιν αὐτῆς, ἐξέθετο τὰ ἐπόμενα: «Ἡ ἀκεραιότης τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους, κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς Εὐρώπης διδομένην ἐρμηνείαν, σημαίνει, ὅτι ὑπάρχει ἐκτασίς τις χώρας ἣν πάντες ἀμοιβαίως συμφωνήσαν νὰ σεβασθῶσι, διότι ἐὰν δὲν πράξωσι τοῦτο, θὰ συμβῇ πιθανῶς γενικὴ ἀσταγὰ καὶ γενικὸς πόλεμος. Τοῦτο σημαίνει ἡ φράσις: διατήρησις τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους».

Ἐν ταῖς ἀνωτέρω φράσεσιν, ἐν αἷς ὁ τότε ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας ἐφήρμοσε τὸ πολιτικὸν τῶν Ἀγγλῶν ἀξίωμα, «Ἡ-

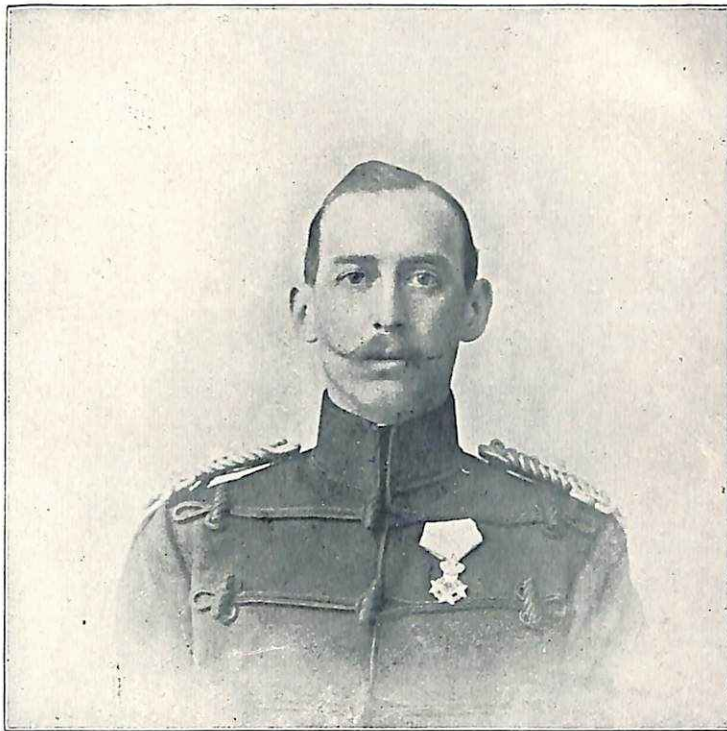
¹ Ἐννοεῖ τὰς σφαγὰς τῆς Συρίας.

*nesty is the best policy*¹, άνευρίσκομεν τὸ μυστήριον, πῶς ἐνῶ πᾶσαι αἱ Δυνάμεις ἀνεγνώριζον, ὥς στίγμα τοῦ πολιτισμοῦ, τὴν διατήρησιν τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους ἐν Εὐρώπῃ, πῶς προσεπάθουν νὰ διατηρήσωσιν αὐτό, ὥς κατεδείχθη καὶ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ Συνεδρίου τοῦ Βερολίνου.

Ἡ συναίσθησις ἐν τούτοις, ὅτι ἀδύνατον ἦτο καὶ εἶναι νὰ διατηρηθῇ ἐν Εὐρώπῃ, τοιοῦτον ἄκρατον εἰς σφαγὰς καὶ παντοίας θηριωδίας Κράτος, ὠδήγησεν οὐκ ὀλίγους ἄνδρας ἐπιφανεῖς νὰ υποδείξωσι τίνι τρόπῳ ἡδύνατο νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἐξαφάνισις αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Εὐρώπης. Δυσαρθίμητοι εἶναι αἱ λύσεις, τὰς ὁποίας βασιλεῖς καὶ αὐτοκράτορες καὶ οἱ ἐπιφανέστεροι τῆς ὑψηλῆς διπλωματίας ὑπέδειξαν. Τὰ ὄρια ἅτινα παρέχουν ἡμῖν τὰ «Παναθήναια», δὲν ἐπιτρέπουν νὰ ἐκθέσωμεν οὐδὲ τὰς σπουδαιότερας τῶν τοιούτων λύσεων², ἐφ' ᾧ περιοριζόμεθα εἰς τὰ ἀφορῶντα τὴν διὰ τῆς συμμαχίας τῶν χριστιανικῶν λαῶν λύσιν, ὥς ἐφαρμοσθεῖσαν ἤδη, καὶ ἐντεῦθεν ἐπ' αἰῶνα. Τὴν λύσιν ταύτην πρῶτος ὑπέδειξε ὁ Ἀγγλὸς διπλωμάτης κόμης Russell, διακριθεὶς ὡς ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ 1860 καὶ ὡς πρωθυπουργὸς βραδύτερον· οὗτος κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1876 ἐδημοσίευσεν εἰδικὴν μελέτην, ὑπὸ τὸν τίτλον «*Ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὸ 1876*». Μετὰ τὴν ἐκθεσὶν διαφόρων πολιτικῶν γεγονότων καὶ ἐμβριθῶν ἐπ' αὐτῶν κρίσεων, προβαίνει εἰς τὸ ἐπόμενο συμπέρασμα: «Μοὶ φαίνεται ρεμβάζοντι ἐπὶ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων, ὅτι ὀπτασία τις, ὥς ἐσυνείδησε νὰ λέγῃ ὁ λόρδος Bruchman, διήρχετο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου. Ἐξ κύριοι ἐκάθηντο ἐπὶ μεγάλης τραπέζης ἀντιπροσωπεύοντες τὴν Αὐστρίαν, Γαλλίαν, Γερμανίαν, Μεγάλην Βρετανίαν, Ἰταλίαν καὶ Ρωσίαν· ἐνῶ πάντες οὗτοι ἐκάθηντο διαπορούντες καὶ διασκεπτόμενοι, προσήχθη καὶ ἐξεδιπλώθη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ἐν ἔγγραφον, φέρον τὸν

¹ Ἡ τιμότης εἶναι ἡ καλύτερα πολιτικὴ.

² Τὸν Ε' αἰῶνα ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Κάρολος VIII καὶ ὁ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος τότε τῆς Ἀγγλίας πρωθυπουργὸς Γεώργιος Κάνινγκ, ὑπέδειξαν τὴν διὰ τῆς Ἑλλάδος, ἀντικατάστασιν τῆς Τουρκίας.



Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Στρατιωτικὸς διοικητὴς Θεσσαλονίκης

τίτλον «*Ὁροι συνθήκης συμμαχίας πρὸς ἐκκαθάρισιν τῆς τουρκικῆς αὐτοκρατορίας ἐν Εὐρώπῃ*». Ἡ συνθήκη ἄρχεται δι' ἄρθρου ὁρίζοντος τὴν σύστασιν ὁμοσπονδίας, ἣτις δύναται νὰ ὀνομασθῇ «*Ὁμοσπονδία τοῦ Δονάβεως*», ἀπομίμῃσις τῆς ὁμοσπονδίας τοῦ Ρήνου, ἐπὶ τῆς γαλλικῆς αὐτοκρατορίας, μετὰ τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ ὁμοσπονδία ἐκείνη σκοπὸν εἶχε τὴν καταστροφὴν τῆς ἐλευθερίας, ἐκάστου τῶν ὑπ' αὐτὴν ταχθέντων Κρατῶν, ἐνῶ ἡ ὁμοσπονδία αὕτη σκοπεῖ τοῦναντίον τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας ἐκάστου μέλους, τῶν εἰς αὐτὴν ὑπαχθισομένων. Ὡς μέλος τῆς ὁμοσπονδίας ταύτης ὁ λόρδος Russell ὑποδεικνύει τὰ νῦν συμμαχήσαντα Βαλκανικὰ Κράτη, τὴν Ἑλλάδα, τὴν Σερβίαν, τὴν Βουλγαρίαν καὶ τὴν μὴ συμμαχήσαν ἤδη Ρωμανίαν τῇ προσθήκῃ ἑτέρου κράτους, Κροατίας καὶ Ἑρζεγοβίνης. Ἡ ὁμοσπονδία τῶν ἀνωτέρω κρατῶν θὰ καταργήσῃ τοὺς καὶ τότε καὶ ἤδη ὑφισταμένους περιορισμοὺς τῆς ναυσιπλοΐας ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσσῃ καὶ θὰ προκαλέσῃ τὴν ἐλευθερίαν τῶν λιμένων τῆς Ὀδησοῦ καὶ Σεβαστουπόλεως εἰς τὰ πλοῖα τοῦ συμπαντος κόσμου. Ὁ κόμης Russell προνοεῖ ἐν τῇ αὐτῇ μελέτῃ του, καὶ περὶ τῆς προστασίας

τῆς ὁμοσπονδίας ταύτης, ὅπως παρ' οὐδενὸς ἄλλου κράτους ἰσχυρότερον αὐτῆς διαταραχθῇ, ὥς τοιαύτας δ' ὑπέδειξε τὴν Αὐστρίαν κατὰ ξηρὰν καὶ τὴν Ἀγγλίαν κατὰ θάλασσαν.

Τὴν διὰ τῆς συμμαχίας τῶν χριστιανικῶν Κρατῶν, ἐκδίωξιν τῆς Τουρκίας ἐκ τῆς Εὐρώπης, ὑπέδειξε ἀρρηκτικῶς, καὶ ὁ ἐπιφανέστερος τῶν συγχρόνων του πολιτικῶν τῆς Τουρκίας Φουάτ, ὅστις ρητικῶς εἶπεν, ὅτι, ἐνὸς οἱ Γκiaus-ρηδες ἐρίζουσι μεταξὺ τῶν, ἡ δεσποτεία τῶν Ὁσμανιδῶν ἔσται ἀκλόνητος.

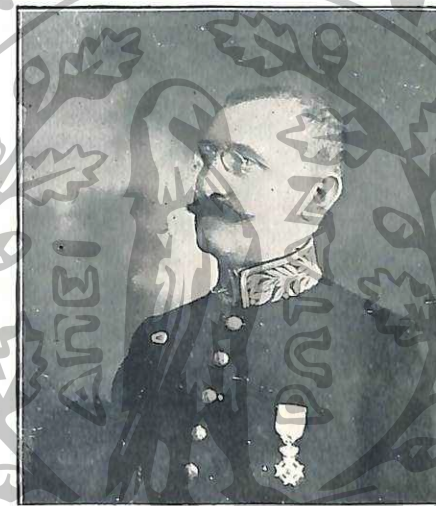
Ἐκ τῶν διπλωματῶν τῶν ἄλλων Κρατῶν, τοιαύτην λύσιν ὑπεστήριξαν τὸ 1887 ὁ τότε πρωθυπουργὸς τῆς Ἰταλίας Κρίσπης, καὶ ὁ τῆς Σερβίας Γαρρυσανίν· τοῦναντίον ὁ ὑπουργὸς τῆς Βουλγαρίας κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν Νάσσεβιτς, καὶ ὁ τότε ἀντιβασιτεὺς Σταμπούλωφ, ἐθεώρουν τὴν ἴδρυσιν τῆς τοιαύτης ὁμοσπονδίας ἄσκοπον καὶ ἀνέφικτον. Ἐκ τῶν προεχόντων πολιτικῶν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, τὴν ἀνωτέρω λύσιν κατ' ἀρχὴν ἀπεδέξατο ὁ πανύμνητος Χαρίλαος Τρικούπης, κατ' Ἰούνιον τοῦ 1891, ὅτε ἐπεσκέφθη τὰς πρωτευούσας ὅλων σχεδὸν τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν· πρωθυπουργὸς τότε τῆς Βουλγαρίας ἐτύγγανεν ὁ Σταμπούλωφ, ὁ λακτίσας τὴν Ρωσίαν καίτοι ἐλευθερώσας τὴν πατρίδα του Βουλγαρίαν, καὶ συνταχθεὶς τῇ Ἀγγλίᾳ, ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν συνένωσιν τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμανίας, ἣν καὶ ἐπέτυχε, μετὰ δεκαετὴ μόλις παρέλευσιν κινῶν τὸ ἀξίωμα ἐπιφανοῦς Γάλλου διπλωμάτου, «*Les amis politiques, ne sont pas des amis*». Γνωστὴ εἶναι ἡ ἐκβασίς

τῆς ὑπὸ τοῦ Τρικούπῃ προταθείσης συμμαχίας, ἣν ἀντήλλαξεν ὁ τότε ἀντιβασιτεὺς τῆς Βουλγαρίας ἀντὶ πινακίου φακῆς, ἀντὶ τῆς ἐκδόσεως προσθέτων βερατίων πρὸς περιορισμὸν τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Πατριάρχου. Ἀπέτυχε τότε ἡ συμμαχία, ἣν ἐπεδίωξεν ἡδη ὁ στερεῶς τοὺς θώμυγας τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἔθνους ἡμῶν συγκρατῶν, δι' ὃν λόγον ἐπέτυχε σήμερον — ἐφ' ὅσον ἐπέτυχεν — ἦτοι διότι, ὁ μὲν Τρικούπης συνήντησε τοὺς ἡγεμόνας καὶ Κυβερνήτας τῶν αὐτῶν Κρατῶν, ἡμιστὰ προορατικούς καὶ ὀξυδερεκεῖς, ὅπως κατανοήσωσι τὴν σπουδαιότητα τῆς προταθείσης συμμαχίας, ἐνῶ ὁ κ. Βενιζέλος ἠτύχησε νὰ συναντήσῃ αὐτοὺς ἱκανοὺς ν' ἀναμετρήσωσι τὰς συνεπειὰς τοιοῦτου ἔργου.

Ἐν τούτοις καὶ διὰ τῆς μέχρι τοῦδε ὑφισταμένης συμμαχίας, καὶ μεθ' ὅλας τὰς συμμαχίας τὰς νίκας, ἡ πάγκαλος πόλις τῆς ὑψηλῆς, μεζωτικότητος Λερναίας Ὑδρας ἐπιβάλλεται καὶ πάλιν, ὡς ἀκλόνητος κοίτις τοῦ Ἰσλάμ. Ὁ συμμαχικὸς Ἡρακλῆς, τῇ παρεμβολῇ πρωτίστως τοῦ ἔθνους ἡμῶν στόλου, παρίσταται ἰσχυρὸς πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ τρόπου δι' οὗ κατώρθωσεν, ἵνα καταστείλῃ τὴν ἀναβλάστησιν τῶν τῆς Λερναίας κεφαλῶν· ἀλλ' ἡ πειστικὴ τοῦ Νέστορος τῶν διπλωματῶν τῆς ἐποχῆς του συμβουλὴ, ἐπιβάλλει τοῖς συμμαχοῖς, πρωτίστως τοῖς Ἕλλησι, τὴν ἀναβολὴν. Ὁ Καβούρ ἐν τῷ ἀπὸ 9 Ὀκτωβρίου 1860 διαγγέλλει τὸ νικητὸν βασιλέως του, καὶ ἐν τῇ πρώτῃ μετὰ τὴν ἔνωσιν τῆς Ἰταλίας, συνεδριάσει τῆς Βουλῆς, κατηγορηθεὶς διότι δὲν κατέλαβε καὶ τὴν Ρώμην, ἔδωκε τὴν ἐπομένην



Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΩΣ ΠΑΚΤΙΒΑΝ
Προσωρινὸς διοικητὴς Θεσσαλονίκης



ΞΕΝΟΦΩΝ ΣΤΕΛΛΑΣ
Διοικητὴς Μιτυλήνης

συμβουλήν. «Τὸ ζήτημα τῆς Ρώμης δὲν εἶναι ἔξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα διὰ μόνον τοῦ ξίφους δύ-
ναι νὰ λυθῶσι· τὰ ἐν αὐτῷ ὑπάρχοντα ἡθικὰ
ἐμπόδια, δι' ἡθικῶν μόνον δυνάμεων δύναται
νὰ ἐκλείψωσι, καὶ πεποίθαμεν ὅτι θάττον ἢ
βράδιον αἱ ἡθικαὶ αὗται δυνάμεις, θέλουσι φέρει
εἰς τὰς πύλας τῆς ἐνδόξου ἐκείνης μητροπόλεως
μεταβολήν, σύμφωνον πρὸς τὰς ἐπιθυμίας τοῦ
λαοῦ τῆς· εἶναι συνετὴ καὶ πατριωτικὴ συμβουλή,
νὰ περιμένωμεν τὴν σωτήριον ταύτην μεταβολήν
ὑπὸ τοῦ χρόνου τελεσθισομένην¹». Ὅσα τότε
ἐξέθετο ὡς προφητάναις περὶ τῆς Ρώμης ὁ Κα-
βούρ, πολλῶ μᾶλλον δύναται νὰ ἐφαρμοσθῶσι
περὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ὅτε ὁ μέγας Να-
πολέων ἐν Τίλσιτ συνεσκέπτετο μετὰ τοῦ Αὐτο-
κράτορος Ἀλεξάνδρου περὶ τῆς διανομῆς τοῦ
κόσμου καὶ ἐξήτησεν ὁ Ἀλέξανδρος τὴν Κων-
σταντινούπολιν, ὁ Ναπολέων ἀπήντησεν· «οὐδέ-
ποτε ταύτην, οὐδέποτε» τοῦτο θὰ ἐσήμαινε κο-

¹ Ἡ προφητεία αὕτη τοῦ Καβούρ ἐξετελέσθη μετὰ
δεκαετίαν μόλις, τὴν 19 Σεπτεμβρίου 1870, εἰσῆλθον
εἰς τὴν Ρώμην ἐν τυμπάνοις καὶ χοροῖς, ἐν χορδαῖς
καὶ ὄργάνοις, ἀνευ θυσίας ρανίδος αἵματος τὰ ἰταλικά
στρατεύματα, ὡς ἐκ τῆς καταλύσεως τῆς Αὐτοκρατο-
ρίας, τοῦ τὸν Πάπαν ὑποστηρίζοντος Ναπολέοντος.

Π Ο Λ Ε Μ Ο Σ

Ἐξω, τοῦ χινοπώρου μήνυμα
δεύτερον ἀνοίξει σκορπίζει.
Ἔρμο τὸ κάθε ἀμπέλι ἀτρυγῆτο
ρέβει μετὸν καρπὸ πού ἀχορροδίζει.

Μὲς στὸ ληνὸ τὸ πόδι δὲν ἐχτύπησε,
νὰ τρέξει ὁ μοῦστος καὶ νὰ φέρῃ
στὴ θλίψη λήθη, μέθη στὴ χαρά,
τὸν κόκκινο ἴμερο στὸ νέο τὸ ταῖρι.

Τώρα τὸ πόδι ἄλλου φτεροκοπᾷ
σὲ νέον ἢ Ἀμαζόνα πανηγῦρι
τὰ παλληκάρια ξέστηθη κρασί κερνᾷ
μέσ ἀπ' τ' ἀνθρώπινο τὸ πατητήρι.

Τὰ παλληκάρια ψήλωσαν, γιγάντωσαν,
μετὸ σπαθὶ τὸν οὐρανὸν ἀγγίζουν.
Αὐτοὶ πού ταπεινοὶ τὴ γῆ τους ὤρωναν,
σπέρνουν τὸν τρόμον καὶ κορμιὰ θερίζουν.

Κι' ἀπάνωθ' αὐτοὺς τὸ ἄτρεμο
τοῦ φεγγαριοῦ τὸ φῶς στὴν πλάσι
τοὺς ἥσκιους δείχνει φοβεροὺς καὶ γίγαντες
λόγγους, βουνά, κορμιὰ καὶ δάση.

μοκρατορίαν». Ἡ Κωνσταντινούπολις μετὰ τοῦ
Βοσπόρου ἄς ἀνήκῃ εἰς μηδένα καὶ εἰς ἅπαν-
τας· καὶ εὐλόγως διότι ἐκτὸς τῆς πολιτικῆς
σπουδαιότητος, ἣν αὕτη κέκτηται, οἱ σιδηροδρό-
μοι καὶ τὰ ἀτμόπλοια ἀνέδειξαν τὸν Βόσπορον
κέντρον τῶν μεγίστων τῆς ὑψηλοῦ συμφερόντων,
ἀτινα σήμερον διὰ μόνης τῆς διεθνούς οὐδετερό-
τητος δύναται τελεσφόρως νὰ προστατευθῶσι.
Τὰ στρατιωτικὰ τρόπαια τῶν συμμαχικῶν στρα-
τιῶν, καὶ ἡ δι' αὐτῶν περιαγωγή τῆς ἀγερῶχου
Τουρκίας, εἰς πτύσσοντα κομιστὴν τοῦ δίσκου
τῆς ἐπαιτείας, καταδεικνύουσι τὴν προορατικό-
τητα τῶν ὑποδειξάντων, καὶ ἐτι πλέον τῶν ἐπι-
τυχόντων τὴν ἐφαρμογὴν τῆς λύσεως ταύτης,
Ἐλπίζομεν ὅτι καὶ τὰ διπλωματικά ἀποτελέ-
σματα ἔσονται παρεμφερῆ πρὸς τὰ στρατιωτικά.
ἐκτὸς ἐάν τις τῶν κυβερνώντων τὰ σύμματα
Κράτη ὑποστῇ μεγίστην μείωσιν τῆς διανοητι-
κῆς αὐτοῦ καταστάσεως, κατὰ τὴν φράσιν τῶν
Ρωμαίων νομομαθῶν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει,
ἄνω σχῶμεν τὰς διανοίας, διηνεκῶς τηρήσωμεν
τὴν ἐντολήν ἐπιφανοῦς διπλωμάτου, καθ' ἣν ἡ
δυσπιστία εἶναι ἔργον φρονήσεως, καὶ ὅτι αἱ
πύλαι τῆς διπλωματίας δὲν ἀνοίγονται, ἀλλὰ
διαρρηγνύονται.

Δ. ΣΩΜΕΡΙΤΗΣ

Κορμιὰ! τάχα στὸ κοιμητήρι σας
ἀνθία ἀπ' τὴ φρίκη θὰ φυτρώσουν;
Κι' ἀσφόδελοι μετὰ μάτια κέρνα
θὰ στάζουνε σὰ δάκρυα καὶ θὰ λιώσουν;

Ὁραῖο κορμιὰκι! Ἐστρώθηκε
μετ' ὄνειρο τὸ εὐγενικὸ στὰ στήθη,
εἶπε μὲς στὴν ψυχούλα πού ἐσπαρτάριζεν,
«Ἐνας ὁ θάνατος!» κι' ἀποκοιμήθη.

Ματάκια ἀθῶα στηλῶθηκαν
σβηστὰ στὸ φῶς· καὶ τίμια χέρια
ἀλύγιστα χωρὶς ὀρμὴ μὲς στὴν αὐγή,
καὶ τρόμον σκιᾶς κάτω ἀπ' τ' ἀστέρινα.

Εἰκόνα θλιβερώτατη πού σ' ἔγραψεν
ἡ ὀρμὴ καὶ τοῦ πολέμου ἡ φρίκη,
μονάχα σὲ γλυκαίνει ὅταν περνᾷ
ἀπάνωθ' σου ἡ Νύξ, καὶ

Ἡ Ἀμαζόνα ἡ ξελογιάστρα πού ἔσυρε
τὰ νέα κορμιὰ στὸ πανηγῦρι,
πού σὰν καρπὸ τὰ τρύγησε καὶ μάζωξε
τὸ ἄψυ κρασί στῆς Δόξας τὸ ποτήρι.

ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΔΑΦΝΗ

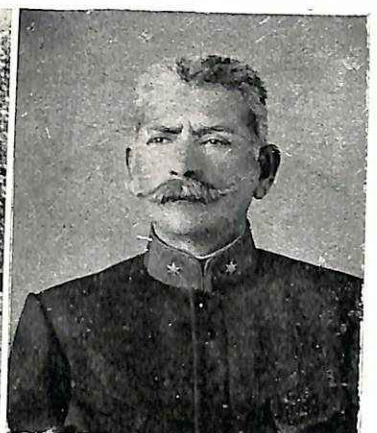
ΦΟΝΕΥΘΕΝΤΕΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ



Βασ. Καρπαπέλης, Ὑπολοχ.



Κ. Μανρωμιάλης, Ἀντισυντ. Πεζικοῦ



Ἀγθ. Παπαδήμας, Ταγματάρ. Πεζικοῦ



Ἰωάν. Γιάνναρος, Ὑπολοχ. Πεζικοῦ



Ἀθαν. Πανᾶς, Ὑπολοχ. Μηχανικοῦ



Κ. Λουκάς, Λοχαγὸς Πεζικοῦ



Τάκης Σούλης, Ὑπὸλοχ.



Δημ. Σβορώνος, Ἀντισυντ. Πεζικοῦ



Πετρός. Σβορώνος, Ἀνθυπολ. Πεζικοῦ

ΣΚΙΤΣΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΜΗΝ ΞΕΝΥΧΤΑΣ

Ένα πρωί που μπήκα στ'ης Γιαννιτσάς το νοσοκομείο, βλέπω τον Ιατρόν-λοχαγόν, πολύ λυπημένο.

—Τί τρέχει, γιατρέ; Σου πεθάνανε πολλοί απόψε;

—Όχι, ένας και μόνος. Ένας δεκανέας. Δε ξέρεις πώς μ' έλυπησεν ο θάνατός του!

Και ο γιατρός, που είδε τόσους να πεθαίνουν στα χέρια του, έσφουγγισε ένα δάκρυ και εξακολούθησε:

—Τη βλέπεις αυτήν την άρραβώνα; Την ώρα που ξεψυχοῦσε, με ζήτησε και δίνοντάς μου την μου λέει: Της γυναίκας μου...

Και πέθανε.

—Τὸν γνώριζες από πρίν, γιατρέ; Τοῦ κάμνω, ἐγώ.

—Όχι! Έμαθα πὸς ἦταν ἔμπορος ἢ ἐμποροῦπάλληλος στὴν ὁδὸν Αἰόλου, πὸς καθότανε στὴν ὁδὸν Ἀριστοτέλους. Τὸ πιὸ τραγικὸ ὅμως εἶναι αὐτό. Διάβασ' το.

Και ὁ γιατρός μου ἔτεινε μίαν βραχεῖαν.

Ἦταν γράμμα τῆς γυναίκας τοῦ δεκανέα. Τοῦ ἔγραφε: «Πρόσεχε, ἀγάπη μου, μὴν κρυώσης! Σου στέλνω ἀκόμη μιὰ φλανέλλα. Κῦττα καλὰ, μὴν ξενυχτᾷς!».

Χωρὶς νὰ θέλω χαμογέλασα.

Αὐτὸ τὸ ξενυχτᾷς στὸ τέλος τοῦ γράμματός, μου φάνηκε σὰν τελευταῖος στίχος ποιήματος τοῦ Χάινε.

ΑΛΛΑΔΩΤΟΣ

Μετά τὴν μάχην τῆς Κατερίνας.

Καθὼς προχωροῦσαμε γιὰ τὴν πόλιν, βλέπουμε κάτι περίεργο πὸν καιότανε σιγά, σιγά, μὲ πολὺ λίγο καπνὸ. Πλησιάζω μὲ τὸν γιὸ τοῦ Βενιζέλου, τὸν λοχία τῶν Ἐδελπίδων, Σοφοκλῆ καὶ διακρίνουμε ἕνα πτώμα τούρκου στρατιώτου.

Γύρω, γύρω ἄχνη καὶ κλαριά.

Εἶχε τὸ ἀριστερὸ χέρι ἀγκυλωμένο, τὸ πρόσωπο μισοκαμένο. Ἡ στολὴ ὅμως βρεμένη ἀπ' τὴν βροχὴ δὲν ἤθελε νὰ πιάσῃ φωτιά.

—Γιατί ἀράγε νὰ τὸν καῖνε; Εἴπαμε μέσα μας.

Παρακάτω μπρὸς στὸ Κολοκοῦρι συναντᾶμε μιὰ γρηὰ καὶ τὴν ρωτᾶμε.

—Τί νὰ τοὺς κάμουμε! Ἀῖριο θὰ βρωμίσουν!

—Καὶ δὲν τοὺς θάβετε;

—Μηγάρις εἶναι ἕνας! Τὸ κακὸ εἶναι πὸς δυσκολοκαίονται. Ἀλάδωτοι, βλέπεις!

Καὶ ἡ γρηὰ ἔκαμε τὸν σταυρὸ τῆς.



ΠΡΟΣΚΟΠΟΣ — ΣΚΙΤΣΟ Π. ΡΟΥΜΠΟΥ

ΛΑΙΜΑΡΓΙΑ

Κάπου διάβασα πὸς ἡ λαιμαργία εἶναι ἀπ' τὰ ἑπτὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα.

Ὁ Θεὸς ἂς μὲ συγχωρέσῃ λοιπὸν αὐτὸ τὸ κρῖμα πὸν θὰ σᾶς διηγηθῶ.

Εἴχαμε μέρες νὰ φᾶμε μαγειρευτό φαγί.

Ἐκεῖ, λοιπόν, πὸν τραβάγαμε γιὰ τὸ χωριὸ Ζορμπᾶ, βλέπουμε σκοτωμένο ἕνα ροδοκόκκινο γουρουνόπουλο.

Μιὰ σφαῖρα τὸ εἶχε πάρει στὸ λαιμὸ καὶ μιὰ

μικρούτσικη κορδέλλα ἀπὸ αἷμα παγωμένο, εἶχε κατακυλίσῃ.

Σταματήσαμε καὶ κάμαμε συμβούλιο.

—Πόσες μέρες νᾶναι σκοτωμένο ἄραγες;

—Θὰ βρώμῃσε!

—Μ' αὐτὸ τὸ κρῖμα!

Λέει ὁ ἁμαξᾶς καὶ χωρὶς νὰ ρωτήσῃ ἄλλο, τὸ φορτώνει στὸ κασόνι.

Μὰ τὸ κρῖμα πὸν ἔκαμα, δὲν ἔφαγα ὠραιότερο γουρουνόπουλο στὴ ζωὴ μου!

... ΚΑΙ ΚΑΜΝΩ ΤΟΝ ΣΤΑΥΡΟ ΜΟΥ

Καθὼς τραβάγαμε γιὰ τὴ Γιαννιτσά, πάνω στὸ βασιλικὸ δρόμο, σταματοῦσαμε κάθε στιγμὴ.

Ἦταν τὸ μέρος πὸν οἱ Τούρκοι χτυπηθήκανε μεταξύ τους. Στρατεύματα ἀπ' τὴ Σαλονίκη προσπαθῆσαν νὰ ἐμποδίσουνε τοὺς φεύγοντας ἀπ' τὴ Γιαννιτσά.

Ψόφια ἄλογα καὶ μουλάρια, ὀβίδες, ντουφέκια, κάρρα σπασμένα, κλιμάμαξες ἀναποδογυρισμένες, φέσια, μανδύαι, τσαρούχια, μπόγοι μὲ ροῦχα.

Καὶ δίπλα, πλαγία, ἀπὸ πάνω, ἀπὸ κάτω, νεκροὶ Τούρκοι.

Μπροσῦμτα μὲ τὸ κεφάλι χωσμένο στὴ λάσπη, ἀνάσκελα, μὲ ἀνοιχτὰ τὰ μάτια, στὸ πλευρὸ, πὸν ἔλεγες καὶ κοιμόντανε.

Ἐνας γονατιστὸς μὲ τὸ κεφάλι στὸ χῶμα σὰν νὰ προσευχόταν, ἄλλος μὲ τὸ ὅπλο σφιχταγκαλιασμένο.

Ἐνα παιδί ἀμούστακο, μὲ γλυκεῖα φυσιογνωμία, εἶχε γουρλωμένα τὰ μάτια σὰν νὰ κύτταζε, ἐνῶ καταμεσῆς στὰ δυὸ τοῦ μάτια μιὰ κόκκινη μουντζαλιά ἔδειχνε τὸν τόπο πὸν ἡ σφαῖρα τὸν πήρε στὸ μέτωπο.

Καὶ παρέκει σ' ἕνα χανδάκι, κάτι περίεργο, πού, ἂν δὲν τὼβλεπα, δὲν θὰ τὸ πίστευα ποτέ.

Δύο Τούρκοι στρατιῶται, ὁ ἕνας πίσω ἀπ' τὸν ἄλλον, ἀκουμπισμένοι.

Τὸ ὅπλο τοῦ πρώτου ἀκουμπισμένο στὸ χεῖλος τοῦ χανδακιοῦ, τὸ ὅπλο τοῦ δευτέρου στὸν ὄμο τοῦ πρώτου.

Ἔτσι, ὅπως πολεμοῦσαν, τοὺς πήρε ἡ ἴδια σφαῖρα καὶ τοὺς ἄφησε νεκροὺς.

Καὶ περνοῦμε, ἐνῶ ἐγὼ κρυφὰ κάμνω τὸν σταυρὸ μου.

Γιατί;

ΑΣΧΗΜΟ ΘΕΑΜΑ

Ἐδῶ ἀρχίζει ἀγριώτερο τὸ θέαμα.

Δεκαεῖς πτώματα γυναικῶν σὲ λιγώτερο ἀπὸ ἑκατὸ μέτρα διάστημα.

Δὲν συνήθισα νὰ βλέπω σκοτωμένες γυναῖκες, καὶ γι' αὐτὸ ἡ συγκίνησίς μου ἐκορυφώθη.

Καὶ ἔπειτα, εἶναι πιὸ ἄσχημο θέαμα μιὰ σκοτωμένη γυναῖκα παρὰ ἕνας νεκρὸς ἄνδρας.

Στὸν πόλεμο τοῦλάχιστον.

Ὁ ἄνδρας ἔχει τὴ στολὴ του καὶ ἡ στάσις του, ὡς σκοτωμένου, εἶναι σεμνή.

Οἱ γυναῖκες ὅμως αὐτές, ἔτσι, ὅπως ἔπεσαν ἀπὸ τὸ βόλι, δὲν παρίσταναν εὐμορφο θέαμα.

Σηκωμένα φουστάνια, καταλασπωμένα μισοφούστανα, πεσμένα γιασμάκια καὶ μαλλιά, κάλτσες ματωμένες, πασούμια σκορπισμένα.

Καὶ ἔπειτα τὰ πρόσωπα συνεστραμμένα σὲ μιὰν εἰκόνα ἀφάνταστον, ἀπερίγραπτου τρόμου πὸν ἔδινε σ' αὐτές, πὸν οἱ περισσότερες



ΕΡΕΒΟΣ — ΣΚΙΤΣΟ Π. ΡΟΥΜΠΟΥ

είχαν ώραια χαρακτηριστικά, ὅμη σκιάχτρων. Ἐνα κορίτσι, μόλις 16 χρόνων, ἀληθινὰ ἀγγελικοῦ κάλλους, μισόγυμνο, φαινότανε σὰν νὰ κοιμώτανε.

Κατεβήκαμε νὰ τὸ σκεπάσουμε καὶ εἶδαμε πὼς ἦταν σκοτωμένο μὲ λόγχη κάτω ἀπ' τὸν ἀριστερὸ μαστό.

Ποιὸς ξέρεי τί δρᾶμα θὰ διαδραματίσθηκε ἐκείνη τὴν ὥρα τῆς ἀγρίας φευγάλας μεταξὺ αὐτοῦ τοῦ κοριτσιοῦ, χωρισμένου ἀπ' τὴ μάνα του, καὶ κανενὸς ἀνθρώπινου κτήνους!

ΤΟ ΚΟΤΕΤΣΙ ΤΟΥ ΧΑΜΙΤ

Περιέρχομαι τὴν βίλλα τοῦ Ἀλατίνη, ποὺ φιλοξένησε τόσον καιρὸν τὸν Χαμίτ.

Τὴν φανταζόμουν ἀλλοιώτικη. Πιὸ ὠμορφη, πιὸ δασωμένη, πιὸ πολυτελῆ.

Δὲν ἔχει τίποτε ποὺ νὰ σὲ τραβᾷ, ἔξω ἀπὸ τὴν θαυμασίαν πρὸς τὴν θάλασσαν θέαν τῆς.

Περικλείει ὅμως περίεργα πράγματα ποὺ ἀξίζει κανένας νὰ τὰ ἰδῇ. Τὸ πιὸ περίεργο εἶναι τὸ κοτέτσι τοῦ Χαμίτ.

Θὰ φαντασθῇτε ἴσως, ὅτι εὐρίσκεται στὸν κῆπον.

Ὁχι. Στὴ σάλα!

Δηλαδή ἡ σάλα δίδει σὲ μιὰν σειρὰν κλουβιῶν συρματένιων, ἀμφιθεατροειδῶς διατεθειμένων. Ἀπὸ ἐκεῖ ὁ ἐξόριστος Σουλτάνος ἔκαμνε χάξι μὲ τὰ πουλερικά του. Ἐπαίξε μαζί τους, τὰ ἔτρεφε.

Τρέλλα, θὰ πῇτε. Ἀθῶα, λέω.

Μά, ἡ μυρωδιά!

Ν. ΣΠΑΝΔΩΝΗΣ

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΑ ΜΕΣΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Τὸν παρελθόντα Αὐγουστον ἔγεινε εἰς τὸ Κέμπριτζ τῆς Ἀγγλίας τὸ πέμπτον διεθνὲς μαθηματικὸν συνέδριον, ὅπου ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ κ. Νικόλαος Χατζιδάκης, ἔκαμε πολὺ ἐνδιαφέρουσαν διάλεξιν. Ὁ κ. Χατζιδάκης προθύμως μᾶς ἔδωσε πρὸς δημοσίευσιν περίληψιν τῆς διμιλίας του, ἡ ὁποία θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ τοῦ Συνεδρίου.

Τὸ ἀντισυντηρητικὸν ῥεῦμα, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ἐποχὴν μας εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως καὶ δράσεως εὐκόλως εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ παρατηρήσῃ — εἴτε πρόκειται περὶ πολιτικῆς, εἴτε περὶ λογοτεχνίας, εἴτε περὶ ἐπιστήμης, εἴτε περὶ τέχνης — συμπαρέσυρε καὶ τὴν ἰδικήν μας ἐπιστήμην. Παλαιὰ μαθηματικὰ οἰκοδομήματα, κατεκρημνίσθησαν σχεδὸν αἰφνιδίως καὶ γενικὸς πυρετὸς ἀμφιβολίας κατέκτησε τὰς ἀρτηρίας τοῦ ἐγκεφάλου μας. Καὶ ἡ κατακρημνισις αὐτῇ τῶν παλαιῶν καὶ παραδεδομένων ἐξηπλώθη κατὰ δύο οὐσιωδῶς διαφόρους διευθύνσεις: κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης καὶ κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς διαδόσεως τῆς ἐπιστήμης, εἰδικώτερον τῆς διδασκαλίας.

Ἄν ἤδη καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἐρεῦνης αὐτὸς ὁ συρμὸς τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν παλαιῶν θεμελιωδῶν ἐννοιῶν καὶ τῆς ἰδρύσεως ἐνὸς ὁλονὲν μεγαλυτέρου πλήθους νέων κλάδων δὲν εἶναι ἐντελῶς ἀπηλλαγμένος ἀπὸ κινδύνους, τὸ ζήτημα ὅμως κατὰ πόσον, εἰς τὴν διδασκαλίαν, πρέπει ν' ἀποδιωχθοῦν παλαιὰ καὶ νὰ προσληφθοῦν νέα, ἴσταιται οὐσιωδῶς πολυπλοκώτερον ἔμπρὸς μας, εἶναι μάλιστα ἴσως — τοῦ-

λάχιστον ὥς πρὸς τὴν μέσιν διδασκαλίαν — ζήτημα θεωρητικῶς ἁλυτον, πρὸς τὴν λύσιν τοῦ ὁποίου εἰς τὴν πράξιν δυνάμεθα, δι' ὅλον ἐν λεπτοτέρων προσεγγίσεων, νὰ προσεγγίσωμεν. Ἡ Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ τῆς Μαθηματικῆς Ἐκπαιδεύσεως εὐρίσκεται πρὸς τὸ παρὸν εἰς τὸ πρῶτον τρόπον τινὰ στάδιον τοῦ σκοποῦ τῆς, δηλαδή εἰς τὴν περίοδον τῆς διερευνήσεως, πὼς πράγματι ἔχουν τὰ τῆς μέσης μαθηματικῆς διδασκαλίας εἰς τὰς διαφόρους πολιτισμένας χώρας τὸ ὑλικόν, τὸ ὁποῖον ἤδη ἕως σήμερον ἔχει συναχθῇ, εἶναι φυσικὰ πολὺ μέγα καὶ γίνεται ὁλονὲν περιεκτικώτερον, οὕτως ὥστε ἀποτελέσματα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συναχθοῦν μὲ πλήρη διαύγειαν. — Εἰμπορεῖ τις ὅμως — νομίζω — ἐντελῶς ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὸ ὑλικόν — τὰ διάφορα αὐτὰ ζητήματα καὶ τὰς ἀμφιβολίας περὶ τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς οὐσίας τῆς μέσης μαθηματικῆς ἐκπαιδεύσεως — μάλιστα καὶ τῆς ὅλης μέσης ἐκπαιδεύσεως — νὰ τα διαιρέσῃ γενικῶς εἰς δύο κατηγορίας: 1^{ον}) πόσα καὶ τί πρέπει νὰ διδάσκονται εἰς τὰ διάφορα σχολεῖα καὶ τὰς τάξεις καὶ 2^{ον}) πὼς ταῦτα θὰ διδαχθοῦν, μὲ ἄλλας λέξεις: τὴν κατηγορίαν τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ ποιοῦ τοῦ διδακτέου ὑλικοῦ καὶ τὴν κατηγορίαν τῆς μεθόδου τῆς διδασκαλίας. Εἰμαι λοιπὸν τῆς γνώμης, ὅτι εἰς τὰς διαφόρους αὐτὰς δοκιμὰς εἰμπορεῖ τις νὰ διίδη φανεράν προτίμησιν διὰ τὴν πρώτην κατηγορίαν. Εἰδικῶς, συνεζητήθη πολλαπλῶς, ἐκ μέρους τῶν γεωμετρικῶν κύκλων, μία μεγάλη ἀνατροπὴ, μερικῶς δὲ καὶ ἐφημερόσθη, δηλαδή ἡ εἰσαγωγή τῶν πρώτων θεμελιωδῶν ἐννοιῶν τῆς ἀνωτέρας μα-



Κοζανίται ἀπὸ τὸν σχηματισθέντα ἐγγώριον λόγον. Ἡ στολή των εἶναι τουρκικὴ, ἀπὸ τὰ λάφυρα τῆς Κοζάνης, μὲ τὸν σταυρὸν εἰς τὸν σκουφὸν καὶ τὴν ἡμισέληνον εἰς τὴν ζώνην — Σκίτσος Π. Ροῦμπου



ΑΠΟ ΤΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΥΖΩΝΩΝ

θηματικής — ἐννοείται ὑπὸ ὅσον τὸ δυνατόν ἀπλοποιημένην μορφήν! — εἰς τὰ μέσα σχολεῖα. Ἴσως ἔχουν ἤδη ἐπιχειρήσει νὰ εἰσαγάγουν καὶ τὰς ἐννοίας τῆς μὴ εὐκλείδειου γεωμετρίας εἰς τὴν κατωτέραν διδασκαλίαν. Δὲν εἶναι ἔδῳ σκοπός μου νὰ εἰσέλθω εἰς ὁποιαδήποτε συζητήσιν περὶ τῶν πλεονεκτημάτων ἢ τῶν μειονεκτημάτων τῶν νεωτερισμῶν αὐτῶν. Στρέφομαι συντόμως πρὸς τὸν κύριον πυρῆνα τῶν σημερινῶν μου σκέψεων καὶ ὁ πυρὴν αὐτὸς εἶναι ὁ ἴδιος ὁ μαθητὴς. Ὅλοι μας δὲ ὑπῆρξαμεν μίαν φορὰν μαθηταὶ καί, ἐννοοῦμεν εὐκόλως, ὅτι — ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς μὲ μαθηματικὸν νοῦν προικισμένους, οἱ ὅποιοι βέβαια ἀποτελοῦν πάντοτε μικρὰν μειονοφηρίαν! — εἰς τὸν *συνήθη* μαθητὴν τὰ μαθηματικά φαίνονται, περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον, ἀρκετὰ δύσκολα, ἢ πάντως ὄχι ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέροντα. Ἡ αἰτία τοῦ φαινομένου τούτου κεῖται κατὰ μέρος μὲν εἰς τὴν μεγάλην ἀφαίρεσιν, τὴν ὁποίαν γενικῶς τὰ μαθηματικά ἀπαιτοῦν, κατὰ μέρος δὲ εἰς τὰς μακρὰς λογικὰς ἀλύσεις συλλογισμῶν, αἱ ὁποῖαι κουράζουν τὸ ὄχι ἀκόμη δυνατὰ ἀνεπτυγμένον παιδικὸν πνεῦμα, καθὼς περίπου μία μακρὰ ἀνωφερικὴ κλίμαξ τὸ σῶμα τοῦ παιδίου, ἴσως μάλιστα ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι λόγοι πολυπλοκο-

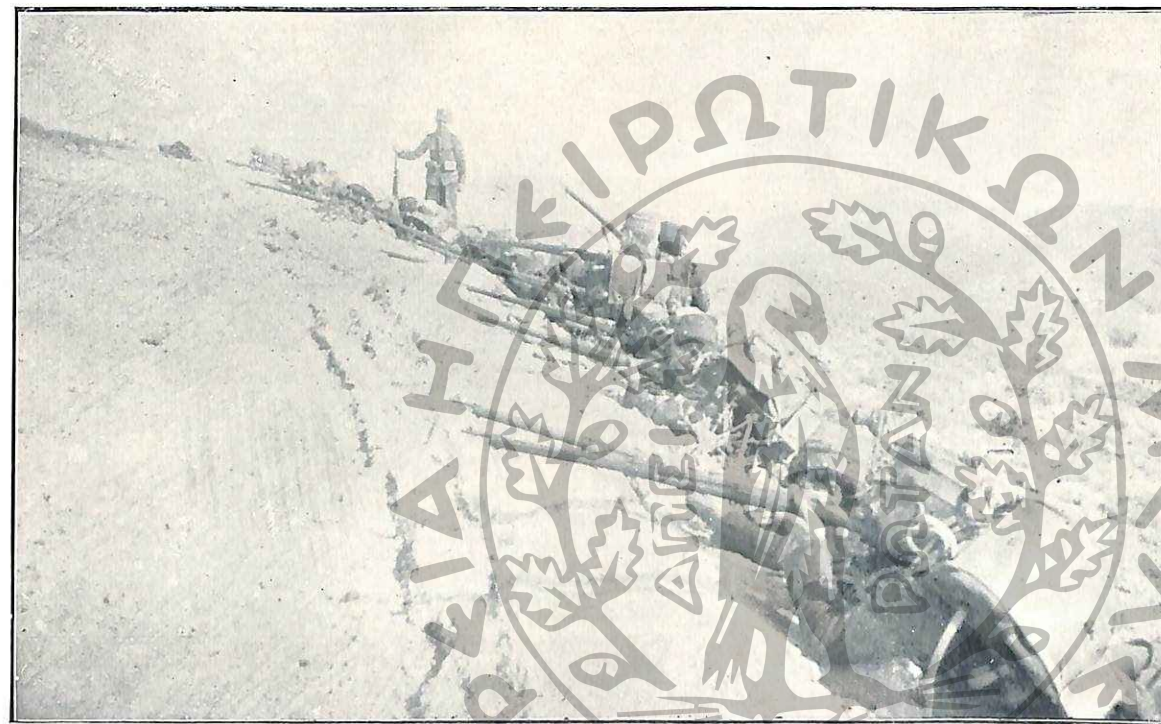
τέρας φύσεως — ἡμᾶς ἐνδιαφέρει τώρα πάντως μόνον ἡ συχνὴ ὑπαρξίς ἐνὸς τοιούτου χαλαροῦ ἐνδιαφέροντος. Φυσικὰ εἴμπορεῖ ὁ διδάσκαλος νὰ εἴπῃ: «ὁ μαθητὴς πρέπει νὰ μάθῃ». Καὶ αὐτὸ κάμνει καὶ αὐτὸς πραγματικῶς, ἐν γένει: μαθαίνει τὰ μαθηματικά, τὰ ὁποῖα τὸν βιάζουν νὰ μάθῃ, δὲν μαθαίνει ὅμως πολὺ συχνὰ ν' ἀγαπᾷ τὰ μαθηματικά!

Ἡ ἀγάπη γενικῶς προϋποθέτει μίαν ἐλευθερίαν, καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς σκέψεως δὲν τὴν ἐπιτρέπομεν εἰς τὸν μαθητὴν. Συντάσσοντες δηλαδὴ τὰ διδακτικὰ βιβλία κατὰ τὴν ἰδικήν μας ὁρεξίν, δὲν κάμνομεν κυρίως παρὰ τὸ ἐξῆς: ἀπαιτοῦμεν, τὸ πνεῦμα τοῦ παιδίου ν' ἀκολουθήσῃ τὸ ἰδικόν μας τὸ ἥδη δυνατὰ καὶ μεθοδικῶς σκεπτόμενον — τὸ πνεῦμα τῆς ὀρίμου ἡλικίας — καὶ νὰ συμμορφωθῇ πρὸς αὐτό. Καὶ ὅμως ἀπὸ τὴν φύσιν τοῦ παιδικοῦ πνεύματος κεῖται μακρὰν ἀκριβῶς κάθε συστηματοποίησις τῶν ἰδεῶν του· τὸ παιδίον σκέπτεται πολὺν περισσότερο κατὰ τὸν ἰδικόν του τρόπον, καὶ αὐτὸς εἶναι ἢ κατὰ *πηδήματα* σκέψις. Τὸ παιδικὸν πνεῦμα εἶναι μία πεταλούδα, ἢ ὁποῖα πετᾷ ἀπὸ *ἀνθος* εἰς *ἀνθος χαμηλὰ* καὶ κατὰ *πηδήματα* τοῦ ὀρίμου τὴν ἡλικίαν τοῦναντίον εἶναι ἀετός, αἰωρούμενος ὑψηλὰ καὶ πολὺν χρόνον

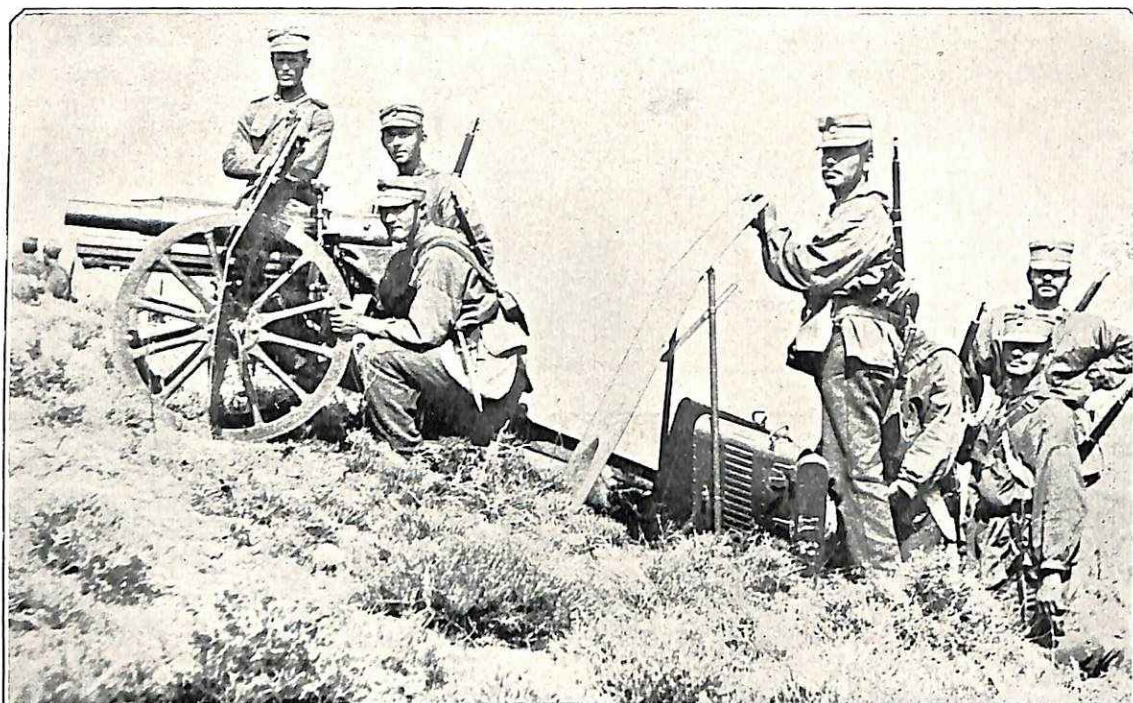
εἰς τοὺς αἰθέρας. Δὲν θέλω τώρα μὲ αὐτὰ ἀκριβῶς νὰ εἴπω, ὅτι, χάριν τῆς ἐλευθερίας αὐτῆς, πρέπει νὰ δώσωμεν εἰς τὸ παιδίον καὶ τὴν ἐλευθερίαν νὰ συζητῇ μαζί μας διὰ τὸ διδασκῆναι ὑλικόν, ὄχι μόνον διότι τὸ παιδίον δὲν ἔχει καμμίαν αἰσθησίν τοῦ τρόπου τῆς σκέψεώς του, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἡμεῖς οἱ διδάσκαλοι τότε ἴσως θὰ ὑφιστάμεθα τὴν ἰδίαν δυσάρεστον μεταχείρισιν ἀπὸ μέρος τῶν παιδίων, τὴν ὁποίαν οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες ὑπουργοὶ ἀπὸ μέρος τῶν ζητουσῶν ψῆφον ἀγγλίδων κυριῶν! Θέλω ὅμως νὰ εἴπω, ὅτι, ἀντὶ νὰ προσπαθοῦμεν νὰ ἀνυψώσωμεν τὸ παιδίον εἰς τὸν ἐπιστημονικόν μας τρόπον τῆς σκέψεως, ἡμεῖς τοῦναντίον πρέπει νὰ ἔλθωμεν πλησιέστερον εἰς τὴν παιδικὴν ψυχὴν, οὕτως ὥστε νὰ φυτεύσωμεν ἐντὸς τῆς τὸ φυτόν τοῦ ἐνδιαφέροντος γλυκὰ καὶ ἀπαρατήρητα. Οὔτε βιάζει τὸς πολὺ, κατὰ τὴν ἰδέαν μου, ἂν διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἀπομακρυνώμεθα ποῦ καὶ ποῦ ἀπὸ τὸν ἐκ τῶν προτέρων μὲ *ἀσθηρὰν* λογικὴν *χαρὰ* χθέντα δρόμον καὶ ἀκολουθοῦμεν τὸν μαθητὴν εἰς ἓνα μικρὸν πλάγιον δρομίσκον, διὰ τὸν ὅποιον τοῦ ἔρχεται ὁρεξίς. Ἄν δὲ ἐκτὸς αὐτῶν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν μας, ὅτι ἐν ἄλλο χαρακτηριστικόν

γνώρισμα τῆς παιδικῆς ψυχῆς εἶναι ἡ ὀρισμένη κλίσις πρὸς τὸ συγκεκριμένον, φηδάνομεν, ὡς πρὸς τὰ μαθηματικά, εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι τοιαῦτα μαθηματικά, ἢ, τοῦλάχιστον, καὶ τοιαῦτα μαθηματικά πρέπει νὰ παρέχωνται εἰς τὸ παιδίον, τὰ ὁποῖα, ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον, νὰ προχωροῦν κατὰ *πηδήματα* καί, ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον, νὰ πραγματεύωνται *συγκεκριμένας* ἐννοίας. Οὕτως ἐρχόμεθα εἰς τὰ ποικίλα μαθηματικά παίγνια καὶ τέχναις, τὰ ὁποῖα συντόμως εἴμποροῦμεν νὰ περιλάβωμεν ὑπὸ τὸ ὄνομα «*διασκεδαστικὰ μαθηματικά*».

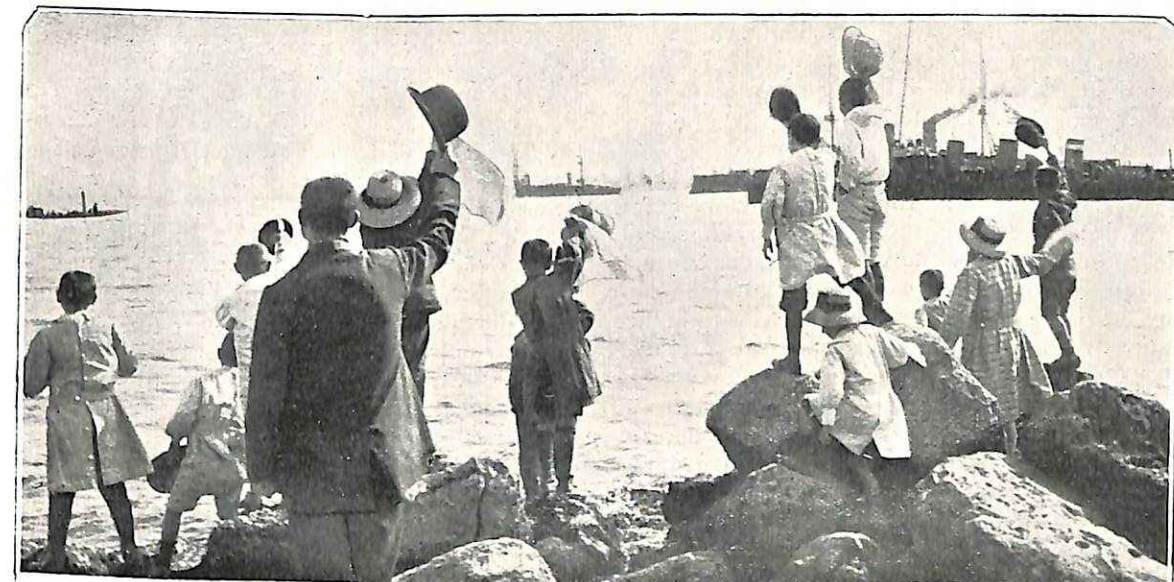
Παρουσιάζεται τώρα ἀμέσως ζήτημα τοῦ καταλλήλου βιβλίου, διότι τὸ νὰ δίδῃ ὁ διδάσκαλος ἀφ' ἑαυτοῦ τοιαῦτα ἐπιμέρους διασκεδαστικὰ προβλήματα, εἶναι βέβαια πολὺ δύσκολον καὶ οὔτε σκόπιμον. Πολὺν περισσότερο πρόκειται διὰ μίαν συστηματικὴν κατάταξιν τῆς ὕλης, οὕτως ὥστε, *χωρὶς ὁ μαθητὴς νὰ το ἀντιληφθῇ*, παρὰ τὰς περιπλανήσεις εἰς τοὺς παραπλεύρους δρομίσκους νὰ φθάσῃ μ' ὅλα ταῦτα τελικῶς εἰς ὀρισμένον τέρμα καὶ νὰ μὴ χάσῃ ἐντελῶς τὸν δρόμον του μέσα εἰς τὴν ἐρημίαν. Βιβλία διὰ τὰ διασκεδαστικὰ μαθηματικά ὑπάρχουν τώρα πολλὰ — ἀρκεῖ ν' ἀναφέρω τοῦ Γερμανοῦ Schu-



ΑΠΟ ΤΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΖΙΚΟΥ



ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ — ΠΟΡΕΙΑ ΠΕΖΙΚΟΥ



ΧΑΙΡΕΤΟΥΝ ΤΟΝ ΣΤΟΛΟΝ ΑΝΑΧΩΡΟΥΝΤΑ — Η "ΑΡΚΑΔΙΑ", ΜΕΤΑΦΕΡΟΥΣΑ ΣΤΡΑΤΟΝ

bert τὰς «*Μαθηματικὰς ὥρας σχολῆς*» («*Mathematische Mussestunden*»), ἢ τὸ ἀγγλικὸν τοῦ Ball ἢ τὸ γαλλικὸν τοῦ Lucas, — ὅμως κανὲν ἀπὸ τὰ βιβλία αὐτὰ δὲν εἶναι κατάλληλον διὰ τὸν μαθητὴν, ἀπλούστατα διότι δὲν ἐγράφησαν δι' αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τοὺς μὲ γενικὴν μόρφωσιν ὀρίμους. Τὸ διὰ τὸν μαθητὴν προωρισμένον βιβλίον ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐντελὲς διαφορετικὰ συντεταγμένον. Προπαντὸς ὅμως ἔρχεται ἡ ἐρώτησις: εἶναι ἐν τοιοῦτο βιβλίον ἐν γένει δυνατόν; Εἰς ποίους μαθηματικὸς κλάδους καὶ εἰς ποίαν ἔκτασιν εἰμποροῦν τὰ διασκεδαστικὰ μαθηματικὰ νὰ χρησιμεύσουν εἰς τὸν διδάσκαλον ὡς βοηθητικὸν ὄργανον διὰ τὴν μαθηματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ μαθητοῦ; Αὐτὰ ὅλα εἶναι ἐρωτήματα, τὰ ὁποῖα ἴσως ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀκόμη θὰ περιμένουν τὴν ἀπάντησιν, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦν πειράματα εἰς διαφόρους κλάδους καὶ εἰς διάφορα ἔθνη, ἐρωτήματα λοιπόν, τὰ ὁποῖα ἀδύνατον νὰ λυθῶν ἐκ τῶν προτέρων θεωρητικῶς καὶ ἀκόμη βέβαια ὀλιγώτερον εἰς τὰς συντόμους αὐτὰς παρατηρήσεις, τὰς ὁποίας εἴχετε τὴν καλωσύνην τόσον προσεκτικὰ ν' ἀκούσετε.

Πρὶν ὅμως κλείσω τὴν μικράν μου διάλεξιν, σὰς παρακαλῶ νὰ μου ἐπιτρέψετε, νὰ συνοψίσω συντόμως τὰ κυριώτερα σημεῖα της, καὶ μάλιστα ὑπὸ τὸν τίτλον:

Ὑπὲρ τοῦ μαθητοῦ

1) Θὰ ἦτο εὐχὴς ἄξιον εἰς τὰς παρατηρήσεις, τὰς πραγματείας καὶ γενικῶς εἰς ὅλην τὴν μεταρρυθμιστικὴν κίνησιν διὰ τὰ κατώτερα καὶ μέσα σχολεῖα ὁ παράγων «*παιδίον*» νὰ μὴ θεωρῆται ὡς ἐν *μαθηματικὸν ἀπειροστόν*.

2) Θὰ ἦτο εὐχὴς ἄξιον νὰ πλουτισθῇ ἡ ψυχολογία τῆς παιδικῆς ψυχῆς, ὡς πρὸς τὴν μαθηματικὴν διεύθυνσιν, διὰ καταλλήλων παρατηρήσεων ἀπὸ μέρος τῶν διδασκάλων, μὲ περισσότερον πειραματικὸν ὕλικόν.

3) Θὰ ἦτο εὐχὴς ἄξιον τὸ ζήτημα, ἂν καὶ πῶς καὶ μὲ ποίαν ἔκτασιν εἰμποροῦν καὶ πρέπει νὰ εἰσαχθῶν τὰ διασκεδαστικὰ μαθηματικὰ εἰς τὰ σχολεῖα, νὰ σπουδασθῇ κατὰ βάθος.

Καὶ 4), τὸ ὁποῖον δὲ συμπεριλαμβάνει ὅλα τὰ προηγούμενα, θὰ ἦτο εὐχὴς ἄξιον ν' ἀναγνωρίσωμεν εἰς τὸ παιδίον τὸ δικαίωμα **ΠΡΩΤΟΝ νὰ εἶναι παιδίον καὶ ΕΠΕΙΤΑ μαθητής.**

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ
καθηγητὴς καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ
Ἐθν. Πανεπιστημίου τῆς Ἑλλάδος



Ο ΑΕΡΟΠΟΡΟΣ ΑΣΙΩΜΑΤΙΚΟΣ ΚΟΣ ΜΟΥΤΟΥΗΣ

ΛΕΣΒΙΑΚΟΝ ΠΑΝΟΡΑΜΑ*

Τὸ ὄραϊο μοναστηράκι τοῦ Ταξιάρχου Μιχαὴλ στὸν Μανδαμάδο — τὴν φιλογράμματη κομόπολιν μὲ τὰ ἀῖβαλιωτίζοντα παληκάρια της. Αὐτοῦ πανηγύριζαν τὴν 8η Νοεμβρίου πλῆθος προσκυνητῶν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς νήσου καὶ ἀπὸ τὴν ἀπέναντι Ἀνατολὴν. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐγίνε καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Δέσβου. Σύμπτωσις;

Πέραν ἡ ὁμορφὴ παραλία τοῦ Ἁγίου Στεφάνου μὲ τὸ ἀρχαῖο βυζαντινὸ ἐκκλησάκι μέσα στὲς ἐλῆες. Τὰ μικρὰ νησάκια Λεῦκα μὲ τὴν ἀπέναντι ἀκτὴν τῆς Μικρασίας μοιάζουν τὰς πριγκιπωνήσους τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Παρακάτω μία τοποθεσία μὲ τὸ ὄνομα Καλαφάτης. Ἐχει δίκαιον ἡ παράδοσις νὰ λέγῃ ὅτι μιά φορά μιά ἐξόριστος βασίλισσα τοῦ Βυζαντίου πέρασε ἐδῶ τὴν ζωὴν της.

Κοντὰ τὰ Μυριάνδρια, φτωχικὰ ἐρεῖπια βυζαντινῆς πόλεως. Σ' αὐτὸ τὸ ἐρημὸ μέρος τὰ ξημερώματα

* Ὁραία ζωγραφιὰ τῆς νήσου ποὺ ἔγινε πάλιν ἑλληνική. Ἐδημοσιεύθη πρῶτα εἰς τὴν «Ἀκρόπολιν».

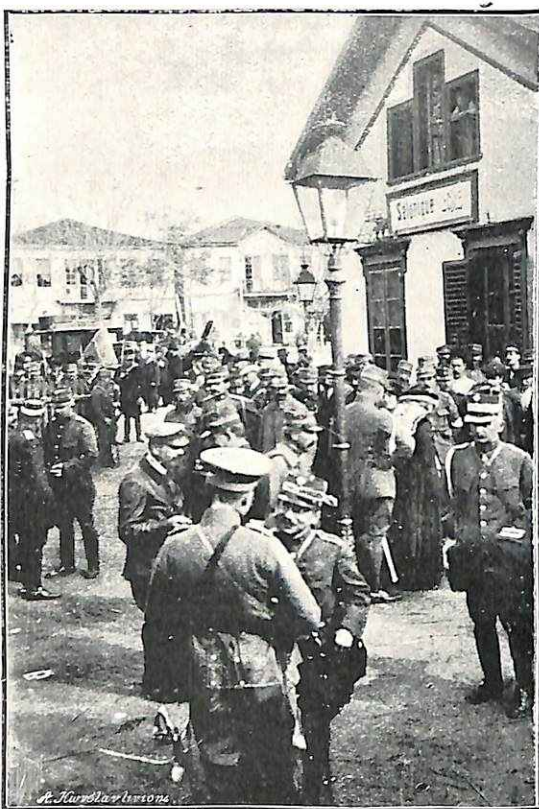
ἀκούουν οἱ χωρικοὶ κατὰ σιγανὰς ψαλμωδίας μέσ' ἀπὸ τῆς γῆς ἀπὸ τοὺς παπάδες τῆς ἐκκλησίας, ποὺ χάλασαν οἱ Σαρακηνοί. Σὰν τί λειτουργία θὰ ἔβαλαν αὐτοῦ τῶν παπάδων τὰ λείψανα τὴν αὐγὴν, ποὺ περνοῦσαν τὰ ἑλληνικὰ καράβια μὲ τὴν γαλανὴ ἐλευθερώτρια!

Περνοῦμε τὸ λάκκο τῆς Μανικιάσας, ἕναν καταρράκτη φοβερὸ τὸν χειμῶνα. Αὐτοῦ μιά φορά μιά ὁμορφὴ μάγισσα παραπλανοῦσε τὰ παληκάρια τῶν χωριῶν μὲ τοὺς ἑρωτάς της. Φθάνομε στὸ ποτάμι τῆς Βάστριας. Τρέχει γύρω ἀπὸ βράχους σὰν νησάκια μικροσκοπικά — σμαράγδια ζωσμένα μὲ ἀσῆμι. Δίπλα πεῦκα αἰωνόβια, ὅπου ἀκούεται τὴν νύκτα ὁ ἄμανὲς τοῦ ξυλοκόπου γιουρούκη.

Ἡ κομόπολις Ἁγία Παρασκευὴ μὲ ἕνα παλαιὸ ἐκκλησάκι στὸ κοίλωμα τοῦ βράχου. Ὅλοι οἱ χωρικοὶ μὲ κοκκινοφαμένα ἀντεριά. Κάποτε μιά κοπέλα μὲ βρακιά μεταξωτὰ καὶ φτερωμένο καπελῖνο — εἶδος ἰχθυοσαύρου τοῦ μεσολιθικοῦ αἰῶνος — μεταβατικὴ περίοδος μέσα στὴν ἐξέλιξιν τῶν χωριῶν.



ΤΟΥΡΚΟΙ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ ΜΕΤΑΦΕΡΟΜΕΝΟΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ



Ο Διάδοχος συνομιλῶν με Ἀθηναίαν κυρία εἰς τὸν σταθμὸν Θεσσαλονίκης πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του διὰ τὸ Μοναστήρι — Φωτογρ. Κ. Πούπη

Νὰ τὸ βουνὸ Λεπέτυμνος με τοὺς ἀνδρείτους του. Στὴν κορυφὴν τοῦ ὁ ἀστρόνομος Ματρικέτας (στὴν ἐποχὴ τοῦ Θεοφράστου) ζητοῦσε νὰ βρῇ τὴν ἀλήθεια στὸν οὐρανόν. Κάτω στους πρόποδάς του ὁ τάφος τοῦ ἡρώος Παλαμῆδου μαρτυρεῖ τί δύσκολο πρᾶγμα γύρουσε ὁ Ματρικέτας.

Ἀπὸ δὴ μεριά τὸ χωριὸν Γέλια με τοὺς ὑψηλοὺς κατοίκους του, ἕνεκα βεβαίως τῆς ἔλξεως τοῦ βουνοῦ πρὸς τὰ ἑπάνω. Ἀπὸ ἐκεῖ τὸ Ὑψηλομέτωπον, ἕνα χωριὸ ὅλον ἀπὸ γυναῖκες. Οἱ ἄνδρες εἶναι ξενιτευμένοι στὴν Ἀνατολή. Πλησίον τοῦ χωριοῦ ἕνας πλάτανος με ἄφθονο δροσερὸ νερό, ὅπου σαρκιλήδες ἀγάδες ὀλημέρα ξεπλωμένοι φουμάρουν τοὺς ναργιλέδες των. Τί ἁμαρτία νὰ ταράσῃ κανεὶς τέτοια χουζούρια. Πρὸς Β ἡ Σκαμιά, ἡ δροσόλουστη γειτονοπούλα τῆς Τροίας.

Ἀπὸ ἐκεῖ κατεβαίνομε στὴν κομόπολιν Πέτραν με τὰ σιμνονιοαναδρεμμένα κορίτσια τῆς καὶ τὰ γλυκὰ καρπούζια. Κοντὰ ἡ Ἀχειλοπηγάδα, ὅπου ξεκουράσθηκε ὁ Ἀχιλλεύς σ' ἕνα ἀπὸ τὰ ταξείδια του στὴν Λέσβον, ὁμητήριον τῶν Ἑλλήνων τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Νὰ καὶ ὁ Μόλιβος, ἡ ἀρχαία Μήθυμνα, ἡ πιστὴ φιληγάδα τῶν Ἀθηναίων, ὅπου ὁ Ἀρίων ἐπαλλε τοὺς ὕμνους του. Αὐτοῦ ὁ ἥλιος βασιλεύει βουτώντας μέσα στὴ θάλασσα, πέρα πρὸς τὸ Ἅγιον Ὄρος. Τί μεγαλοπρεπὴς δύσις.

Σταθῆτε. Θανατάστε τὴν πεδιάδα τῆς Καλλονῆς.

Ὅλα τὰ πράσινα χρώματα, ἀνοιχτά, βαθιά, σκοῦρα Ἀμπέλια, κυπαρίσσια, ἐλῆες, βάτοι, συνέες, βαλανιδιές, πληθος. Ἀνάμεσα προβάλλουν τὰ χωριά τῆς Καλλονῆς με πρωτεύουσα τὴν Ἀγυρώνα — ἔδρα τοῦ μητροπολίτου Μηθύμνης — σὰν μὴ μεγάλη πόλις ξεπεσμένη, ἀπόγονος τῆς Ἀρίσβης. Ὁραῖο κρασί, ὁραῖο νερό, τραγούδι καὶ εὐθυμία. Καὶ ὅλο αὐτὸ τὸ γέλιο τῆς ζωῆς ἀναβαίνοντας ἑπάνω εἰς τοὺς βράχους τοῦ μοναστηριοῦ τοῦ Λειμῶνος γίνεται σιγὰ-σιγὰ προσευχή.

Τὸ ὁμορφο μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Ἰγνατίου με τὴν πλουσίαν βιβλιοθήκην του. Παραπάνω ἡ γυναικεία Μονὴ τοῦ Λειμῶνος χωμένη μέσα σὲ δάφνες καὶ μυρσίνες.

Νὰ ὁ κόλπος τῆς Καλλονῆς, μεγάλος, με τὸν πλοῦτον τῶν σαρδελῶν του. Δεξιὰ τὸ βουνὸ Ἰσσα, φωλεὰ ὀνάντων. Εἰς τὸν μυχὸν λαμπυρίζει στὸν ἥλιο ἡ ἀσπράδα τῆς ἄλκυης. Πλησίον τὰ ἐρείπια τῆς Πύρρας, καταστραφείσης ἀπὸ σεισμόν τῷ 300 π. Χ. με ἕνα λιμανάκι ἐξαισιο, καὶ κοντὰ ἕνα πυκνὸ δάσος — τὸ πυρραῖον τοῦ Θεοφράστου, ποῦ τροφοδοτοῦσεν ἄλλοτε τὸ ναυτικὸν τῆς Μυτιλήνης. Παρὰ μέσα τὰ ἐρείπια ἐνὸς ἀρχαίου ναοῦ, πιθανῶς τοῦ Διὸς. Ἐρειπωμένη λατρεία.

Βλέπετε ἐκεῖ κάτω τὰ Παράκοιλα μέσα σὲ πορτοκαλεῶνας; Τὰ ζουμερώτερα καὶ γλυκύτερα πορτοκάλια.

Περνοῦμε τὸ Τσαμλίκι, μεγάλον δάσος με τὰ λαφάρια του, καὶ φθάνομε στὸν ἄλλον κόλπον τῆς Γέρας. Σωστὴ λίμνη τῆς Γενεύης. Γύρω ἐλῆες, ὅλο ἐλῆες. Κάτω στὴν ἀριστερὰ παραλία ἕνας κάμπος καταπράσινος με τὰ μεγάλα του κυδῶνια. Τὸ ἀποπάνω βουνὸ ἀνεβοκαταβαίνει σὰν φρίλι πιασμένο δῶ καὶ ἐκεῖ με κρουστάλλινες πόρπες — τὰ λευκὰ χωριά τῆς Γέρας. Αὐτοῦ ἦτο τὸ ἀγορκήπιον τοῦ πλουσίου Μυτιληναίου Διονυσόφανους, ὅπου συνέβησαν τὰ κατὰ Δάφριν καὶ Χλόην τοῦ Λόγγου. Τὸ πρῶτ-πρῶτ βαρκοῦλες ψαρεύουν τὰ νόστιμα θαλασσινὰ καὶ τὰ γλυκὰ μαρμαριούνια. Τὴν νύκτα ἡ σελήνη κυνηγᾷ στοὺς γύρω ἐλαιῶνας καὶ πηγαίνει ἔπειτα νὰ λουσθῇ στὰ ζεστά νερά τοῦ Κόρφου ἢ λίγο παραπάνω στὰ Θέρμα, ὅπου τὸ ἱερὸν τῆς Θερμαίας Ἀρτέμιδος. Πλησίον ἡ κομόπολις Μόρια με τὲς καμάρες τῆς — μεγάλα ῥωμαϊκὰ ὑδραγωγεῖα — ἀποκτῖα τοῦ Μοριά στους χρόνους τῆς Ὀρλωφικῆς ἐπαναστάσεως. Πύργοι πέτρινοι στενόμακροι, αὐτοῦ καὶ παραπάνω στοὺς Πέργους, ὑπενθυμίζουν τὰ ὅμοια σπιτάκια τῆς Πελοποννήσου.

Πάνω ἀπὸ τὸν κόλπον τῆς Γέρας προβάλλει ἡ μαρμαρινὴ κορυφὴ τοῦ Ὀλύμπου ὕψους 990 μέτρων. Ἐνα βουνὸ ζωσμένο ἀπὸ καστανιές, ἀπιδιές, μηλιές, καρυδιές, κερασιές — ὅλα τὰ φρούτα. Κατορθώματα τῆς ἐργατικῆς Ἀγιάσου. Νερά κρύα. Κοπέλλες βρακοφοροῦσες σὰν τὰ κρύα νερά. Παραμάνες ὅσες θέλετε. Αὐτοῦ ὁ μέγας ναὸς τῆς Παναγίας με τὴν φημιζομένην εἰκόνα τοῦ ὁσίου Λουκά. «Τί ντα πίσις βρὲ Μπόκι;» θὰ εἰπῇ ἁγιασώτικα: «Τί ἐποίησες (ἐκάνες) βρὲ Παναγιώτη».

Τὸ προσοδευτικὸ Πλωμάρι πρὸς νότον — πατὴρ Βενιαμὶν τοῦ Λεσβίου — μία πόλις καμωμένη ἀπὸ πέντε χωριά, με πρωτεύουσαν τὸν Ποταμό. Τὸ Πλωμάρι ἔχει τὸν καθαρώτερον ἀέρα καὶ τὸ μεγαλύτερον ναυτικὸν τῆς νήσου 200 καΐκια... χωρὶς λιμάνι. Αὐτοῦ τὸ τριτὸν λένε καὶ τὸν σῦλο σκύλου.

Πρὸς Β. ὁ ἀγκυλομήτης Πολυχνίτος με τὰς θερμὰς πηγὰς 80°, ἡ Βρησά, ἱερὸν τοῦ Βρησαίου Ἀπόλλωνος, καὶ τὰ Βασιλικά χωριά, ὅπου ἡ Αὐτοκρατορία Εἰρήνης ἀπέθανεν ἐξόριστος στὰ 803.

Ἀντικρύζομε τὸν Ὁρδυνιο, βουνὸ 780 μέτρων. Μία φορὰ ἦτο ἡφαίστειον. Φυσοῦσε λάβα καὶ φοβέριζε τὸν Οὐρανόν. Τώρα με ἕνα μοναστήρι στὴν κορυφὴν τοῦ

ματιζεῖ τὸν Θεὸν ταπεινωμένον. Κάτω τὰ Τελώνια με τὲς μυζήθρες των, καὶ ἡ Φτερούντα με τὰ γλυκὰ τῆς κάσταν. Στὴν τοποθεσίαν Ἀπολιθωμένη ἕνα δάσος ἀπὸ δένδρα ἀπολιθωμένα τῆς πλειοκαίνου ἐποχῆς. Πρὸς δυσμὰς τὸ Σίγρι, τὸ περιήμιον λιμάνι, τὸ ὅποιν νοστιμεύετο ἡ Ἀγγλία. Τὸ νοστιμεύεται ἄρᾳ γε ἀκόμα; Καὶ παρακάτω ἡ Ἐρεσός — ἀρχαῖος προμηθευτὴς τῶν θεῶν στὸ κρασί καὶ στὸ... κριθάρι — πατὴρ τοῦ Θεοφράστου, ἕνα χωριὸ τώρα με σῦκα μεγάλα καὶ γλυκὰ. Ἀπέναντι τῆς Ἐρεσοῦ ὁ Παπανικολῆς ἔκαυσε τὸ πρῶτον τουρκικὸν δίκροτο.

Νὰ ἡ ἀρχαία πόλις Ἀντίσσα, ὅπου ἔβγαλαν τὰ κύματα τὴν κεφαλὴν τοῦ Ὁρφέως, καὶ γεννήθηκεν ὁ μέγας μουσικὸς Τέρπανδρος. Αὐτοῦ τὰ ἀηδόνια κελαῖδουν γλυκύτερα ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα.

Ἡ ὁραία πρωτεύουσα, ἡ Μυτιλήνη — ἡ ἀγαπημένη

πόλις τῶν Ῥωμαίων, ὅπου αἱ ματρόναι ἐμάθαιναν τὸν τρόπον τοῦ φέρεσθαι ἀπὸ τὰς Μυτιληναίας. Σπίτια καινούρια ὁμορφα μέσα σὲ περιβόλια, καὶ μέσα σὲ ἐλῆες σπιτάκια λευκὰ σκορπισμένα. Ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ λόφου τὸ κομψὸν ἐνετικὸν φρούριον με τὸν πύργον τῶν Γατελούζων — σὰν στέμμα πυργωτὸ στὸ μέτωπο βασιλισσας. Ὑπεράνω τῆς πόλεως τὸ ἀρχαῖον θέατρον, κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ ὁποίου ἐκτίσθη τὸ θέατρον τῆς Ῥώμης. Ἡ ζωὴ ξεχειλίζει παντοῦ, καὶ ἡ πόλις ξεπλώνεται ὀλοένα πρὸς νότον. Εἰς τὸ βόρειον μέρος ἕνα πρόχωμα ἀπὸ μικρά, παλαιὰ, ξύλινα σπιτία, σὰν ξένο πρᾶγμα μέσα στὸν οργανισμό τῆς πόλεως, σὰν ἕνα σιννεφάκι μαῦρο στὸν ὀλογάλανον οὐρανὸ τῆς Μυτιλήνης. Ὁ τουρκικὸς μαχαλάς.

Τώρα ὁ ἥλιος τῆς ἐλευθερίας θὰ διαλύσῃ αὐτὸ τὸ σιννεφάκι.

ΜΙΧΑΗΛ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ω ΑΣΤΕΡΙ ΤΟΥ ΒΡΑΔΙΟΥ ΧΛΩΜΟ...

Ὁ ἀστέρι τοῦ βραδιοῦ χλωμὸ καὶ ἀλαγομνητὴ, ὅπου λαμπρὸ τὸ μέτωπο ξεβγαίνει ἀπὸ τὴ δύσι, στὴ μέση τοῦ στερεώματος, ἀπὸ τὸ αἰθέριο ἐκεῖ τὸ δῶμα σου σὰν τί κοιτᾷς, ἀστέρι, μες στὴ Χτίσι;

Οἱ ἀνέμοι γαληνεύουν καὶ σβύνει ἡ τρικυμία. τὸ δάσος ποὺ φρισομοιᾷ, στὰ ρεῖκια κλαίει ὀλοένα, ἡ φάλαγγα ἡ δολόχρη, μέσα στὴν ἀλαφριά τὴ στράτα τῆς ἀναπερνᾷ λιβάδια μυρωμένα.

Στὸν κόσμον μέσα τί ζητᾷς τὸν ἀποκοιμισμένο; Μὰ σὲ θωρῶ πρὸς τὰ βουνὰ νὰ χαμηλώνης πιά. Φεύγεις με τὸ χαμόγελο, ἀστέρι λυπημένο, καὶ ἡ τρέμουλη ετοιμάζεται νὰ σβύσῃ σου ἡ ματιά.

Ἀστέρι, ποῦ στὸν πράσινο τὸ λόφο πᾶς, μισεῖς, δάκρυ ἀσημένιο θλιβερὸ τῆς Νύχτας, στὸ σκοτάδι, εἶς ποῦ τὸν τοσπάνω ἀργὰ νὰ περπατᾷ ἀγναντεύεις, ἐνῶ ἀπὸ πίσω ἀκολουθᾷ τὸ πλοῦσιον του κοπάδι,

Ἀστέρι, μες στὴν ἀπειρὴν ποῦ πᾶς τὴ νύχτ' αὐτὴ; Μὲς στὰ καλὰ τῆς ὀχτιάς τάχα ζητᾷς κλινάρι; Ποῦ πᾶς τόσο πανόμορφο στὴν ἄκρα τὴ σιωπῇ, νὰ πέσῃς στὰ βαθιὰ νερά ὡς ἀν μαργαριτάρη;

Ἀχ, νὰ πεθάνῃς ἂν χρωστᾷς, ἄστρο, καὶ στὸ πλατὺ τὸ κύμα νὰ βυθίσῃς πᾶς τὰ ὀλόξανθα μαλλιά σου, πρὶν μᾶς ἀφήσῃς, τοῦ ἔρωτα ἀστέρι, μὴ στιγμὴ σταμάτησε, σταμάτησε στὸ μεσορῶνιμά σου.

ΑΛΦΡΕΝΤ ΝΤΕ ΜΥΣΣΕ

[Μετάφρ. ΣΩΤΗΡΗ ΣΚΙΠΗ]

ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΚΡΑΛΙΕΒΙΤΣ²

Ἦταν Κυριακὴ, καὶ ὁ Μάρκος Κράλιεβιτς ξεκίνησε αὐγινά. Πρὶν ἀκόμα φανῇ ὁ ἥλιος, ἔφθασε στὴ ρίζα τοῦ Οὐρβίνα. Περωνώντας τὸ βουνόν, σκόνταφτε ὀλοένα ὁ Χάρατς καὶ ἔκλαιε. Ταρίχθηκε πολὺ ὁ Μάρκος: «Τί ἔχεις, Χάρατς;

τί εἶναι, καλὸ μου ἄτι; Ἐκατὸν πενήντα χρόνια ζήσαμε μαζί καὶ ποτὲ δὲν σκόνταφες, καὶ τώρα σκοντάφτεις καὶ κλαῖς! Ὁ Θεὸς ξέρει τί κακὸ περιμένει τὴ δική σου ζωὴ ἢ τὴ δική μου».

Ἔτσι μιλοῦσε ὁ Μάρκος. Ἀπὸ τὴ μέση τοῦ βουνοῦ ἀκούσθηκε τότε τῆς Βίλας ἡ φωνὴ ποῦ τὸν καλοῦσε: «Ἀδελφέ μου, Μάρκο Κράλιεβιτς, ξέρεις γιατί σκοντάφτει τὸ ἄλογό σου; Λυπᾶται ὁ Χάρατς τὸν ἀφέντην του, γιατί γλήγορα θὰ χωρισθῇ». Καὶ ὁ Μάρκος ἀποκρίθηκε: «Ἀσπρη Βίλα, βουβάσου λοιπόν! Πῶς θὰ χωρισθῶ τὸν Χάρατς, ποῦ μαζί του γύρισα τὸν κόσμον ὅλον ἀπ' τὴν ἀνατολὴν εἰς τὴν δύση, καὶ ποῦ ἄλλο, σὰν αὐτόν, ἄτι δὲν εἶναι, οὔτε παλημάρι ἄλλο σὰν ἐμένα; Ποτὲ δὲν θ' ἀφήσω τὸν Χάρατς, ὅσο τὰ μάτια μου βλέπουν τὸ φῶς».

Ἀδελφέ μου, εἶπε ἡ Ἀσπρη Βίλα, κανεὶς δὲν θὰ σοῦ πάρῃ τὸν Χάρατς. Οὔτε μπορεῖ νὰ πεθάνῃς ἐνῶ ἀπὸ χέρι ἀνθρώπου, οὔτε σπαθί κοφτερὸ εἴτε ρόπαλο εἴτε κοντάρι θὰ σὲ πάρῃ, γιατί κανέναν πολεμιστὴν στὴ γῇ ἐοῦ δὲν φοβάται. Μὰ, θὰ πεθάνῃς, Μάρκο, ἀπ' τοῦ Θεοῦ τὸ χέρι, τοῦ αἰώνιου λυτρωτῆ. Ἄν θέλῃς νὰ με πιστέψῃς, σὰν θὰ φθάσῃς στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ, κύταξε δεξιὰ καὶ ἀριστερά: θὰ ἴδῃς δυὸ ἔλατα ψηλά, ποῦ περνοῦν στὸ ὕψος ὅλο τὸ δάσος καὶ τὸ σκολίζου μετὴν πρόσβινη φυλλωσιά τους. Ἀνάμεσα στὰ δυὸ ἔλατα εἶναι μία πηγὴ. Σῦρε μετὴν Χάρατς πρὸς τὰ ἐκεῖ, ξεπέριψε καὶ δέσε τον στὸ ἕνα ἀπὸ τὰ δυὸ ἔλατα. Σκύψε ὕστερα πάνω στὴν πηγὴ, καὶ θὰ ἴδῃς μέσα στὸ νερὸ τὴ μορφή σου, καὶ θὰ καταλάβῃς πότε θὰ σὲ πάρῃ ὁ Χάρατς».

Ἔκανε ὁ Μάρκος ὅπως τοῦ εἶπε ἡ Βίλα. Σὰν ἔφθασε στὴν κορυφὴν, ἐκύταξε δεξιὰ καὶ ἀρι-

¹ Ὁχι βέβαια τὸ θῆριον τῆς θαλάσσης ἀλλὰ ἡ γνωστὴ πεταλούδα.

² Ἀπόσπασμα τοῦ σερβικοῦ ἔπους «Μάρκος Κράλιεβιτς».

στερά και είδε τα δύο ψηλά έλατα, που περνούσαν στο ύψος το δάσος και το στόλιζαν με την πράσινη φυλλωσιά τους. Έσυρε με τον Χάρατς προς τα εκεί, ξεπέζεψε και τον έδεσε σ' ένα απ' τα δύο έλατα. Ύστερα έσκυψε πάνω στην πηγή, και μέσα στο νερό είδε τη μορφή του. Και σαν είδε τη μορφή του, γνώρισε το πότε θα πεθάνη και κλαίοντας είπε: «Κόσμε ψεύτη! Όραίο μου λουλουδι! Ήσουν ωραίος και λίγο μονάχα σέ χάρηκα, λίγο μονάχα: τρακόσα χρόνια! Ήρθε η ώρα ν' αφήσω τον κόσμο».

Έτράβηξε τότε το σπαθί του και σίμωσε το αλογό του και με μια σπαθιά του πήρε το κεφάλι, μη τυχόν και πέση στα χέρια των Τούρκων και το βάλουν σε αγγάρεια να κουβαλά νερό και σαν έσκότωσε το αλογό του, το έθαψε, πιο καλά απ' ότι είχε θάψει τον αδελφό του τον Άνδρέα.

Έσπασε σέ τέσσερα το σπαθί του το κοφτερό, μην πέση σέ χέρια τούρκικα και υπερηφανεύονται γι' αυτό και τότε τον καταριώνται οι Χριστιανοί. Και σαν έσπασε το σπαθί του το κοφτερό, έκανε το κοντάρι του έφτα κομμάτια και το έρριξε μέσα στα κλαδιά των έλάτων. Ύστερα, πήρε με το δεξι χέρι το ρόπαλό του το αγκαθωτό και το πέταξε στη βαθειά θάλασσα, τη σταχτιά, λέγοντας: «Αν ποτέ το ρόπαλο αυτό βγῇ απ' το νερό, τότε θα ξαναγεννηθῇ παλληκάρι σαν έμένα!»

Έρριξε λοιπόν τα άρματα του, πήρε από τη ζώνη του ένα κομμάτι χαρτί άγραφο, και έγραψε: «Εκείνος που, περνώντας από το Ουρβίνα, θα φθάση στη δροσερή πηγή, ανάμεσα στα δύο έλατα και θα βρῇ τον Μάρκο τον άφοβο, ως μάθη πως ο Μάρκος είναι πεθαμένος. Απάνω του βρίσκονται τρία μερίδια χρυσάφι, και τί χρυσάφι! ολοκαίνουρια τάλαρα. Ας πάρη το ένα μερίδιο για να θάψη το κορμί μου το άλλο μερίδιο να το αφιερώση στις εκκλησίες και το τρίτο στους κουλούς και τους τυφλούς, για να γυρίζουν οι τυφλοί τον κόσμο και να τραγουδούν και δοξάζουν τον Μάρκο».

Έγραψε το γράμμα και το ακούμπησε πάνω σ' ένα κλαδί, στο έλατο, έτσι που να φαίνεται από τον δρόμο. Έρριξε στην πηγή το χρυσό καλαμάρι, έβγαλε τον πράσινο μανδύα του και τον άπλωσε στη χλόη κάτω από ένα έλατο. Έκανε το σταυρό του, έκάθισε πάνω στο μανδύα, κατέβασε ως τα μάτια τον σκούφο του που ήταν από δέρμα σαμουριού, ξαπλώθηκε και πειά δεν εξύπνησε.

Ο Μάρκος, πεθαμένος, έμεινε στην όχθη της πηγής, μιαν ολόκληρη εβδομάδα. Όποιος περνούσε απ' εκεί κ' έβλεπε τον Μάρκο Κράλιεβιτς, τον νόμιζε κοιμισμένον και άλλαζε δρόμο, μη τυχόν και τον ξυπνήση. Όπου υπάρχει ευτυχία, εκεί είναι και η δυστυχία και όπου είναι δυστυχία, εκεί υπάρχει και η ευτυχία. Η τύχη έφερε τον ηγούμενον Βάσο, της άσπρης εκκλησιάς των Χιλιάνδρων, από το Άγιον Όρος, με τον διάκονο του τον Ήσαϊα. Είδε ο ηγούμενος τον Μάρκο και έγεννε τοῦ διακόνου: «Σιγά, παιδί μου, είπε, πρόσεξε μην τον ξυπνήσωμε, γιατί ο Μάρκος μπορεί να κάμη κακό σέ όποιον του ταραξῇ τον ύπνο του, και να μās σκοτώση και τους δύο». Ο καλόγερος, κυτάζοντάς των, είδε από πάνω του το γράμμα και το διάβασε. Έτσι έμαθε πως ο Μάρκος ήταν πεθαμένος. Ξεπέζεψε τότε και άγγιξε τον άφοβο πολεμιστή, μα εκείνος ήταν πεθαμένος ήμερες τώρα. Τα δάκρυα τρέχουν από τα μάτια του ηγούμενου, γιατί πολὺ λυπήθηκε τον Μάρκο. Τοῦ έβγαλε τη ζώνη που είχε τα τρία μερίδια χρυσάφι και τη ζώνεται αυτός. Έπειτα σκέφθηκε που να θάψη τον Μάρκο, και να τί αποφάσισε. Εφόρτωσε τον νεκρό στο αλογό του και τον έφερε στην ακρογιαλιά. Εκεί τον τοποθέτησε σέ μια βάρκα και τον έφερε ίσια στο Άγιον Όρος στην εκκλησιά των Χιλιάνδρων. Εδιάβασε τις νεκρώσιμες ευχές και τον απέθωσε καταγῆς στη μέση της άσπρης εκκλησιάς. Στο μέρος που ο γέρος έθαψε τον Μάρκο, κανένα μνημείο δεν τοῦ έστησε, για να μην γνωρίζουν τον τάφον οι έχθροί του και χαλάσουν το σώμα.

Μετάφρασις Μ.

ΤΟ ΔΕΚΔΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

Α. Μαβίλης

Τώρα, γραμμένο είναι τ' όνομά του

άπάνω σῆς αλήθειας το σκοτάδι.

Αναπαυμένος στα πρόθυρα της ξακουσμένης χώρας του Άλῆ-πασά, ξαναζῇ την αρμονία, που μέσα σ' αυτήν ταξίδευε η ζωή του παντοεινά. Ήτον βλαστάρι κάποιας μυθικής γενιάς ο ποιητής που έφυγε από κοντά μας, πολίτης απόμακρης πνευματικής πατρίδος. Γι' αυτό, πάντα έσκυψε να δροσισθῇ στο νερό της βρύσης

που μέσαθε απ' τ' άγιο χῶμα τρέχει.

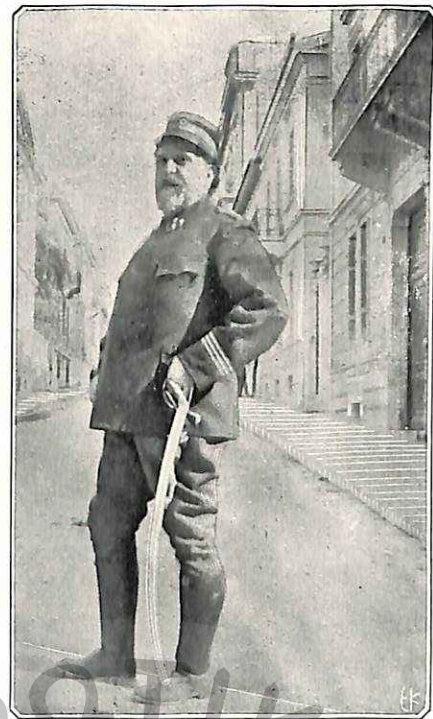
Τὸν θάνατον, τὸν αγάπησε ὅσο και τὴν ζωῇ. Ίσως αὐτὸν— ποὺς ξέρει — ἀκόμα βαθύτερα. Κάθε του σονέτο — λήκυθος περιτέχνη πὺν κρύβει μέσα της σταλαγμένο κάποιο ἄρωμα ἀπὸ τὰ ἐκλεκτότερα ἄνθια — εἶναι ζωγραφία, κάποτε χαιρετισμός, και ἄλλοτε ἐπὶ κλησὶς ποθεινῇ τῆς αἰωνίας γαλήνης. Σπάνιο ἦταν νὰ μὴν ἀκολουθῇ ὁ λογισμὸς τοῦ τὸν παρήμερο δρόμο, αὐτὸν ποὺ ἀποζητοῦσε και ἡ ψυχὴ του. Ίσως τὸν κόσμο νὰ τὸν ἀγάπησε γιατί πάντα τοῦ ἔδινε τοῦ θανάτου τὴν ἐλπίδα.

Και εἴτε ὑπομονητικὸς δουλευτὴς πεντελικοῦ μαρμαροῦ, εἴτε τῆς ἁγίας τοῦ θανάτου θωριάς» νοσταλγικὸς τραγουδιστής, μιὰ ἦταν πάντα ἡ τέχνη του, εὐγενική και ἀφάνταχτη. Τὸ χρυσάφι, δουλεμένο ἀπὸ ἄξιο ποιητικὸ χέρι, ἐπαίρνε ἄλλην ἀξία, μεγαλύτερη πολὺ: ξεχνούσες τὴν ἀστραφερὴ λαμπράδα του, γιὰ νὰ βυθίσῃς τὴ ματιά στὴ σκέψη, ποὺ μέσα στὴ σύντομη μορφῇ τοῦ σονέτου ἐξήτησε τὴ σεμνὴ και ὑποβλητικὴ τῆς ἐκδήλωσι.

Αὐτὴ ἡ ἀδιάκοπη, σὰν προσευχή, ἀτένισις στὴ γαλήνῃ τῆς ἀνυπαρξίας, εἶναι τόσο ταιριαστὴ με τὸν στίχο του. Ἀρμονικὴ ἡ ὁμοιοκατάληκτῃ λέξις, ποτὲ δὲν ἐπαναλαμβάνεται, και ἀπαλὰ διπλόνεται ἡ ρίμα ἡ ἀπλὴ τῶν ὀκτῶ πρώτων στίχων. Και μέσα στὴν ἀπλότητα αὐτῇ, τόσο καλαίσθητα και τεχνικὰ δουλεμένη, νοιώθεις τὸν βαθὺ ρυθμὸ ποὺ δονεῖ ὅλον τὸ ποίημα, ρυθμὸν ποὺ σβύνει τὴ λαχτάρα τοῦ κόσμου μέσα στὴν εὐγένεια τῆς Σολομικῆς τέχνης.

Ἡ ἴδια εὐγένεια ποὺ ξεχώριζε και τὸν ἄνθρωπο ποὺ γνωρίσαμε λίγο μόνον, ὅταν ἐρχότανε στὰς Ἀθήνας, βουλευτὴς μιὰ φορὰ τῆς Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς, στρατιώτης τώρα τελευταία, γιὰ μιὰ στιγμὴ μόνον, ὅσο γιὰ νὰ φορέσῃ τὴν ἐθελοντικὴ στολὴ τοῦ Γαριβαλδινού και νὰ ξεκινήσῃ γιὰ τὸ ἀγαπημένο ὄνειρο. Θὰ τὴν ἔλεγα ἀριστοκρατικὴ τὴ ζωὴ του ἂν ἡ λέξις ἦταν περιεκτικὴ τόσο, ποὺ νὰ μὴν τὸν ἀδικήσω. Γιατὶ ἀπὸ τίς χάρες του περιτράνη ἦταν και ἡ καλωσύνη. Σωκράτῃ τὸν ἔλεγον, και σὰν τὸν Σωκράτῃ τὸν ἀγάπησαν, και ἐσέβοντο τὴν ὁμιλία του.

Όλον του τὸ ἔργον, ἴσως νὰ εἶναι καμιά τριανταριά σονέτα, τὰ περισσότερα ἀνέκδοτα. Πιστεύω γλήγορα νὰ ἐκδοθῶν ὅλα μαζί σὲ βιβλίον. Γνώριμα εἶναι στοὺς λίγους ἀνθρώπους ποὺ διαβάζουν. Έπειτα, κ' ἐκείνα ποὺ δημοσιεύθηκαν, ἦταν ὑπογραμμένα μονάχα με τὸ ἀρχικὸν του γράμμα Μ. Όταν εὐρίσκετο σὲ περιβάλλ-



Α. ΜΑΒΙΛΗΣ

λον καλλιτεχνικόν, ἦτον διαφορετικὸς. Στὸ σαλόνι τῆς Κας Αἰρας Θέρου, ἓνα βράδυ ἀπῆγγεψε ἡ Κα Θεὸν Παπὰ τὴν «Λήθη». Ήταν ἐκεῖ ὁ ποιητής. Ἡ ἀπαγγελία ἔφθανε τὴν ἐμορφίαν τοῦ ποιήματος. Και ὁ Μαβίλης, ὅταν σιωπῇ ἡ εὐγενικὴ ἐρμηνεύτρια, εἶπε: «Ἀπὸ σήμερα ἀρχίζω ν' ἀγαπῶ τὰ ποιήματά μου.

Στὴ γῇ ποὺ κοιμάται, μιὰ στήλη, ἀρχαία ἐπιτύμβια πλάκα, τοῦ ταιριάζει. Όχι με κλάμα νὰ τὸν ἀποχαιρετήσωμε. Μ' ἓνα σφίξιμο τοῦ χεριοῦ, γὰ ἐνωτισθῶμε τὸν προφητικὸν λόγο του.

ΚΙΜΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜ Ο Γ'

ΜΙΑ μεγάλη φυσιογνωμία ὅχι ἀπλῶς τοῦ ἐλληνικοῦ κλήρου ἀλλὰ τοῦ ἐλληνικοῦ γένους ἐξέλιπε κατὰ τὰς κρίσεις αὐτὰς ἡμέρας, τὰς ὁποίας διέρχεται ἡ Ἑλλάς. —Ο Πατριάρχης Ἰωακείμ ὑπέκρινεν ἡδύως εἰς τὸν θάνατον εἰς προχωρημένην ἡλικίαν, ἀφοῦ ἐδοκίμασε μαζί με τὰς μεγάλας ἀποτυχίας και τὰς μεγάλας πικρίας. Ἐκ τῆς ἀφανοῦς γεννησεὸς του εἰς μιαν πολὺν τὸν Βοσπόρου οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ προμαντεύσῃ τὸν ἐπιβλητικὸν γενάρχην ὁποῖος ἐξελίχθη μετὰ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου. Ὑπὸ τῶν γονέων του προωρίσθη διὰ τὸ ἱερατικὸν ἔνδυμα. Ἐκ φύσεως εἶχε προ-

μισθὴ μὲ τὰς ιδιότητες καὶ ἀρετὰς διὰ τὰ διακριθῆ
εἰς κάθε ἀξίωμα τὸ ὁποῖον θὰ ἀπῆιτι πολιτικὸν
πνεῦμα, ἐπιβολὴν καὶ ἀσκήσιν προσωπικῆς γοητείας.
Μὲ αὐτὰ τὰ ἐφόδια ἀνῆλθε ταχέως τὰς βαθμίδας τοῦ
κλήρου ἐκλεγείας μητροπολίτης Θεσσαλονίκης καὶ ἐκεῖ-
θεν Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κατὰ τὸ ἔτος 1893. Εἰς
τὸν μέγαν θρόνον τῆς ὀρθοδοξίας δὲν ἀνερχομένη
τὸν κατέκτησε. Ἡ σύνεσις, ἡ θέλησις, ἡ ἐπιβολὴ τοῦ
ἐξωτερικοῦ παραστήματος ἔφεραν τὸν Ἰωακείμ εἰς
τὸ ἀξίωμα τοῦ πατριάρχου μὲ τὴν προσδοκίαν ὅτι
ὁ Πατριάρχης δὲν θὰ ἀπεκόμει ἀπλῶς τὴν αἰγλήν
τοῦ ἀξιώματος ἀλλὰ θὰ προσέδιδε καὶ εἰς τὸ ἀξίωμα
κάτι ἀπὸ τὸ γόητρον τῆς προσωπικότητός Του. — Ὁ
Πατριάρχης ἀπ' ὅπου ἐβάδιζε πρὸς τὸν θρόνον, εἰδεί-
την συναίσθησιν τῆς δυνάμεως καὶ ἐπιβολῆς του μετα-
δίδων διὰ τοῦ φωτὸς τῶν ματιῶν του τὸ σθένος, τὸ
ἱερὸν πῦρ, τὴν ἀρωαίωσιν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν
παράδοσιν καὶ τὴν ἑλληνικὴν ιδέαν. Εἶχεν οὕτω ὅλα
τὰ προσόντα, φυσικὰ καὶ ἐπίκτητα, διὰ τὰ ἐπιβληθῆ
εἰς τοὺς Τούρκους, τοὺς ὁποῖους ἄλλως τε ἐνεβά-
θυνε καὶ ἐγνώρισε τελείως ὡς ἐκ τῆς μακρᾶς ἀνα-
στροφῆς μετ' αὐτῶν. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ὁ Ἰωα-
κείμ ὁ Γ' ἦτο κεφάλαιον διὰ τὰ ἑλληνικὰ δίκαια καὶ
τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα. — Πλησίον ὅμως τῶν μεγάλων
ἀρετῶν τοῦ ἀνδρὸς ἐνυπῆρχον τὰ ἐκ τῆς ἀνθρω-
πίνης ἀτελείας μειονεκτήματα. Καὶ ἔχομεν παρὰ τὴν
ἐπιβολὴν τὴν αὐθαιρεσίαν, καὶ παρὰ τὸν πολιτικὸν
νοῦν τὴν ἰσχυρογνωμοσύνην καὶ παρὰ τὴν εὐρύτητα
τῆς σκέψεως τὴν προσήλωσιν εἰς ἀδυναμίας καὶ προ-
καταλήψεις. Τὰ μειονεκτήματα αὐτὰ καθίσταν δύσκολον
πᾶσαν σύμπτωσιν καὶ συνεργασίαν καὶ ἐκ τούτου
αἱ αἰθουσαι τῶν Πατριαρχείων πολλάκις ἀπῆλθον
ἀπὸ διχογνωμίας, ἐναντιότητος καὶ ἀπειλᾶς. Οὕτω οἱ
ὑπὲρ τὰς ἀδυναμίας αὐτὰς ἀναγνωρίζοντες τὸ μέγεθος
τῆς φυσιογνωμίας τοῦ Πατριάρχου ἐγείναν Ἰωακειμ-
σταί. Οἱ ἄλλοι, αἰσθανόμενοι τυραννίαν ἐκ τῆς ἰσχυρο-
γνωμοσύνης καὶ τῆς αὐθεντίας, ἀπέβησαν οἱ πολέμιοι,
κατορθώσαντες ἕνεκα διαφορῶν ἐπὶ δευτερευόντων
ζητημάτων τὰ ἀπομακρύνουν τὸν Πατριάρχον εἰς τὸ
Ἅγιον Ὅρος, ἀντικαταστήσαντες τοῦτον ἐπὶ τοῦ θρό-
νου διὰ μετρίου κληρικῶ. Ἡ ψυχὴ τῶν πατριαρχείων
ἐξέλιπε μὲ τὴν ἀπομακρύνσιν τοῦ Ἰωακείμ ἐκ Κων-
σταντινουπόλεως. Καὶ οἱ πολέμιοι ἡσθάνοντο ὅτι ἐξέ-
λιπεν ἡ ἐπιβλητικὴ ἐκπροσώπησις τοῦ γένους καὶ ὑπὸ
τὸ συναίσθημα τοῦτο τῆς ἐθνικῆς ἀνάγκης ἐξελέγη
πάλιν ὁ Ἰωακείμ Πατριάρχης πέντε ἔτη βραδύτερον,
γενόμενος δεκτὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τῶν ὁμο-
γενῶν μὲ ἐξάλλον ἐνθουσιασμόν.

Ἐκ τοῦ βιοπαθοῦς χαρακτῆρος του πολλάκις αἱ
ἐργασίαι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου προσέκοιταν καὶ ἡ δυσφο-
ρία ἐξεδηλώθη, ἀλλ' ὁ Πατριάρχης ἠγείρετο τῆς θέ-
σεώς του ἔτοιμος εἰς μίαν λέξιν νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸ
προσφιλὲς μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Καὶ ὁ
Πατριάρχης ὁ δεσπότης διὰ τοῦ ἀναστήματος, ὁ ἐπι-
βλητικὸς διὰ τοῦ ἥθους, ἀπέμενε κάποτε ἡ μόνη ἀλλὰ
πάντοτε ἡ ἰσχύουσα γνώμη. Ἡ Ἐκκλησία εἶμαι ἐγώ!
Καὶ ἐν τῇ συναίσθησιν τῆς ὑπεροχῆς, τῆς ἀγνοήτου
τῶν προθέσεων καὶ τῆς φιλοπατρίας, ἐκυριάρχη.

Ἡ κρίσις του ὅμως εἰς τὰ μεγάλα ζητήματα τῆς
Ἐκκλησίας καὶ τοῦ γένους ἦτο ἀσφαλὴς καὶ οὐδέποτε
παρεσύρετο ἐκ τοῦ οὐράτου. Εἶχε δὲ τόσην εὐρύτητα
βλέψεων ὥστε προσεκολλᾶτο καὶ εἰς ιδέας αἱ ὁποῖαι
προσέκρουον εἰς τὴν δυσμένειαν ὅλου τοῦ γένους.
Ἡθελε νὰ ἄρῃ τὸ βουλγαρικὸν σχίσμα, ἐνῶ ἦτο ἐκ
φύσεως πνεῦμα μᾶλλον προαιτιζοῦν πολιτευτοῦ ἢ ὀνει-
ροπόλου χριστιανοῦ. Ἀλλ' ὁ μέγας νοῦς ὁ ὁποῖος
ἐγνώριζε νὰ δίδῃ μορφήν εἰς τὰς μεγάλας ιδέας, ἐξέ-

λιπε καὶ μὲ αὐτὸν ἀπονεκροῦται καὶ τὸ σχέδιον τόσον
μεγάλως συμφυλιώσεται.

Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν χριστιανικοὶ στρατοὶ νικηφό-
ροι εὐρίσκονται πρὸ τῶν πυλῶν τῆς Κωνσταντινουπό-
λεως, ὁ Πατριάρχης Ἰωακείμ ἐξέπνευσε. Ἦτο ἡ πρᾶ-
γματῶσις ὀνείρου ἀλλὰ καὶ ἡ τραγικὴ τύχη τοῦ ἱεράρ-
χου ὁ ὁποῖος μὲ ὅλας τὰς ἐπιτυχίας του, τὴν ἐπιβολὴν
του καὶ τὴν ὑπεροχὴν του, ἐγνώρισε περισσοτέρας
ὥρας πικρίας ἢ χαρᾶς. Α.

Ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Πατριάρχου

ΟΤΑΝ ἀνέβῃ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον διὰ πρώτην
φορὰν καὶ ἐλειτούργησε εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν
Πατριαρχείων Ἅγιον Γεώργιον, ἐφόρεσε ἐπάνω ἀπὸ τὰ
χρυσὰ ἱμάτια τὸ κατασχοιμένον ράσον τοῦ Γρηγορίου Ε'
τῆς στιγμῆς τοῦ ἀπαγχονισμοῦ του. Τὸ πρᾶγμα ἐπρο-
κάλεσε θόρυβον καὶ ἐσύστησαν εἰς τὸν Ἰωακείμ νὰ
βγάλῃ τὸ ράσον τοῦ μάρτυρος. Ἐκεῖνος ἀπήντησε:

— Ἐκεῖνοι ποὺ εἶναι δειλοὶ, δὲν πρέπει ν' ἀναλαμ-
βάνουν τὴν διεύθυνσιν τῶν κοινῶν.

Ἄλλοτε μέσα εἰς τὴν γενικὴν ἀνακαίνισιν τῶν Πα-
τριαρχείων τὴν ὁποίαν ὁ Ἰωακείμ εἶχε διατάξει, μό-
νον τὴν εἰσοδὸν παρήγγειλε ν' ἀφήσουν ἄθικτον, διότι
ἐκεῖ, εἰς τὴν μεσαίαν θύραν, ἀπηγγινόσθῃ ὁ Γρη-
γόριος ὁ Ε'. Εἰς τὴν θύραν αὐτὴν κατ' ἐντολὴν τοῦ
Ἰωακείμ ἀνάβει, μέρα-νύχτα, κανδήλα.

Τρεῖς ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου του ὁ Πατριάρχης
ἐγραψε τὸ ἑξῆς σημείωμα:

«Νομίζω ὅτι ἤκουσα ὅτι ἡ Α. Μεγαλειότης δίδει
200 λίρας διὰ τοὺς παθόντας ἡμῶν. Σὰς ἐργασίας τι
ἄγες Προῦσης ἢ ὀνειρεύομαι;

Ὁ ἀνεμὸς τοῦ Πατριάρχου κ. Δεβετζῆς ἀνεκοίνω-
σεν ὅτι ὁ Πατριάρχης ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου
του τοῦ εἶπε:

— Θὰ ἰδῇτε εἰς τὸ σημείωμά μου πῶς ἐννοῶ νὰ
γίνῃ ἡ κηδεὶά μου καὶ ἡ ταφή μου.

Ἐνεκα τούτου ἐν συσκέψει συνοδικῶν τινῶν καὶ τοῦ
κ. Σ. Καραθεοδωρῆ ἐνεκρίθη νὰ ζητήσουν εἰς τὰ ἔγ-
γραφα τοῦ Πατριάρχου τὸ ἐν λόγῳ σημείωμα. Οὐδὲν
ὅμως ἀνευρέθη.

Κατὰ τὸ 1907 περὶ τὰς ὁργὰς Σεπτεμβρίου ὁ κ. Εὐστ.
Εὐγενίδης ἔλαβε παρὰ τοῦ μακαρίτου Πατριάρχου
Ἰωακείμ ἐπισκεπτήριόν του μὲ δύο ταχυδρομικὰ δελ-
τάρια τοῦ Καθολικοῦ τῆς σκότης τῶν Κανσοκαλυβίων.
Εἰς τὸ ἐπισκεπτήριον ὑπῆρχον αἱ λέξεις: «Ὁ τόπος
αὐτός, φίλε ἀγαπητέ, εἶνε ὁ παρ' ἐμοῦ προκριθεὶς ὡς
τάφος μου».

Ἐπίσης διεβεβαίουν οἱ ἀνεμὸι τοῦ Πατριάρχου ὅτι
ρητὴν ἐξέφρασαν ἀπαίτησιν νὰ μὴ ἀποτεθῇ ἐπὶ θρό-
νον ἄλλ' εἰς ἀπλὸν φέρετρον.

Οἱ σεβ. συνοδικοὶ καὶ οἱ σύμβουλοι θεωροῦν ὅτι ὁ
Πατριάρχης μὴ ἀνήκων εἰς ἑαυτὸν ἄλλ' εἰς τὸ ἔθνος,
δὲν ἐδικαιούτο νὰ τὸ στερήσῃ τοῦ δικαιώματος νὰ τοῦ
ἀπονεῖμῃ τὰς ὀφειλομένας τιμὰς.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΝ τινι ρύακι ἐν Παγκρατίῳ, πλησίον τοῦ ἐκεῖ δασι-
κοῦ φυτωρίου, ἀνευρέθη ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ ἀναστυλῶ-
σει τῶν Προπυλαίων τῆς Ἀκροπόλεως ἐργαζομένου
ἀρχιτεχνίτου Κωνστ. Μάστορη ἀρχαῖον ἐπιτύμβιον
ἀνάγλυφον καλῆς τέχνης καὶ ἐργασίας τοῦ 4ου π. Χ.

αἰώνος. Παρίσταται ἐπ' αὐτοῦ κόρη ὕψους πλέον τοῦ
1 μέτρου ἐνδεδυμένη ποδήρη χιτῶνα, λεπτὸν, ἀφίνοντα
ἐπιτηδείως νὰ ἀναδεικνύεται τὸ κομψὸν αὐτῆς σῶμα.
Εἶναι ὀρθία καὶ κλίνει πεινθίμως τὴν κεφαλὴν. Μικρὰν
βλάβην ἔχει ὑποστῆ μόνον τὸ πρόσωπον αὐτῆς.

Ἀνωθεν τῆς μορφῆς εἶναι δι' ὠραίων γραμμῶν
χαραγμένη ἡ ἐπιγραφή Ἀμεινοδόρα.

Ἐν Παγκρατίῳ ὁμοίως ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐρατοσθέ-
νους, μετὰ τὰς τελευταίας βροχὰς ἀνεφάνισαν ἐν τινι
ρύακι ἀρχαῖοι τάφοι, γενομένης δὲ μετὰ ταῦτα μικρᾶς
σκαφικῆς ἐρευνῆς ἀπεκαλύφθησαν ἐν ὅλῳ ἑπτὰ τάφοι.
Ἦσαν οὗτοι κατεσκευασμένοι ἐκ μεγάλων κεραμίδων
σχηματιζουσῶν εἶδος ἐπιμήκους, χαμηλῆς, τριγωνικῆς
καλύβης. Ὡς ἐφάνη ἐκ μικρῶν τινῶν ἀγγείων εὐρεθέν-
των ἐντὸς ἐνὸς ἐξ αὐτῶν, ἀνῆκον οὗτοι εἰς τοὺς τελευ-
ταίους ρωμαϊκοὺς χρόνους.

Ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Ι. Λάσκαρη παρεδόθησαν εἰς τὸ
Ἐθνικὸν Μουσεῖον συμφώνως πρὸς παραγγελίαν τοῦ
μακαρίτου Γλυμενοπούλου διάφοροι ἀρχαιοτήτες, ὧν
κυριώτεροι εἶναι αἱ ἑξῆς:

Τέσσαρες ἀττικά νεκρικὰ λήκνυθι, μαρμάρειναι
φέρονται διαφόρους παραστάσεις τῶν συνήθων. Αἱ
δύο ἐξ αὐτῶν ἔχουσι καὶ τὰς ἐπιγραφὰς Θεοκλῆς,
Νικοστράτη καὶ Πολύστρατος, Φιλόπολις.

Μέρος μαρμαρίνου ἐπιτύμβιου ἀναγλύφου μετὰ κε-
φαλῆς νεανίου καλῆς τέχνης τοῦ 4ου αἰῶνος π. Χ. καὶ
τῆς ἑλληνικῆς ἐπιγραφῆς . . . σφρων.

Μέρος ἐπιτύμβιου στήλης μετὰ παραστάσεως ἀνδρὸς
ὀρθίου γενειοφόρου δεξιουμένου γυναῖκα, καὶ τῆς ἐπι-
γραφῆς

Φαῦστος, Κλειτὼ
Πρασιεὺς
Πιστοκράτεια

Μέρος ἐπιτύμβιου, ναῖδιοσχήμου στήλης μετὰ παρα-
στάσεως ἀνδρὸς γηραιοῦ κατενώπιον καὶ γυναικός,
καὶ τῆς ἐπιγραφῆς Ἡδίστη, Σωσίππη, Χα . . . δης.
Φηγαεὺς.

Ναῖδόσχημον ἐπιτύμβιον ἀνάγλυφον μετὰ παραστά-
σεως ἀνδρὸς καθήμενον ἐπὶ θρόνον καὶ δεξιουμένου
γυναῖκα ὀρθίαν, καὶ τῆς ἐπιγραφῆς

Εὐπορία
Ἄντ . . ἐν

Ἐπιτύμβιος στήλη πολὺ ὑστέρων χρόνων μετὰ παρα-
στάσεως τεσσάρων προτομῶν βαρβαρικῆς σχεδὸν τέ-
χνης, δύο ἀνδρῶν καὶ δύο γυναικῶν.

Διάφορα ἄλλα μέρη ἀναγλύφων καὶ ἄλλων ἀρχαιο-
τήτων μικροτέρας σημασίας.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ὅλα βονβὰ κι' ὅλα χλωμά.
Σκοτάδι ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη.
Ξεψύχησαν οἱ βόγγοι πιά
Κι' ἐστέρεψε τὸ δάκρυ.
Στεγνὴ-στεγνὴ κι' ἀμίλητη
Πλανιέται ἡ θλίψη γύρου
Σὰν φάντασμα τῆς Κόλασης
Στὸν ἥσκιο μαύρου ὀνείρου.
Ὅλα βονβὰ κι' ὅλα χλωμά . . .
Μὰ νά, ἕνας καβαλάρης

Ὁραῖος, καὶ περήφανος,
Κι' ἀστραφτερός σὰν Ἄρης,
Μ' ἕνα φουσατο ἀνίκητο
Προβάλλει ἀπὸ πέρα.
Καὶ ἡ νυχτιά ἡ σκοταδερὴ
Γίνεται ξάφνω ἡμέρα,
Μέρα καθάρια, γελαστή,
Πανώρημα, φωτοβόλα.
— Τριανταφυλλένια τώρα πιά
Καὶ γλυκομίλητα ὅλα.

Ἄργος ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

ΤΗΝ περασμένην Δευτέραν ἐγένεον εἰς Λονδίνον
ἐναρξίς τῶν διαπραγματεύσεων περὶ εἰρήνης. Ἡ
γενικὴ ἐντύπωσις εἶνε ὅτι ἐάν δὲν ναυαγήσουν αἱ δια-
πραγματεύσεις θὰ προσκόψουν εἰς μεγάλας δυσχερείας
καὶ μόνον ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἀπόφασις τῶν Μεγάλων Δυνά-
μεων, ἐάν ὑπάρξῃ καὶ ἐκδηλωθῇ, θὰ φέρῃ τὸ ἀποτελε-
σμα τῆς εἰρήνης. Αἱ συζητήσεις ἐπὶ ἀντιθέτων συμπε-
ρόντων εἶνε τριπλαί. Αἱ διαπραγματεύσεις πρῶτον
μεταξὺ τῶν συμμάχων καὶ τῆς Τουρκίας διὰ τὴν κυρίως
εἰρήνην, αἱ διαπραγματεύσεις μεταξὺ τῶν συμμάχων
διὰ τὴν διανομὴν τοῦ κατακτηθέντος ἐδάφους καὶ
τέλος διαπραγματεύσεις μεταξὺ τῶν Δυνάμεων διὰ τὴν
διεθνή ἀναγνώρισιν τῆς νέας καταστάσεως. Ἐκάστη
τῶν διαπραγματεύσεων τούτων παρουσιάζει ἀκάνθους.
Διὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς εἰρήνης θὰ προκύψουν
δυσχέριαι ἐκ τῆς τουρκικῆς δυστροπίας. Τὸ ἡθικὸν
τῶν Τούρκων παρ' ὅλας τὰς ἥττας, τὴν φθορὰν ἐκ τῆς
χολέρας, τὰς οικονομικὰς δυσχερείας καὶ τὴν ἐσωτε-
ρικὴν διαφωνίαν τῶν κομμάτων, δὲν θεωρεῖται πολὺ
χειρότερον τῶν Βουλγάρων, ὑπεριμέτρως καταπονηθέν-
των ἐκ τῶν μαχῶν τὰς ὁποίας διεξήγαγον. Οἱ ἐθνι-
κόφρονες ἀρχίζουν πάλιν νὰ ξεμυτίζουσιν εἰς τὴν Κων-
σταντινουπόλιν ἀπειλοῦντες τὸν σὺμφωνον καὶ νηφά-
λιον Κιμὴλ Πασάν. Καὶ περὶ πτώσεως τοῦ Μεγάλου
Βεζύρου ἠρξισεν νὰ γίνεταί λόγος. Ἐάν τοῦτο συνέβαι-
νεν, ἡ νέα Κυβέρνησις θὰ ἦτο πάντως πολεμικὴ. Ὁμο-
φώνως ὁ ἔγκυρος εὐρωπαϊκὸς τύπος προβλέπει διὰ τὴν
περίπτωσιν αὐτὴν τὴν ἀπώλειαν καὶ αὐτῆς τῆς Κων-
σταντινουπόλεως διὰ τοὺς Τούρκους. Ἐπὶ τῆς σημερι-
νῆς Κυβερνήσεως ἡ συμφωνία τῶν Μεγάλων Δυνάμεων
ἐξασκεῖ τὴν δέουσαν ἐπίδρασιν, διὰ τοῦτο ἐάν ὑπάρξῃ
εἰλικρινὴς ὁμοφωνία περὶ τῆς εἰρήνης, ἡ Τουρκία θὰ
ὑποκύβῃ εἰς τὰς ἀπαίτησεις τῶν συμμάχων περὶ καθο-
ρισμοῦ τῶν νέων τουρκικῶν συνόρων ἐπὶ τῆς ἀνατολι-
κῆς Θράκης ἐκεῖθεν τῆς Ἀδριανουπόλεως. Ἡ αὐτὴ
ὁμοφωνία τῶν Μεγάλων Δυνάμεων θὰ διευκολύνῃ τὴν
λύσιν καὶ τοῦ δευτέρου ζητήματος τῆς διανομῆς μεταξὺ
τῶν συμμάχων. Εἶνε ἐκδηλὸς ἡ συναίσθησις τῆς ἀνάγκης
περὶ ὁμοφωνίας μεταξὺ τῶν συμμάχων καὶ τοῦτο
θὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν λύσιν ἀφοῦ καὶ αἱ Δυνάμεις ὑπο-
δείξουν τὸ ἐνδεδειγμένον καὶ δίκαιον. Τὸ περιμάχητον
ἄλλως ζήτημα τῆς διανομῆς στρέφεται περὶ τὴν Θεσ-
σαλονίκην.

Ἡ ἐκ μέρους τῆς Βουλγαρίας ἐκδηλωθεῖσα ἀξίω-
σις πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἑλληνικῆς αὐτῆς πόλεως
ὑπῆρξεν ἡ μεγάλη ἀστοχία ἡ προκαλέσασα ὅλα τὰ
δυσχερῆ ζητήματα καὶ ἐξαρτήσασα τὸ πᾶν ἐκ τῆς
ὁμοφωνίας τῶν Δυνάμεων ἐνῶ διὰ τῶν νικῶν καὶ τῆς
ὁμοφωνίας τῶν τὰ βαλκανικὰ Κράτη εἶχον ἐπιβληθῇ
καὶ ἐδέσποζον τῆς καταστάσεως. Ἡ ἐκδηλωθεῖσα

αὐτὴ διχογνωμία ἦτο ἀφροσύνη ἐνισχύσασα τὴν Τουρκίαν καὶ παραδῶσασα τὴν ὀριστικὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων εἰς χεῖρας τῶν Δυνάμεων ζηλοτύπως ὑποβλεπομένων καὶ κινουμένων μόνον πρὸς ἐξασφάλισιν συμφερόντων καὶ ἐπέκτασιν ἐπιρροῶν. Θὰ ἦτο ἀληθῶς μακρὸν νὰ ἀπαριθμήσῃ τις ὅλην τὴν ἐπιχειρηματολογίαν ὑπὲρ τοῦ βασιμίου καὶ δικαίου τῶν ἑλληνικῶν ἀξιώσεων ἐπὶ τῆς Θεσσαλονίκης εἰς βαθμὸν ὥστε τοῦτο νὰ προσθέτῃ ὄρον ὑπάρξεως διὰ τὴν λύσιν μὲ τὴν νέαν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων ἐνῶ διὰ τὴν Βουλγαρίαν ὅχι μόνον ἐδαφικῶς τὸ καταληφθὲν ἔδαφος ἀποτελεῖ γενναῖον μερίδιον ἐν τῇ ἐδαφικῇ διανομῇ ἀλλὰ καὶ τὸ μέγα δι' αὐτὴν πρόβλημα τῆς ἀποκτήσεως λιμένος θαυμασίως λύεται διὰ τῶν παραλίων ἑλληνικωτάτων πόλεων τῆς Θράκης αἵτινες θὰ ἀποβῶσιν ἐμπορικοὶ λιμένες ἐπὶ ζήμια αὐτῆς τῆς Θεσσαλονίκης. Ὁ Σαζόνωφ ἤδη ἤρχισε νὰ παρέχῃ τοιαύτας συμβουλὰς μετριοπαθείας πρὸς τοὺς Βουλγάρους, ὅχι μόνον δι' ἀναγνώρισιν δικαιώματος ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀποτροπὴν τῆς νόθου λύσεως τῆς ἀναγνωρίσεως ἀνεξαρτητοῦ καὶ αὐτονόμου πόλεως ἣτις θὰ ἀπέβαινε ὁ μέγας κίνδυνος διὰ τὴν αὖριον καὶ ἡ ἀφορητὴ μεγάλων προστριβῶν μεγάλων καὶ μικρῶν Κρατῶν.

Τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα πρέπει νὰ λυθῇ ὀριστικῶς καὶ ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν εἰρήνῃ οἱ εὐρωπαϊκοὶ λαοὶ καὶ τὰ βαλκανικὰ κράτη ἰδίᾳ, τὰ ὁποῖα ἀπέδειξαν τόσα στοιχεῖα ζωτικότητος καὶ ἀκμῆς. — Τὸ γενικὸν συμπέρασμα ἐκ τῆς ἐπισκοπήσεως τῆς σημερινῆς καταστάσεως εἶνε ὅτι ἐὰν ἐπέλθῃ συμβιβασμὸς εὐρωπαϊκῶν συμφερόντων καὶ συνεπῶς συμφωνία τῶν Δυνάμεων, τὰ ἄλλα ζητήματα τὰ μετὰξὺ συμμάχων καὶ Τουρκίας καὶ τὰ τῶν συμμάχων πρὸς ἀλλήλους θὰ διευθετηθῶν χωρὶς μεγάλας δυσχερείας. Ἀλλὰ καὶ τὸ μετὰξὺ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων τὰ παρουσιαζόμενα πρὸς ἐπίλυσιν ζητήματα δὲν ἐνέχουν μεγάλας δυσκολίας τὰς ὁποίας ἡ ἀπλὴ καλὴ θέλησις νὰ μὴ δύναται νὰ ὑπερνικήσῃ ἀφοῦ καὶ τὸ σπουδαιότερον τούτων ἡ ἐπίζητουμένη ὑπὸ τῆς Αὐστρίας καὶ Ἰταλίας αὐτονομία τῆς Ἀλβανίας δὲν προσκορπεῖ εἰς ἀνυπερβλήτους δυσχερείας τῶν νικηφόρων συμμάχων Κρατῶν. Ὁ φόβος ὑπάρχει ἐὰν κρύφιος καὶ ὑπουλκος πολιτικῆς δυνάμεως τινὸς εὐρίσκη ὡς εὐθέτον τὸν χρόνον διὰ τὴν εὐρωπαϊκὴν σύρραξιν. Παρ' ὅλους τοὺς ὑπερβολικοὺς ἐξοπλισμοὺς τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Ρωσσίας τοιοῦτος φόβος δὲν φαίνεται στηριζόμενος ἀλλὰ καὶ δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ ἀπολύτως οὐδὲ καὶ πρὸ τῶν ἀνυπολογίστων συνεπειῶν τοιαύτης πολιτικῆς.

Ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος εἶνε σήμερον παρὰ προσδοκίαν καλὴ. Τὸ διεκδικούμενον παρ' αὐτῆς ἔδαφος κατέχει σχεδὸν ὅλον χωρὶς νὰ δύναται νὰ προέλθῃ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου εἰς διαπραγματεύσεις ἐκ τοῦ ἐπιβλητικοῦ λόγου τῆς ἀσκήσεως δικαιώματος καὶ ἀναγνωρίσεως δικαίου. Ἀφ' ἑτέρου ἔχει ἀκμαίως τὰς πολεμικὰς δυνάμεις· καὶ ἐπολέμησε περισσότερον τῶν ἄλλων συμμάχων καὶ μετὰ μεγαλυτέρας μεθόδου καὶ στρατηγικῆς τέχνης. Μὴ ὑπογράψασα τὴν ἀνακωχὴν ἐν Τσατάλτσῃ, ὅχι μόνον ὑπηρεσίαν παρέσχε εἰς τοὺς συμμάχους διὰ τῆς ἐξακολούθησεως τοῦ θαλασσοῦ ἀποκλεισμοῦ ἀλλὰ καὶ τὴν τουρκικὴν ὑπερπροσύνῃν συγκατεῖ καὶ θὰ ὠθήσῃ εἰς ὑποχώρησιν κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις τὴν Τουρκίαν μετὰ τὴν ἡρωϊκὴν κατάληψιν τῶν Ἰωαννίνων, ἣτις θὰ εἶνε καὶ τὸ μόνον κυριευθὲν φρούριον, καὶ τὴν ἐμπράκτως ἐκδηλουμένην ὁλονὴν περισσότερον ἀδυναμίαν τοῦ τουρκικοῦ στόλου. Τέλος καὶ αἱ ὕλικαι δυνάμεις τῆς Ἑλλάδος εἶνε καλύτεραι, ὥστε νὰ ἀποβλέπῃ αὐτὴ μετὰ περισσοτέρας γαλήνης καὶ πεποιθήσεως εἰς τὸ μέλλον.

ΑΓΡΙΠΠΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ — ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Ἡ «Ἑστία» ἐδημοσίευσε μετάφρασιν ποιήματος Νεοτούρκου, τὸ ὁποῖον ἀξίζει διὰ τὴν ἐμπνευσμένην ἀγριότητα νὰ μείνῃ καὶ εἰς τὰς σελίδας ἑλληνικοῦ περιοδικοῦ. Ἰδοὺ μερικαὶ στροφαί:

Ῥῶδὴ πρὸς τὸν κατακτητὴν Μωάμεθ Β'

— Ἐπὶ τοῦ Μουσουλίου —

Ἀπὸ κάθε χούφτα χῶμα πού θά πατήσῃ τὸ πόδι μου
Θά κάνω τὸ αἷμα ν' ἀναβλύσῃ.
Ὅπου θά πέσουνε τὰ νύχια μου, ἢ Ἄνοιξες
Θά μεταμορφωθοῦνε σὲ φθινόπωρα
Καὶ τὰ φθινόπωρα σὲ ὁλόμαυρα μπουδρούμια.
Τὸ σπῖτι μου νὰ γκρεμιστῇ καὶ νὰ οὐβύσῃ ἢ πυρὼ-
Αν ἀφήσω πέτρα ἀπάνου σὲ πέτρα. [σιτιά μου
Μὲ τὸ ντουφέκι μου θά κάνω τοὺς ἀντισιμένους
Νὰ γείνουν κοιμητήρια. [κάμπους

Καὶ στὴν ἱστορίᾳ θ' ἀφήσω ἓνα τέτοιο ρήμαγμα
Ὅπου σὲ δέκα αἰῶνες
Νὰ μὴ ξαναφυτρώσῃ πειὰ πολιτισμός.

Νὰ σαπήσῃ καὶ νὰ εἶνε καταραμένο τὸ κουφάρι μου
Ἄν ἀφήσω νὰ ὑπάρξουν
Φύλλα ἀπάνου στὰ δέντρα καὶ βλαστάρια στὰ φυτὰ.
Τὸ σῶμα μου θά σπείρῃ τὴ φωτιά, τὰ ὄπλα μου τὸ
Ὅπου κι' ἂν διαβοῦν, [Χάρο,
Καὶ βάραθρα θ' ἀνοίξουνε τὰ βήματά μου.

Ἡ μαῦρες χαράδρες τῶν βουνῶν καὶ τῶν δσσῶν ἢ σκιές
Καὶ τὰ ἄγρια ἐρεῖπια
Ὅλα θά λένε: «Ὁ Τοῦρκος πέρας» ἀπὸ ὁῶ».

Τὸ μικρὸ νησάκι Σάσω ἔναντι τῆς Αὐλῶνος ἔγινε ἀφορμὴ συζητήσεων διότι μᾶς διεκδικοῦν τὴν κυριότητα ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Αὐστρία. Ὁ κ. Γ. Φιλάρετος γράφει εἰς τὸ «Ἐμπρὸς» τῆς 22 Νοεμβρίου: «Ἄς ἀνατρέξωσιν ἀναδρομικῶς εἰς τὸ ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1863 ψήφισμα τῆς Ἰονίου βουλῆς καὶ εἰς τὴν ἀπὸ 17/29 Μαρτίου 1864 συνθήκην μετὰξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν τριῶν Μεγάλων Δυνάμεων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀπὸ 1/13 Ἰουλίου 1863 μετὰξὺ αὐτῶν καὶ τῆς Δανίας, μάλιστα δὲ εἰς τὴν ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1815, ἐν Παρισίοις ὑπογραφείσαν σύμβασιν, μετὰξὺ τῶν Αὐλῶν τῆς Αὐστρίας, τῆς Ρωσσίας, τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Πρωσσίας, δι' ὧν ἀνεγνωρίσθη ἡ ἡνωμένη πολιτεία τῶν Ἰονίων νήσων καὶ ἀνετέθη ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

Τὸ ἄρθρον 1 αὐτῆς ἀναφέρει τὰς ἐπτά μεγάλας καὶ γλωσστὰς νήσους, ἐπιπροσθέτει ὅμως, ὅτι ταύτας παρακολουθοῦσι καὶ τὰ παραρτήματα, ὡς ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπογραφείσαν ἀπὸ 21 Μαρτίου 1800 συνθήκην μετὰξὺ τοῦ Αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ρωσσιῶν καὶ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης. Ἐὰν ἀνατρέξῃ τις καὶ εἰς τὸ 2 ἄρθρον αὐτῆς, θέλει ἀναγνώσῃ, ὅτι εἰς τὴν Ἰόνιον πολιτείαν, πλὴν τῶν ἐπτά νήσων, περιλαμβάνονται καὶ «πᾶσαι αἱ ἄλλαι μικραὶ ἢ μεγάλαι, κατοικημέναι ἢ ἀκατοικητοὶ» (et toutes les îles grandes et petites, habitées et inhabitées) ὡς ἀπεσπασθῇσαν ἐκ τῆς Ἑνετίας, ἣτις εἶχεν αὐτάς, ὡς γνωστὸν, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1401 μέχρι τοῦ 1799.

Ὁ κ. Κώστας Λαδόπουλος, εἰς μίαν του ἀνταπόκρισιν ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην πρὸς τὴν «Ἑστίαν» διηγεῖται τὴν ἐπομένην παράδοσιν, πού τοῦ τὴν εἶπε μὴ κυροῦλα ὀγδόντα ἐτῶν:

— Στὰ παλὰ τὰ χρόνια — τὴν ξέρω τὴν ἱστορίαν ἀπὸ τὸν παπποῦ μου — ὅταν ὁ Μουχτάρης ὁ Σουλτᾶνος ἦτανε στὰ Γιαννιτσοῦ καὶ ζοῦσανε ἐδῶ οἱ Μακεδόνες, εἴχαμε τέτοια κάστρα, πού κανένας δὲν μπορούσε νὰ μπῇ στὴ Βέργοια ὅταν ἐσφαλᾶνε οἱ σιδερένιες πόρτες.

«Τότενες ἤρθανε καὶ πολιορκήσανε οἱ Γιαννίτσαροι τὴ Βέργοια καὶ κόντευσαν ὁ λαὸς νὰ πεθάνῃ ἀπὸ πείνα, γιατί νὲ ψωμί, νὲ προσφάγι δὲν ἦτανε. Μὰ εἴχανε ἀποφασί νὰ πεθάνουνε ὅλοι τους παρὰ νὰ παραδώσουνε τὴν πολιτείαν στοὺς ἀγάδες. Τότες ξεφάνηκεν ὁ προδότης ὁ Χατζῆ-Καδβίας, προῦχοντας τοῦ τόπου, μὰ φιλάργυρος σὰν τὸν Ἰζακιέλ».

Ἀνώφελα προσπάθησα νὰ μάθω ποιοὺς ἦταν αὐτοὺς ὁ Ἰζακιέλ ὁ φιλάργυρος. Ἡ καλὴ γιαγιά μετὰ μεγάλης ἐκπλήξεως μοῦ εἶπε: — «Καλέ, τζάνουμ, δὲν ἔχετε ἀκουστὰ στὴν Ἀθήνα γιὰ τὸν Ἰζακιέλ τὸ φιλάργυρο; Εἶνε ἄνθρωπος πού νὰ μὴν ἄκουσε γι' αὐτόνα!

«Ὁ προδότης λοιπὸν ὁ Χατζῆ-Καδβίας ἤξερε ἓνα μυστικὸ ὑπόγειο καὶ ἀπὸ 'κεῖ μέσα ἔμπασε τοὺς Γιαννιτσαροὺς γιὰ 1000 φλουριά πού τοῦ ὄωσε ὁ Σουλτᾶνος Μουχτάρης.

«Τότες γίνηκε τὸ γῆς Μαδιάμ ἐδῶ πού βλέπετε, σφάξαν καὶ κάψανε οἱ Γιαννιτσαροῖ, δὲν ἔμεινε πετράδι σὲ πετράδι, μὰ ἓνας Τουρκαλᾶς ἐσκότωσε καὶ τὸν Χατζῆ-Καδβίαν καὶ δὲ χάρηκε τὰ φλουριά τῆς μπαμπασίας του.

«Ἐδῶ παιδάκι μου, (κ' ἐσταυροκοπήθηκε πολλές φορὲς ἡ γιαγιά) ἔκαμε τὸ θάμα τοῦ ὁ Αἰ-Ἀντώνης μας. Τὸ λείψανο τοῦ Χατζῆ-Καδβία δὲν ἔλυνε, ἐμνησκε μαῦρο σὰν τὸ κάρβουνο. Ἀδικὰ τὸ θάβανε καὶ τὸ ξεθάβανε» ἐμνησκε κούτσουρο. Λένε μάλιστα πὼς μὴ γυναικα πού τὸ εἶδε, ἐγέννησεν ἀράπη.

«Τὸν προδότη τὸν ἔχουνε θαμμένο τώρα στὸ ὑπόγειο τοῦ ἔωκκλησιοῦ τοῦ Χριστοῦ» δὲν πᾶνε 12 χρόνια πού τὸν ξεθάψανε κ' ἦτανε ἀκόμα μαῦρος κ' ἄλωτος.

«Καὶ ξέρεις, παιδάκι μου, τί λένε οἱ γεροντότεροι; Πὼς τότε θὰ λυθῇ τὸ λείψανο τοῦ Χατζῆ-Καδβία, ὅταν ὁ βασιλιάς ὁ Ἑλληνας ἢ ἡ γενιά του πατήσουνε τὴ Βέργοια. Τώρα νὰ λουπὸν πού κ' ὁ βασιλιάς καὶ ὁλόκληρη ἡ γενιά του πατᾶνε στὰ χῶματά μας; τώρα θὰ ἡσυχάσῃ κ' ὁ κακομοῖρης ὁ βασανισμένος πού μᾶς πούληκε».

Καὶ πάλι ἐσταυροκοπήθηκε ἡ κυροῦλα τῆς Βέργοιας. Κατῶρθωσα νὰ ἐξακριβώσω εἰς τὸ Ἡγουμενεῖον ἀπὸ τοὺς γέροντας καλογήρους τὴν παράδοσιν αὐτήν. Πάντοτε ἐλέγετο πὼς θὰ ἡσυχάσῃ ὁ προδότης ὅταν ἔρθῃ ὁ βασιλιάς.

Καὶ ὁ βασιλιάς, χωρὶς νὰ ξέρῃ τὴν παράδοσιν, γυρίζοντας μὴ μέρα ἀπὸ περίπατο στοὺς καταρράκτας τῆς Βεργοῖας, πῆκε στὸ γραφικὸ ἔωκκλησι τοῦ Χριστοῦ κ' ἐπάτησε τὸ χῶμα πού εἶνε θαμμένος ὁ Χατζῆ-Καδβίας.

ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Εἰς τὴν Γαλλικὴν «Μηνιαίαν Ἐπιθεώρησιν», ὁ Κινέζος Χέν-Ζου-Κιά καὶ ὁ κ. Λουί-Δαλουᾶ ἀφηγοῦνται τὸν βίον καὶ τὸν θάνατον μιᾶς ἡρωίδος τῆς κινεζικῆς ἐπαναστάσεως, τῆς Τσ' Ιεοῦ Κί, πού ἐφαντάσθη τὴν ἀναγέννησιν τῆς παιδείας — πρὸ πάντων τῶν κοριτσιῶν — εἰς τὴν πατρίδα τῆς διὰ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Μαντσού, ἴδρυσεν τὴν «Ἐφημερίδα τῶν γυναικῶν» εἰς τὴν Σαγκάην, ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν ἐπαναστάσιν καὶ ἀπεκεφαλίσθη κατὰ τὸ 1908. Ἡ ἡρωὶς αὐτὴ ἦτο καὶ ποιήτρια. Ἰδοὺ τρία μικρὰ ποιήματά τῆς.

Τέλος Ἀνοιξέως

Ὁ ἄνεμος πού περνάει πάνω ἀπὸ τ' ἄνθη κινεῖ ἀνάλαφρα τὰ χερσαμένα μου.

Στηριγμένη στοῦ περιβολιοῦ τὸ φράχτη κοιτάζω τοῦ δειλινοῦ τὸ φέγγος.

Τὰ χελιδόνια δὲν ξαναγύρισαν πιά, κ' αὐτὸ εἶναι τῆς ἀνοιξῆς τὸ τέλος.

Τ' ἄνθη τῆς ροδακινιάς καὶ τῆς ἰτιάς οἱ τουλούπες πετοῦνε καὶ κυνηγοῦνται.

Νοσταλγία σὲ ἡμέρα φθινοπωρινή

Τὴν περασμένη νύχτα ἐνόμισα πὼς βρισκόμουν ἐμπρὸς στοὺς δικούς μας.

Σήμερα οἱ στοχασμοί μας ζητοῦν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον κάτω ἀπὸ χωρισμένους οὐρανούς.

Μονάχη, μὲ τὸ πρωῒνὸ φόρεμά μου, ψηλά ἀπὸ τὴν ταράτσα κοιτάζω.

Λογαριάζω ἀπάνω στὰ δάχτυλά μου· καὶ σὲ κάθε δάχτυλο κλαίω.

Δυστυχία τῶν καιρῶν

Ἄν χάνεται ἡ γῆ τῶν προγόνων, οἱ ἄνθρωποι φταῖνε γι' αὐτό.

Τρικυμισμένη ἀπ' τὴν ἀνεμοζάλη εἶμαι χωρὶς κοιτία.

Τὸ ἐπαναστατημένο μου τὸ αἷμα βράζει καὶ πονεῖ τὸ κεφάλι μου.

Ὅταν παραχθῇ ἡ καρδιά, εἶναι δύσκολο νὰ ζῇ ἓνα λουλούδι ἀνοιξιάνικο!

Ο καθηγητὴς κ. Α. Μύλλερ ἐξετάζει εἰς τὸ περιοδικὸν «Hochland» τὸ ζήτημα, ἂν τὸ ἀρχαῖον δράμα ἡμπορὴ νὰ ἐμφυχωθῇ ἀπὸ μίαν νέαν ζωὴν, καὶ φθάνει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι εἶναι μάταιοι οἱ ἀγῶνες νὰ προσπαθοῦμεν ν' ἀναβιβάσωμεν τραγωδίας μὲ τὰς σηκηνογραφίας πού ἐπαίοντο ἐνώπιον τῶν ἀρχαίων, ἀλλ' ὅτι ἡμποροῦμεν νὰναξήσωμεν τὸ κλασσικὸν πνεῦμα ὑπὸ μορφὴν ἀνανεωμένην.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἀποθανόντος πρὸ ὀλίγων μηνῶν Ἰταλοῦ ποιητοῦ Τζιοβάννι Πάσκολι, Μαρία, ἐξέδωκεν ἓνα τόμον ἀνεκδότων ἢ ὀλίγων γνωστῶν ποιημάτων τοῦ ἀδελφοῦ τῆς. Ἡ συλλογὴ φέρει τὸν τίτλον «Poesie varie» καὶ περιέχει τὴν «Νύκτα τῶν Χριστουγέννων», ἀφιερωμένην εἰς τὴν τριπολιτικὴν ἐκστρατείαν, ποιήματα τῆς νεότητός του καὶ ποιήματα οἰκογενειακά γεμάτα ἀπὸ τὸν ἰντιμισμὸν αὐτόν, τὸν ἰδιάζοντα εἰς τὸν ψάλτην τῶν ἀπλῶν καὶ ὀλίγων θλιβερῶν πραγμάτων.

Ἡ συνθήκη τῆς Δωζάνης δίδει εἰς τὴν Ἰταλίαν χώρας, αἱ ὁποῖαι μολοντὶ ἐθελωροῦντο ἄγονοι, ἡμπορεῖ μὲ σύντονον ἐργασίαν ν' ἀποβῶν ἓνας ἀπὸ τοὺς πρῶτοις κτήσας τῆς ὁδοῦ τοῦ σφαίρας, λέγει ὁ καθηγητὴς Βινάα ντε Ρονιό. Ἡ λιβυκὴ ἐρημος, ὅπως ἔχει ὀνομασθῇ, δὲν εἶναι τελείως ἀχρησιμοποίητος. Ἡ ἀμμος τῆς Τριπολιτίδος περιέχει στοιχεῖα πού εἶναι δυνατόν νὰ χρησιμοποιηθοῦν καὶ νὰ προσάξουν τὴν χώραν. Ἡ μεταλλευτικὴ σύστασις εἶναι τοιαύτη ὥστε μὲ κατάλληλον ἐργασίαν νὰ ἀποβῇ προσοδοφόρος. Τὰ ὁροπέδια τῆς Τριπολιτίδος ἔχουν μεγάλαν ἀναλογίαν πρὸς τὰ τιτανώδη Ἀπένινα καὶ ἡμποροῦν κάλλιστα νὰ δασωθοῦν. Εἰς τὴν Κυρηναϊκὴν ἡ νυκτερινὴ ὑγρασία ἀντικαθίστῃ τὴν βροχὴν διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἀραβοσίτου καὶ τῆς κριθῆς. Ἡ χώρα

λοιπὸν ποῦ ἔμεινεν ἄγονος ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῆς Τουρκίας, θὰ ἀλλάξῃ ὅπιν με τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συγχρόνων μέσων τῆς προόδου.

ΠΑΛΑΙΟΤΑΤΗ εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς διαφημίσεως. Εὐρέθησαν εἰς τὰ ἐρείπια τῶν Θηβῶν πάπυροι με διαφημίσεις, 3000 ἐτῶν καὶ πλέον. Οἱ Ἕλληνες μετεχειρίζοντο τοὺς κήρυκας, οἱ ὁποῖοι εἴκνον τὸ πλῆθος με ἔμορφα λόγια. Τοὺς συνόδευε καὶ μουσικὸς ὁ ὁποῖος εὐκόλυνε τὸ ἔργον τῶν.

Οἱ Ῥωμαῖοι ἀνήγγελλον τὰς θεατρικὰς παραστάσεις ἢ τὰς ταυρομαχίας με προγράμματα. Εἰς τὴν Πομπηϊαν τὰ προγράμματα τὰ ἐκολλοῦσαν κάτω ἀπὸ τὴν πύλην τῶν Θερμῶν.

Εἰς τὴν Γαλλίαν, τὸν 12ον αἰῶνα, ὑπῆρχε ἀδελφότης κηρύκων. Ἐχρησίμευαν ὡς διαφημιστὰ καὶ ὡς μεστῆται. Τὰ καταστήματα καὶ τὰ οἰνοπωλεῖα τοὺς μετεχειρίζοντο διὰ τὰ διαφημίζον τὰ ἐμπορεύματά τῶν. Ἐγύριζαν τοὺς δρόμους ζωοροὶ μ' ἕνα φανάρι στὸ χέρι.

Με τὴν ἐφεύρεσιν τῆς τυπογραφίας ἡ διαφημῖς εὐρίσκει νέον στάδιον. Ἀπὸ δὲ τοῦ 18ον αἰῶνος ἤρχισαν καὶ καλλιτεχνικὰ διαφημίσεις. Μίαν εἰκόνα διαφημίσως ἐνὸς ὑποδηματοποιῦ, ἔργον τοῦ Βατιῶ, τὴν ἠγόρασε τελευταίως ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας. Ἀπὸ τὴν Γαλλίαν μετεδόθη ἡ καλλιτεχνικὴ διαφημῖς εἰς τὴν Ἰσπανίαν, τὴν Γερμανίαν, τὸ Βέλγιον καὶ τὴν Ἀγγλίαν καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

Εἰς τὴν Βοστώνην αἱ γυναῖκες ἀνοίγουν δλοένα νέους ὁρίζοντας τῆς γυναικείας δράσεως. Ἐσύστησαν τὴν «Γυναικείαν Δημοτικὴν Ἐνωσιν», διὰ τὰ βοηθήσουν τοὺς συμπατριώτας τῶν εἰς τὴν καλυτέρευσιν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τῶν. Πρώτη σκέψις τῶν ἦτο νὰ μεταδώσουν εἰς τὰς πτωχὰς τάξεις τὰς γνώσεις τῆς ὑγιεινῆς καὶ τῆς καθαριότητος. Καὶ ἐκρέμασαν εἰς τὰ τράμ πινακίδας με τὰ ἑξῆς: «Ὁ μολυσμένος ἀέρας εἶναι ἴδιος με τὸν θάνατον. Δὲν ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ μολύνετε τὸν ἀέρα πού ἀναπνέει ὁ ἄλλος, ἀπαράλλακτα ὅπως δὲν πρέπει νὰ μολύνετε τὸ νερὸ πού πίνει».

Εἰς τοὺς δρόμους ἐτοιχοκόλλησαν με μεγάλα γράμματα: «Προσπαθεῖτε νὰ διατηρῆται ἡ πόλις καθαρά». Ἐπειτα διοργάνωσαν διαφόρους συναθροίσεις διὰ νὰ διδάξουν: πῶς πρέπει νὰ κρατῆς τὸ σπῆτι σου τέλεια καὶ εἰς τὰς ἐλαχίστας λεπτομερείας. Ἡ ἐπιτυχία τῶν προσπαθειῶν τῶν τοὺς ἔδωσε θάρρος νὰ προχωρήσουν καὶ ἡ «Ἐνωσις» διώρισε μίαν γυναῖκα διὰ τὴν δημοτικὴν ἐπὶβλεψιν. Κατόπι διώρισε καὶ ἄλλην ἡ ὁποία ἔχει καθήκον νὰ ἐπισκέπτεται τὰ σπῆτια καὶ νὰ βλέπῃ ἂν τηροῦνται καθαρά κλπ. Τελευταίως διώρισε μίαν «Ἐπόπτην τῆς ἀγορᾶς». Κάθε πρωὶ πηγαίνει εἰς τὰ μαγαζιά πού πωλοῦν τροφίμα νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν καθαριότητα καὶ τὴν τάξιν.

Ἡ «Ἐνωσις» ἔκαμε ἕνα ὑπόδειγμα «κατοικίας πρὸς ἐνοίκιον». Ἡ εἰσδοδος εἶναι ἐλευθέρη. Εἰς τοὺς τοίχους ἐπιγραφαὶ «Τί ὥραία πού μυρίζει» ἢ «Τὸ δωμάτιον αὐτὸ βλέπει στὴν αὐλή. Ὁ νόμος ἀπαιτεῖ νὰ εἶναι ἡ αὐλὴ τελείως καθαρά» ὑποβάλλουν ἀναλόγους σκέψεις κλπ.

Ἡ «Ἐνωσις» ἐπιβλέπει τὴν τροφὴν καὶ ἐν γένει τὴν ζωὴν τῶν παιδιῶν. Φροντίζει νὰ τὰ στέλλῃ τὸ καλοκαίρι εἰς τὰς ἐξοχὰς κλπ. Ἀνάλογος ἐργασία γίνεται εἰς τὰς Ἀθήνας, πρὸς τιμὴν τῆς Ἑλληνίδος.

ΝΕΑ ὑφάσματα γυναικεῖα κατασκευάζονται εἰς τὴν Ἀυστρίαν με κλωστικὸν γυαλί. Τὰ χρώματα εἶναι λεπτότατα: λευκόν, πράσινον, τριανταφυλλί, λιλά, κίτρινον. Αἱ ἀντανάκλασεις τῶν μοιάζουν με σκόνην ἀπὸ

διαμάντι. Ἐπίσης κατασκευάζουν ὑφάσματα ἀπὸ μεταλλικὸν γῆμα. Τὰ ὑφάσματα αὐτὰ εἶναι ἀπαλώτατα καὶ συγχρόνως πολλῆς ἀντοχῆς. Καθαρίζονται δὲ τελείως. Ἀς ἀναφέρωμεν καὶ τὰ χάρτινα ὑφάσματα με τὰ ὁποῖα κατασκευάζουν οἱ Ἰάπωνες φορέματα ἐσπερίδος καὶ λουτρικὰ εἰσαγόμενα ἀπὸ τὸ Τόκιο εἰς τὴν Ἀγγλίαν, Γερμανίαν καὶ Γαλλίαν. Εἰς τὴν Ἰαπωνίαν κατασκευάζονται καὶ γάντια ἀπὸ χαρτί. Παλαιὰ σχοινιά μεταποιῶνται με χημικὴν κατεργασίαν, τῆς ὁποίας αὐτοὶ μόνοι κατέχουν τὸ μυστικόν, εἰς στερεώτατον ὑφασμα, τὸ ὁποῖον εὐρίσκει εὐκόλον κατανάλωσιν εἰς τὰς βρετανικὰς ἀποικίας.

Ο καθηγητὴς Οὐίλλιαμ Μακένζι ὠμίλησε εἰς τὴν Γένουαν δι' ἕνα πολὺ ἐνδιαφέρον θέμα. Δὲν θὰ χωρίζουν πλέον ὅρια πνευματικὰ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα, ἀφοῦ καὶ αὐτὰ μαθαίνουν νὰ σκέπτονται, νὰ διαβάζουν, νὰ λογαριάζουν, νὰ ὁμιλοῦν. Τὸ ἄλλο π. χ. περισσότερο ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα, εἶναι ἱκανὸν νὰ μορφωθῇ. Ἀπαντᾷ με λογικὴν ἔχει μνημονικὸν σκέπτεται.

Τὸ ἄλλο π. χ., εἰς τὸ ὁποῖον παρουσιάζουν τὸν ἱατρὸν Φρόντενμπεργ γράφει εἰς τὸν πίνακα: Φρόντενμπεργ. Εὐρίσκει τὴν τετραγωνικὴν ρίζαν τοῦ 1/625—121 καὶ τὴν εὐρίσκει χωρὶς λάθος. Τὸ ἐρωτοῦν, τί ὥρα εἶναι καὶ ἀπαντᾷ ἀκριβῶς, με τὰ λεπτά.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ 1913 τὸ ἔργον τοῦ Ριχάρδου Βάγγερ, γίνεται κτήμα κοινὸν καὶ παῦει ἡ ἀποκλειστικὴ κυριότης τοῦ Μπαυρόυτ.

Εἰς τὸ Κολοράντο τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν, ὅπου αἱ γυναῖκες ἔχουν ψήφον, ἐψηφίσθη τελευταίως νόμος προστατευτικὸς τῆς μητρότητος. Κάθε μητέρα πού δὲν ἔχει τὰ μέσα ν' ἀναθρέψῃ τὰ παιδιὰ της, — ὑπανδρευμένη ἢ ἀνυπανδρος ἢ χήρα — θὰ βοηθῆται ἀπὸ τὸ Κράτος νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν τῆς μητέρας.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Εἰς τὴν στήλην αὐτὴν δημοσιεύομεν τὰς εἰδήσεις ὅσας ἀνεκοίνωσε τὸ Γραφεῖον τοῦ Τύπου.

Πέμπτη 1 Νοεμβρίου 2 μ. μ. — Μετὰ πεισματώδη 7ωρον μάχην κατελήφθη τὸ Μέτσοβον. Ἐκ τῶν Τούρκων 40 ἐφρονεύθησαν καὶ 81 συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι. Ἐκ τῶν ἡμετέρων εἰς ἐφρονεύθη καὶ 6 ἐπληρώθησαν. Οὐδεὶς τῶν κατοίκων τοῦ Μετσόβου ἔπαυε τι.

Ἡ ἑλληνικὴ σημαία κυματίζει ἐπὶ τοῦ φρουρίου τοῦ Μετσόβου.

Παρασκευὴ 2 Νοεμβρίου. — Ἡ ὑπὸ τὴν Α. Β. Υ. τὸν ἀρχηγὸν Διάδοχον στρατιὰ ἐστράφη ἐκ Θεσσαλονίκης πρὸς Μοναστήριον.

Παρασκευὴ 2 Νοεμβρίου. — Σήμερον τὴν 10 π. μ. ὁ ἑλληνικὸς στόλος κατέλαβε τὴν Χερσονήσον τοῦ Ἄθω διὰ ταυτοχρόνου ἀποβάσεως ναυτικῶν ἀγχημάτων εἰς τὸν ὄρμον Ἀμουλιανῆς καὶ εἰς τὸν λιμένα Δάφνης, ἐπινείου τῶν Καρυῶν, ἔδρας τῆς ἱερᾶς κοινότητος τοῦ Ἄθω.

Σάββατον 3 Νοεμβρίου. — Λεπτομέρειαι περὶ τῆς καταλήψεως τοῦ Ἄγ. Ὄρους:

Μοῖρα ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Ἀβέρωφ καὶ τριῶν ἀντιτορπιλικῶν, τῶν «Πάνθηρος», «Ἰέρακος» καὶ «Θυέλλης», ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ,

ἀπέλευσε τὴν πρωτὴν τῆς 2 Νοεμβρίου ἐκ Αἰθίνου, φέρουσα τὰ ἀποβατικὰ ἀγχηματα.

Περὶ τὴν 10 ὥραν τῆς πρωτῆς ἡ μοῖρα κατέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα Δάφνης. Αὐτόσε ὑψωσε τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν καὶ ἀπεβίβασεν πρὸ τοῦ τελωνείου τὸ ἐν τῶν ἀγχημάτων αὐτῆς, ὅπερ διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς διερχομένης πρὸ τῆς ἀρχαιοτάτης Μονῆς τοῦ Ξηροποτάμου κατηνθύνθη εἰς Καρυὰς, τὴν πρωτεύουσάν τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἄγ. Ὄρους καὶ κατέλαβε τὸ διοικητήριον, ἐφ' οὗ ὑψώθη ἡ ἑλληνικὴ σημαία, χαρρετισθεῖσα ὑπὸ χαρμωσύνων κωδωνοκρουσιῶν πάντων τῶν κωδωνοστασιῶν καὶ πυροβολισμῶν ριπτομένων ὑπὸ τῶν ἐνθουσιωδῶν μοναχῶν.

Αὐτὸ ἦτο τὸ σύνθημα, καὶ μετ' ὀλίγον ἀνὰ πάσας τὰς χαράδρας τοῦ περιπόστου Ὄρους ἀντελάει ὁ χαρμόσυνος ἤχος τῶν κωδῶνων καὶ ὁ ἀρήιος τῶν πυροβολισμῶν.

Ἡ ὑποδοχὴ, ἥς ἔτυχε τὸ ἀγχημα, ἦτο ἐνθουσιώδης. Οἱ μονοχοῖ, ἡγουμένων τῶν λαβάρων καὶ τῶν ἐξαπτερόντων, ἐξῆλθον πανταχοῦ πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ ἀγχηματος καὶ προεπερνεύοντο αὐτοῦ ψάλλοντες τὸ Δοξασικόν «Ἄξιον ἐστίν...»

Κατὰ τὸν παράπλου τῶν πλοίων πρὸ τῆς μεσημβρινῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς χερσονήσου, ἀπὸ τῶν Μονῶν τοῦ Ἄγ. Παύλου, τοῦ Ἄγ. Γρηγορίου, Σίμωνος Πέτρας, Παντελεήμονος, Ξενοφώντος, Δοχειαρίου ὑψοῦντο αἱ θρησκευτικαὶ αὐτῶν σημαῖαι καὶ οἱ κῶδωνες ἤχουν χαρμωσύνως. Τὸ ἕτερον ἀγχημα ἀπεβίβασεν εἰτα ἡ μοῖρα εἰς τὸν λιμένα Ἀμουλιανῆς παρὰ τὸ Λαυρεωτικὸν Μετόχιον, ἐκεῖ ὅπου κατέληγεν ἡ περιφημὸς διώρυξ τοῦ Ξέρξου. Ἐκεῖθεν τὸ ἀγχημα κατηνθύνθη πρὸς τὴν Ἱερυσσὸν (τὴν ἀρχαίαν Ἀκανθον) ὅπου καὶ κατηνθύνθη.

Διὰ τῆς κατοχῆς ταύτης τοῦ Ἰσθμοῦ ἐξασφαλίζεται ἡ κατοχὴ ὁλοκλήρου τῆς Ἀθωνίδος χερσονήσου.

Διωρίσθη στρατιωτικὸς καὶ πολιτικὸς διοικητὴς ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἀγχηματος, ἀντικαταστήσας τὸν Καϊμακάμην Καρυῶν.

Δευτέρα 5 Νοεμβρίου 2 μ. μ. — Κατὰ ραδιοηλεγράφημα τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ στόλου τοῦ Αἰγαίου, ἡ νῆσος Ἰκαρία κατελήφθη ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου καὶ ἡ ἑλληνικὴ σημαία ἀνυψώθη ἐκεῖ ὑπὸ τὰς ἐπευφημίας τοῦ λαοῦ.

Δευτέρα 5 Νοεμβρίου. — Ἡ πέμπτη Μεραρχία μετὰ πεντάωρον πείσμονα μάχην παρὰ τὸ Κομανὸ ὅχι μόνον ἀπέκρουσε τὸν ἐχθρὸν ἀλλὰ ἐκυρίευσεν καὶ δύο πεδινὰ πυροβόλα.

Ἡ δεξιὰ πτέρυξ τοῦ στρατοῦ ἐξακολουθεῖ βαδίζουσα πρὸς Μοναστήριον.

Ἄρτα, Δευτέρα 5 Νοεμβρίου. — Ὁ ταγματάρχης τῆς Χωροφυλακῆς κ. Σπυρομήλιος μετὰ ἐθελοντικῶν σώματος κατέλαβε τὴν Χειμάρραν.

Ὁστροβον, Τρίτη 6 Νοεμβρίου. — Ἡ ὑπ' ἐμὲ στρατιὰ ἀρχίσασα ἀπὸ 2 Νοεμβρίου προέλασιν ταυτοχρόνον διὰ Βοδεναῶν, Γραμματικῶν καὶ Κοζάνης ὑπὸ ραγδαίαν καὶ συνεχῆ βροχὴν καθ' ὅλον τὸ μέτρον σήμερον διάστημα συνέτριψε τὴν ἀντίστασιν τοῦ ἐχθροῦ τὴν 3 καὶ 4 Νοεμβρίου παρὰ τὸ Καμανό, παρὰ τὴν Κατρανίσσαν καὶ παρὰ τὸ Ὁστροβον, σήμερον δὲ παρὰ τὸ Σόροβιτς καὶ τὰ παρὰ τὰ μεταξὺ Γκορνιτσόβου καὶ Ὁστροβόου στενά.

Αὐριο συνεχίζω προχωρῆσιν πρὸς Φλώριναν. Ἀντίστασις ἐχθροῦ ἐξακολουθεῖ, μολονότι στρατὸς Μονα-

στηρίου παρεδόθη. Πιθανῶς ἀντίσταται τμήμα στρατοῦ ἐχθρικοῦ, ὑπὸ Νιαζήμ γνωστοῦ Νεοτούρκου Ρέσιρνας.

Κωνσταντῖνος Διάδοχος

Ὁστροβον, 7 Νοεμβρίου 1912. — Κατὰ τὴν μάχην Κομανοῦ, μετεφέρθησαν εἰς χειρουργεῖον τραυματιῶν, ἀντισυνταγματάρχης Ζούκης, λοχαγὸς Λεοναρδόπουλος καὶ Κουρουσόπουλος.

Ἀρχηγὸς Γενικοῦ Ἐπιτελείου Δαγκλῆς

Τετάρτη 7 Νοεμβρίου. — Ἐπίσημον τηλεγράφημα ληφθὲν περὶ τὴν 5 μ. μ. ἐκ Πρεβέξης ἀγγέλλει ὅτι τὸ τορπιλικόν «Ἀττάλεια», τὸ βυθισθὲν ὡς γνωστὸν ὑπὸ τῶν Τούρκων τὴν προτεριάιν τῆς καταλήψεως τῆς Πρεβέξης εἰς τὸν παρὰ τὴν πόλιν ὄρμον «Βαθύ», ἀνελκύσθη ὑπὸ τοῦ συλληφθέντος ὡς λείας πολέμου ὑπὸ τοῦ στόλου τοῦ Αἰγαίου ναυαγοσωστικοῦ τῆς ἐταιρείας Γκρεκ καὶ ἐρυμουλκήθη εἰς Πρέβεξαν.

Μπάνιτσα, Τετάρτη 7 Νοεμβρίου. — Ἡ ὑπ' ἐμὲ στρατιὰ, διελθούσα τὰ στενά τοῦ Γκαρνιτσόβου τοῦ Γκερλί Ντερβὲν ἀνεπύχθη ἐπὶ τῆς γραμμῆς Ταμπερδάν Φλωρίνας, καταλαβούσα τὴν τελευταίαν ταύτην πόλιν.

Ὁ τουρκικὸς στρατὸς τοῦ Μοναστηρίου, προσβλήθεις ὑπὸ Σέρβων καὶ ἀποκοπεῖς τῶν συγγονοῶν του πρὸς Ρέσαν εἶχεν ὑποχωρήσῃ ἀτάκτως διὰ Φλωρίνης. Σήμερον ἀπέκοψα τοὺς μὴ εἰσέτι ὑποχωρήσαντας εἰς χεῖρας τοῦ στρατοῦ μου ἔπεσε πλῆθος αἰχμαλώτων καὶ πολὺ ὕλικόν. Οἱ διὰ Φλωρίνης ὑποχωρήσαντες ἀνέρχονται εἰς 30 χιλιάδας.

Κωνσταντῖνος Διάδοχος

Παρασκευὴ 9 Νοεμβρίου. — Περὶ τὴν 5 πρωΐν τῆς χθὲς Μοῖρα τοῦ στόλου τοῦ Αἰγαίου εἰσέπλεε τὸν μεταξὺ Μιτυλήνης καὶ τῆς Ἀσιατικῆς ἀκτῆς πορθμὸν.

Ὁ στόλος ἡγκυροβόλησε πρὸ τοῦ λιμένος ἀριστερόθεν τοῦ ἀρχαίου Ἐνετικοῦ φρουρίου ἐγκαταλειμμένου ἡδῆ. Λιπαρὰ γαλήνη ἐπεκράτη, θερμοκρασία εὐάρεστος· αὐτὴ ἡ φύσις ἀγαλλομένη, πορφυρόνως ὑπεδέχτο τὸν στόλον.

Τὴν 7 1/2 ἀπεστάλη ἀξιωματικὸς εἰς τὸν Βαλὴν τοῦ Ἀρχιπελάγους, ὁ ὁποῖος μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Ρόδου ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν παραμένει εἰς Μιτυλήνην καὶ ἐξήγησε τὴν παράδοσιν τῆς πόλεως.

Κατόπιν τῆς προσκλήσεως ταύτης οἱ Πρόξενοι καὶ ὁ Βαλὴς τοῦ Αἰγαίου παρεκάλεσαν τὸν ἀρχηγὸν πρὸς πρόληψιν αἱματοχυσίαν ἐντὸς τῆς πόλεως νὰ δοθῇ προθεσμία ἐντὸς τῆς ὁποίας ἡ φρουρὰ τῆς πόλεως, εἰάν δὲν ἤθελε παραδοθῇ, νὰ ἀποσυρθῇ εἰς τὸ ἐσωτερικόν.

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ στόλου τοῦ Αἰγαίου παρεχώρησε τὴν ζητηθεῖσαν προθεσμίαν· μέχρι τῆς 10 1/2 ἡ φρουρὰ ἤρξαιτο ἀποχωροῦσα εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Ληξάσης τῆς προθεσμίας ἀπεβίβάσθησαν τὰ ἀγχηματα, γενόμενα δεκά μετ' ἀπεριγράπτου ἐνθουσιασμοῦ τῶν κατοίκων, κατέλαβον τὴν πόλιν καὶ ὑψώθη ἡ ἑλληνικὴ σημαία μετὰ τῶν συνήθων τιμῶν.

Τὸν τουρκικὸν στρατὸν ἀπερχόμενον πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν καταδιώκουσι κατὰ πόδας τὰ ἀγχηματα. Περαιτωθείσης τῆς ἀποβάσεως ὁ στόλος κατέπλευσεν εἰς Αἴθινον.

Φλώρινα, Παρασκευὴ 9 Νοεμβρίου. — Ἰππικὸν μου καταδιώξαν τὸν ἐχθρὸν μετὰ τὴν προχθεσινὴν μάχην κατέσχεν 20 πυροβόλα καὶ μέγα ποσὸν ὕλικόν ἐν τῇ στενωπῇ Πισοδερί. Ραγδαῖα καὶ συνεχεῖς βροχαὶ καὶ χιόνες ἐπικρατοῦσιν. Ἐξακολουθεῖ ἡ καταδίωξις τοῦ διαφυγόντος ἐχθροῦ.

Κωνσταντῖνος Διάδοχος

Κυριακή 11 Νοεμβρίου. — Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 14 τορπιλλοβόλον, κυβερνώμενον ὑπὸ τοῦ ὑποπλοιάρχου κ. Περ. Ἀργυροπούλου, ἐβύθισε τουρκικὴν κανονιοφόρον ἐλλειμενισμένην εἰς τὸν λιμένα Κυθωνίων. Ἄμα τῇ ἐμφανίσει τοῦ ἐλληνικοῦ τορπιλλικοῦ, ὁ κυβερνήτης καὶ τὸ πλῆρωμα τοῦ τουρκικοῦ ἐγκατέλειψαν αὐτό, ἀνοίξαντες τοὺς κρουνοὺς τῆς κατακλύσεως. Καὶ ἐσπευσεν μὲν ἀμέσως ἄγλημα ἐμβολῆς ὑπὸ τὸν ὑπαρχον σημαιοφόρον κ. Χρ. Κονιάλην νὰ ἐπιβῇ τοῦ τουρκικοῦ σκάφους καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ φράξῃ τοὺς κρουνοὺς, δὲν ἐπρόφθασεν ὅμως παρὰ μόνον μίαν ὀπὴν νὰ κλείσῃ καὶ τὸ σκάφος ἤρξατο βυθιζόμενον. Τὸ ἄγλημα τότε ἀνεκλήθη καὶ τὸ πλοῖον ἀνετινάχθη.

Κυριακή 11 Νοεμβρίου. — Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ στόλου τοῦ Αἰγαίου ἐτηλεγράφησε πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν τὴν 1 καὶ 20' μ. μ. σήμερον τὸ ἐξῆς σημείωμα πρὸς αὐτὸν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς μοίρας τῶν εὐδρόμων. «Κατέλαβον σήμερον τὸ Πλωμάριον τῆς Λέσβου (νοτιοανατολικῶς τῆς πόλεως Μιτυλήνης), κατέλυσαν τὰς ἀρχὰς καὶ ἐκράτησαν τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ὡς αἰχμαλώτους».

Κυριακή 11 Νοεμβρίου. — Χθὲς ἀπόσπασμα 500 Τούρκων προσερχόμενον ἐξ Ἰωαννίνων, συνεκρούσθη πρὸς ἡμέτερον ἀπόσπασμα μεταξὺ Βολινίτης καὶ Χρυσοβίτης δύο ὥρας πρὸς δυσμὰς τοῦ Μετσόβου. Μετὰ ὀκτώωρον λυσσώδη μάχην ὁ ἐχθρὸς ἐτράπη εἰς φυγὴν ἀπωλέσας πλέον τῶν 100 ἀνδρῶν καὶ ἅπαν αὐτοῦ τὸ ὄπλον.

Αἱ ἡμέτεραι ἀπώλειαι ἀνέρχονται εἰς 3 φονευμένους καὶ 10 πληγωμένους.

Κυριακή 11 Νοεμβρίου. — Ὁ ἐν Λέσβῳ τουρκικὸς στρατὸς ἀπεσύρθη εἰς τὰ περὶ τὸν Μόλυβον χωρία. Προχθὲς Τούρκοι στρατιῶται κρυβέντες ὀπισθεν λόφων ἔβαλον ἄνευ ἀποτελέσματος κατὰ τὸν ἀποσταλέντων πρὸς ὕδρευσιν ἀνδρῶν ἐκ τῶν ἀντιτορπιλικῶν «Βέλος» καὶ «Νίκη» τῶν ὁρμούντων ἐν Γενί-Λιμάνι τῆς Λέσβου. Τούτους τὰ ἀντιτορπιλικά διὰ βολῶν τινῶν διεσκόρπισαν προξενήσαντα αὐτοῖς βλάβας.

Χίος, Δευτέρα 12 Νοεμβρίου. — Νῆσος Χίος κατελήφθη ἀπὸ χθὲς ἑσπέρας διὰ βιαίας ἀποβάσεως εἰς θέσιν Κοντάρη, μίαν ὥραν μακρὰν τῆς πόλεως Χίου. Σήμερον πρωτὰν ὤδευσα πρὸς τὴν πόλιν τῆς Χίου καὶ κατέλαβον αὐτὴν ἀμαχητί, ἀποσυρθείσης τῆς φρουρᾶς καὶ διασκορπισθέντος τοῦ παρὰ τὴν θέσιν Κοντάρη στρατοῦ, δυνάμεις περὶ τοὺς 1800, εἰς τὰ ὄρη. Ἐνεργήσας καταδιώξιν, ἠγάγασα αὐτὸν ἀποσυρθῆναι εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς νήσου, ἀφοῦ ἀφῆκεν εἰς χεῖράς μου 25 αἰχμαλώτους, ἐκτὸς τῶν φονευθέντων καὶ τραυματισθέντων.

Ἐδημοσίευσεν προκηρύξιν καταλήψεως τῆς νήσου ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων.

Δελαγραμμάτικα Συνταγματάρχης

Δευτέρα 12 Νοεμβρίου. — Ἡ τετάρτη μοῖρα τοῦ ἐλληνικοῦ στόλου, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν εὐδρόμων «Μακεδονίας», «Ἐσπερίας» καὶ «Ἀρχαδίας» καὶ τῶν ἀντιτορπιλικῶν «Νέας Γενεᾶς» καὶ «Κεραυνῶν», ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ πλοιάρχου Ι. Δαμιανοῦ, κατέπλευσεν εἰς τὴν πρωτεύουσιν τῆς νήσου Χίου (Κάστρο) τῇ 11 Νοεμβρίου ἡμέρᾳ Κυριακῇ καὶ ὥρα 8 π. μ. συνοδευομένη ὑπὸ δύο ταγμάτων τοῦ 7ου πεζικοῦ συντάγματος, 1 τάγματος τοῦ 1ου πεζικοῦ συντάγματος καὶ μίας πυροβολαρχίας ὀρειβατικῆς λυομένης ὑπὸ τὴν διοίκη-

σιν τοῦ συνταγματάρχου τοῦ πεζικοῦ Ν. Δελαγραμμάτικα, ἐπιβαινόντων ἐπὶ τῶν μεταγωγικῶν «Πατρίδος», «Σαφροῦς» καὶ «Ἐρριέτας», καὶ ἐξήγησε τὴν παράδοσιν τῆς νήσου.

Ἀποτυχούσης τῆς παρεμβάσεως τῶν Προξένων πρὸς εἰρηνικὴν παράδοσιν, ἔνεκα τῆς ἐπιμονῆς τοῦ στρατιωτικοῦ διοικητοῦ τῆς νήσου, ἤρξατο ἀπόβασις τοῦ ἐλληνικοῦ στρατοῦ εἰς θέσιν Κοντάρη, νοτίως τῆς πρωτεύουσας, ὥρα 3 μ. μ.

Τουρκικὸς στρατὸς ἐνεδρεῦν ἐπετέθη ἐκ διαφόρων σημείων ὅπως παρεμποδίσῃ τὴν ἀπόβασιν, ἥτις ἐνεργήθη ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ πυροβολικοῦ τοῦ Στόλου καὶ ἐπὶ αὐτῇ ἐπιτυχῶς, τοῦ ἀντιπάλου στρατοῦ ὑποχωρήσαντος βαθμυδὸν καὶ ἀποσυρθέντος περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ὁλοσχερῶς ἀπὸ τῶν κατεχομένων ὑπ' αὐτοῦ θέσεων. Ὁ τουρκικὸς στρατὸς ἐγκατέλιπε τὴν πόλιν περὶ τὸ μεσονύκτιον καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους Προβάτιον.

Τὴν 8 ὥραν π. μ. τῆς Δευτέρας ὁ ἀποβατικὸς στρατὸς προελάσας κατέλαβε τὴν πρωτεύουσιν ἀμαχητί, μετ' ὃ προήλασε κατὰ τοῦ ἔξω ταύτης παρατεταγμένου τουρκικοῦ στρατοῦ, τὸν ὁποῖον ἀπέδιψε μετὰ μάχην καὶ καταδιώκει εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς νήσου.

Ἐφρονεῦθησαν εἰς δεκαεὺς, δύο πεζοναῦται καὶ δύο στρατιῶται, ἐτραυματίσθη δὲ εἰς ἀνθυπασπιστής.

Συνελήφθησαν αἰχμαλῶται αἱ ἀρχαὶ τῆς νήσου, περὶ τοὺς 20, ἐξ ὧν ἀξιωματικοὶ ἀστυνόμοι 5, 2 χωροφύλακες, 2 στρατιῶται Τούρκοι, εἰς Ἀρμένιος καὶ λοιποὶ 4 Χριστιανοὶ στρατιῶται ὡς καὶ 25 Τούρκοι στρατιῶται.

Τρίτη 13 Νοεμβρίου 1912.

Δελτίον ναυτικῶν ἐπιχειρήσεων

Σήμερον τὴν 1 μ. μ. κατέπλευσεν εἰς Ναύσταθμον τὸ ἀνελκυσθὲν ἐν Προβέξῃ τορπιλλοβόλον «Ἀττάλεια», ὅπερ ὡς λάφυρον πολέμου ἀπαρτίζει ἤδη μέρος τοῦ ἐλληνικοῦ στόλου.

Φλωρίνα, Τετάρτη 4 Νοεμβρίου, ὥρα 8.15' μ. μ. — Ἡμέτερον σύνταγμα ἱππικοῦ κατέλαβε προχθὲς τὴν Καστορίαν, ὅπου ἐφθασεν ἤδη καὶ ὁλόκληρος μεραρχία, τοῦ ἐκεῖ τουρκικοῦ στρατοῦ τραπέντος εἰς φυγὴν. Ἡ τηλεγραφικὴ συγκοινωνία ἀποκατέστη μολὶς σήμερον.

Κωνσταντῖνος Διάδοχος

Ἄρτα, 14 Νοεμβρίου, 11.30' μ. μ. — Αἱ πυροπολήσεις καὶ δηώσεις ἐλληνικῶν χωρίων Ζαγορίου ἐξακολούθουν. Κατὰ τὰς πληροφορίας μου, ἐκάησαν τὰ χωρία Δρεστένικο, Σφεβενίτι, Στόλοβο, Κάμνια, Δολιανή, Σιοτανή, Δόβρα, Καλότα, Ἄνω καὶ Κάτω Σουδεναὶ καὶ ἡμῖς Τσεπέλοβο.

Παρασκευή 16 Νοεμβρίου. — Κατὰ τηλεγραφικὰς πληροφορίας ἐκ Χίου, ἡ θέσις Ἅγιος Μάρκος κορυφὴ τοῦ ὄρους Προβάτιον, κατελήφθη μετὰ γενναίαν προέλασιν τοῦ πεζικοῦ καὶ πεζοναυτικοῦ ἀγλήματος.

Τὴν προέλασιν ὑπεστήριξεν ἡ λυομένη πυροβολαρχία καὶ ἀπὸ θαλάσσης τὰ ταχυβόλα τῆς «Μακεδονίας». Ὁ τουρκικὸς στρατὸς ὑποχωρήσας πρὸς δυσμὰς τοῦ ὄρους, κατέλαβε γραμμὴν ἀπὸ Ἁγίου Μάρκου μέχρι Λαγκαδι. Ἡ προέλασις ἐξηκολούθησε κατ' ὅλην τὴν ἡμέραν τῆς σήμερον.

Διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου «Ἐρριέτας» ἀπεστάλησαν εἰς Πειραιᾶ ὁ εισαγγελεὺς, ὁ ὑποδιοικητής, ὁ ὑποδιοικητής, 60 στρατιῶται αἰχμαλῶται καὶ 117 Τούρκοι ἄτακτοι, μετασχόντες τῶν μαχῶν. Τούρκοι στρατιῶται παραδίδονται κατ' ἐκάστην εἰς τὸν ἐλληνικὸν στρατὸν.

Ἐξέλιξις τοῦ «Ἀβέρωφ», τῇ 16 Νοεμβρίου ὥρα 1 μ. μ. — Ἡ «Δόξα» ἐκτελοῦσα νυκτερινὴν περιπολίαν ἐγγὺς τῆς ἀκτῆς Σιντι Μπάχο, ἐπυροβολήθη ὥραν 6.15' πρωΐας διὰ 4 βολῶν ἀπὸ τοῦ φρουρίου ἄνευ ἀποτελέσματος. Ἀπὸ τῆς περιπολίας διὰ 5 ἐνσφαιρῶν βολῶν. Περιτολῆαι ἐξακολουθοῦσιν.

Κουντουριώτης ἀρχηγὸς τοῦ στόλου

Κυριακή 18 Νοεμβρίου. — Ἡ προέλασις τοῦ ὑπὸ τὸν συνταγματάρχην Ν. Δελαγραμμάτικαν στρατοῦ ἐν Χίῳ ἐξακολουθεῖ βραδέως καὶ ἀσφαλῶς. Ὁ τουρκικὸς στρατὸς, καταληφθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐλληνικοῦ στρατεύματος ὁχυρῶν θέσεων ἀπεκλείσθη. Διαταγῇ τοῦ συνταγματάρχου Ν. Δελαγραμμάτικα, ἡ «Μακεδονία» κατέστρεψε βομβαρδίσασα τὴν μονὴν τῶν Ἁγίων Πατέρων, τὴν ὁποίαν οἱ Τούρκοι εἶχον μεταβάλει εἰς κεντρικὴν ἀποθήκην πυρομαχικῶν καὶ τροφίμων, ἐγκαταστήσαντες οὕτω ἐν ταύτῃ καὶ βάσιν τῆς ἐνεργείας τῶν. Ὁ βομβαρδισμὸς ἐνηργήθη ἐκ τῆς ἐγγυτέρας πρὸς τὴν μονὴν ἀποστάσεως 10,000 μέτρων καὶ μετὰ τελείας ἐπιτυχίας ὀφειλομένης εἰς τὴν τελειότητα τοῦ πυροβολικοῦ Bethlehem δι' οὗ εἶναι ἐξοπλισμένη ἡ «Μακεδονία».

Δευτέρα 19 Νοεμβρίου. — Δεπτομέρειαι περὶ τῆς ἐν τῷ λιμένι Ἀἰβαλὴ ἀνατινάξεως τῆς τουρκικῆς κανονιοφόρου:

Τὴν 10 νυκτερινὴν ὥραν τῆς 9 Νοεμβρίου τὸ τορπιλλοβόλον 14 κυβερνώμενον ὑπὸ τοῦ ὑποπλοιάρχου Π. Ἀργυροπούλου διηυθύνθη ἐκ τοῦ ὄρου Σκαμιά τῆς Μιτυλήνης εἰς Ἀἰβαλὴ, ὅπως προσβάλῃ καὶ εἰ δυνατόν συλλάβῃ καὶ μεταφέρῃ εἰς Μιτυλήνην τουρκικὴν κανονιοφόρον ἡγυροβολημένην ἐν τῷ λιμένι Ἀἰβαλὴ (Κυδωνίων). Τὴν 1 μ. μεσονύκτιον εἰσέπλευσε διὰ τῶν γνωστῶν στενῶν εἰς τὸν ὄρμον Ἀἰβαλὴ, ὃν ἤρξατο ἐρευνᾶν ἐπιμελῶς, ἀνεκάλυψε δὲ εἰς τὴν βορείαν ἄκρην τοῦ ὁρίσκου Ἁγίου Νικολάου κανονιοφόρον φέρουσαν ἐν ταχυβόλον πρῶραν καὶ δύο μυδραλλιοβόλα μετ' ἀσπίδος πρύμνηθεν καὶ ἥτις ἀνθακεύσασα τὴν προηγούμενην εἶχε προσορμισθῇ εἰς τὸ ἄνω μέρος. Λόγῳ τῆς πανσελήνου ἡ τοῦ τορπιλλοβόλου παρουσία ἐγένετο ἀντιληπτὴ ἐκ μεγάλης ἀποστάσεως, καθ' ὅσον τὸ πλῆρωμα τῆς κανονιοφόρου καταληφθὲν ὑπὸ φόβου ἔλαβε τὸν χρόνον ν' ἀποβῇ εἰς τὴν ξηράν, ἀφοῦ προηγούμενος ἦνοιξε τὸν κρουὸν κατακλύσεως. Ἀντιληφθεὶς τὰ διατρέξαντα ὁ κυβερνήτης τοῦ τορπιλλοβόλου, ἀλλὰ μὴ γνωρίζων ἂν πάντες ἀπέβησαν, ἐρριψε βολὴν ταχυβόλου καὶ παρέβαλε τὸ τορπιλλοβόλον τῷ ἐχθρικῷ σκάφει, ἐφ' οὗ ἐπεβίβασε ἄγλημα ἀνδρῶν ὑπὸ τὸν ὑπαρχον Χριστόφορον Κονιάλην, σημαιοφόρον, ὅπως κλειομένων τῶν κρουῶν καταστῇ δυνατὴ ἡ ρυμούλκισις αὐτοῦ εἰς τὸν λιμένα Μιτυλήνης.

Παρὰ τὴν ἐπὶ τέταρτον τῆς ὥρας ἐργασίαν ὅμως καὶ τὴν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἀνδρῶν ἐμφραξίν μίας ὁπλῆς, τὸ πλοῖον ἐβυθίσθη, δι' ὃ ἀνεκάλυψε τὸ πλῆρωμα ἔνδον καὶ ἵνα μὴ ἀφήσῃ τὴν τουρκικὴν κανονιοφόρον βυθισμένην εἰς ἀβαθὴ ὕδατα ἀμαχητὸν εἰς ἀπόστασιν 50 μέτρων καὶ τὴν 2.15' τῆς πρωΐας ἐξεσφενδόνισεν τὴν δεξιὰ πρῶραν τορπιλὴν, ἥτις προσέκρουσε πρῶραν τοῦ μέσου τοῦ σκάφους καὶ ἐξεργάγη καταγνώδως ἀνυψώσασα τὰ συντρίμματα τῆς κανονιοφόρου εἰς στήλην ὕψους 30 περίπου μέτρων.

Μετὰ τὴν ἐκρηξίν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης οὐδὲν ἀπέμεινε. Καθ' ἣν στιγμὴν ἀποπλέον τοῦ λιμένος διήλθε ἀναγκαστικῶς πλησίον τῆς ξηρᾶς, Τούρκοι ναῦται ἐρριψαν βολὰς τινὰς περιστροφῶν.

Οὐδεὶς τοῦ τορπιλλοβόλου ἐπαθέ τι. Τὴν 9 τῆς πρωΐας κατέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα Μούδρου.

Σάββατον 24 Νοεμβρίου. — Λόχος στρατοῦ ὑπὸ τὸν λοχαγὸν κ. Τρυπογέωρον κατέλαβε τὸ Συρράκον (τὴν πατρίδα τοῦ Κωλέττη) καὶ τὴν κομιόπολιν Ἀγ. Γεώργιος, ἀπέναντι τῶν Καλαρρυτῶν.

Εἰς ἀμφότερα τὰ καταληφθέντα μέρη ὑψώθη ἡ ἐλληνικὴ σημαία.

Σάββατον 24 Νοεμβρίου. — Δεπτομέρειαι περὶ τῆς καταλήψεως τοῦ Συρράκου:

Ἐθελοντικὰ σώματα ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ λοχαγοῦ Τρυπογέωρου καὶ τοῦ ὑπομοιράρχου Καρύδη εἰσέβαλον χθὲς εἰς τὴν Ἡπειρωτικὴν ταύτην πόλιν, τὴν ὁποίαν ἐκυρίευσαν μετὰ τετράωρον πεισματώδη μάχην.

120 Τούρκοι κλεισμένοι ἐντὸς τῶν οἰκίων ἐπυροβόλουν σχεδὸν ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς, ἡ γενναία ὁμως ἐπιμονὴ τῶν Ἑλλήνων πολεμιστῶν κατέρωθωσεν ἐπὶ τέλους νὰ ἐπιβάλῃ σιγὴν εἰς τὰ τουρκικά ὄπλα.

Ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐτραυματίσθησαν 22, μετὰ τῶν ὁποίων ὁ ὑπομοιράρχος Καρύδης καὶ ὁ καβάσης Γ. Λεπενιώτης.

Ἐκ τῶν Τούρκων ἐφρονεῦθησαν καὶ ἐτραυματίσθησαν πολλοί, 37 δὲ συνελήφθησαν αἰχμαλῶται, ἐν οἷς καὶ εἰς ἀξιωματικὸς. Πλὴν τοῦ Συρράκου κατελήφθησαν καὶ τὰ χωρία Μιχαλίτση καὶ Δοβίζια.

Σάββατον 24 Νοεμβρίου. — Κατεπλεύσαμεν Ἀγίου Σαραντα 8 ὥραν.

Ἑλληνικὴ σημαία ὑψώθη μέσῳ ἀπεριγράπτου ἐνθουσιασμοῦ.

Ἀποβίβασις ἤρξατο ἄνευ ἀντιστάσεως οὐδεμιᾶς.

Διοικητὴς ἀτμοποδορομόνων
Γεωργαντᾶς

Πέμπτη 29 Νοεμβρίου. — Ὁ στρατηγὸς Γαριβάλδης ἀνήγγειλε χθὲς πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν: Ἐυχαρίστως ἀναγγέλλω ὅτι τὸ ὑπὸ τὸν κόμητα Ἀλέξανδρον Ρώμαν στρατιωτικὸν σῶμα, ἐπιχειρήσαν ὁμηρικὴν ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, κατέρωθωσε νὰ τρέψῃ τὸν ἐχθρὸν εἰς φυγὴν καὶ ἐπιφέρει μεγίστας ζημίας εἰς αὐτόν. Οἱ Τούρκοι φεύγοντες ἀφῆκαν δύο πυροβόλα, ἀφθονον ὕλινον πολέμου, σιγῆς καὶ μεγάλην ποσότητα τροφῶν. Τὸ ἐλληνικὸν ἐθελοντικὸν σῶμα, προελάσας κατέλαβε τὴν περιήμωτον δίοδον Δρίσκου τὴν ὁποίαν καὶ κατέχει. Ἐκ τῶν ἡμετέρων ἔμειναν ἐκτὸς μάχης ὀλιγώτεροι τῶν πεντήκοντα, ἐκ δὲ τῶν Τούρκων διπλάσιοι.

Φιλιππιάς, Πέμπτη ἑσπέρας 29 Νοεμβρίου. — Τὴν πρωΐαν τῆς σήμερον, περὶ ὥραν 6 1/2, ἡμέτερος στρατὸς ἦνοιξε γενικὴν ἐπίθεσιν ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ. Δεξιὰ πτέρυξ, παρὰ τὸ ἀκατάπαντον πῦρ τῶν Τούρκων, κατέλαβε τὸ Ἀντόρραχο.

Τὸ ἡμέτερον πυροβολικόν, βάλλον με θαυμαστὴν ἀκρίβειαν, κατέρωθωσε μετὰ τετράωρον μονομαχίαν, νὰ ἐπιβάλῃ σιγὴν εἰς τὰ εἰς θέσιν Λαγάτορα τοποθετημένα ἐχθρικά τηλεβόλα. Ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται προχωροῦν ἀκράδελτοι, με γενναϊότητα παραδειγματικὴν. Ὁ στρατηγὸς Σαπουντζιάκης ἐποπτεύει αὐτοπροσώπως τὰς κινήσεις τοῦ στρατεύματος.

Ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐτραυματίσθησαν περὶ τοὺς διακοσίους. Ἡ μάχη διεκόπη λόγῳ τῆς ἐπερχομένης νυκτός.

Μετσόβον, 29 Νοεμβρίου. — Τὴν ἐπώριον τῆς καταλήψεως τοῦ Δρίσκου οἱ Τούρκοι ἐπετέθησαν ἡμῶν μετὰ ἰσχυρῶν δυνάμεων ἀνερχόμενοι εἰς 6 χιλ. περί-

που μετά 5 πυροβόλλων, 2 μυδραλλιοβόλων πρὸς ἀνάκτησιν τῆς θέσεως.

Ἡ μάχη ἤρξατο τὴν 8ην πρωΐνῃν ὥραν καὶ διήρκεσε μέχρι τῆς νυκτός. Ἡμεῖς ἐτηρήσαμεν τὰς θέσεις μας ἀποκρουσθέντες καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν τοῦ ἐχθροῦ μετὰ πολλῶν ζημιῶν. Ἡμεῖς εὐρισκόμεθα ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τῆς δημοσίας ὁδοῦ Ἰωαννίνων καὶ ἐξικνούμεθα μέχρι τῶν κάτωθι τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς θέσεων. Κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν ὁ ἐχθρὸς ἐπετέθη καὶ κατὰ τοῦ ἐν τῇ θέσει Λυγκιάδες εὐρισκόμενου ἐτέρου Γαριβαλδινῶν σώματος ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Πιπίνου Γαριβάλδη. Καὶ ἐκεῖ ὁ ἐχθρὸς ἀπεκρούσθη. Τὸ ὑπ' ἐμὲ σῶμα ἐβοηθήθη καὶ ὑπὸ τῶν Κρητῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Ἀριστ. Κριάρη, Χρ. Μακρῆ καὶ ἄλλων.

Τὸ ὑπ' ἐμὲ σῶμα ἐπολέμησεν ἡρωϊκῶς. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἐπιτελείου μου ταγματάρχης κ. Μπαρδόπουλος τραυματίσθης ἀπὸ τῆς πρωΐας ὑπὸ σφαίρας ἐξηκολούθησε διευθύνων μετ' ἐμοῦ μέχρι πέρατος τῆς μάχης. Ἐσχον πολλὰς ἀπώλειαι. Τὴν ἐπαύριον 28, οἱ Τούρκοι ἀνερχόμενοι εἰς 8000 περίπου καὶ ὑποστηρίζοντες καὶ ὑπὸ μεγάλων τοπομαχικῶν πυροβόλων ἀσφαλῶς βαλλόντων ἀπὸ τῆς θέσεως Καστρίτι ἐπετέθησαν ἀπὸ τῆς χαρᾶνθης μετ' ὅλων τῶν δυνάμεων τῶν. Ὁ ταγματάρχης Μπαρδόπουλος ἐπληρώθη ἐκ νέου καὶ μετ' ὀλίγον ἐτραυματίσθη καὶ ἐγὼ. Μετεφέρθημεν πρὸς ἐπίδρασιν τῶν τραυματιῶν μας καὶ ἡ διευθύνσις ἀδυνατούντων πλέον ἡμῶν ἀνετέθη εἰς τὸν Πιπίνον Γαριβάλδη. Ὁ Γαριβάλδης κρατεῖ τὴν γέφυραν Καμπέρ Ἀγὰ ἔχων μετ' αὐτοῦ καὶ μέγα μέρος τοῦ ὑπ' ἐμὲ σώματος.

Ὑπολορίζω τοὺς ἐκτὸς μάχης τεθέντας κατὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας εἰς διακοσίους, τῶν ὁποίων θέλω σὰς στείλῃ, ὅταν δυνηθῶ ἀκριβῆ κατάστασιν. Τὸ τραῦμα μου ἐλαφρὸν καὶ ἐλπίζω, ὅτι μετὰ τριήμερον περίπου θεραπείαν θέλω ἐξακολουθήσῃ τὴν αὐτοπρόσωπον πολεμικὴν μου δράσιν.

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἑλλήνων Γαριβαλδινῶν
Α. Ρώμας

Χίος, 30 Νοεμβρίου.— Σήμερον ἀπὸ πρωΐας ἐχθρὸς ἐπετέθη κατὰ τοῦ χωρίου Καρυαῖς ἀπὸ δύο σημείων καὶ ἀπεκρούσθη. Ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐτραυματίσθη εἰς μόνον ἐλαφρῶς. Τὴν μεσημβρίαν ἐγένετο ἐπίθεσις κατὰ τῶν ἡμετέρων ἐν Ἀγ. Γεωργίῳ, ἀπεκρούσθησαν πάλιν ἐγκαταλείψαντες δὲ καὶ νεκρούς. Ἐν Αἰθί τὸ ἐξ 82 Κρητῶν σῶμα ἐξεδίωξε τὸν ἐχθρὸν καὶ κατέλαβε τὰ ἄνωθεν ὑψώματα. Κατὰ τὴν συμπλοκὴν ταύτην ἐφρονεύθησαν περὶ τοὺς 15 Τούρκους καὶ ἐπληρώθη ἀκινδύνως ὁ Κρῆς ὀπλαρχηγὸς Κοκκάλας.

Διευθυντὴς στρατοῦ κατοχῆς
Δελαγραμμάτικας

Ὁ πόλεμος, πού μᾶς ἐπῆρε συνεργάτας, ὑπαλλήλους, ἐργάτας τοῦ τυπογραφείου, μᾶς ἀναγκάζει νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν ἔκδοσιν τῶν «Παναθηναίων» κατὰ μῆνα, προσωρινῶς, ὅσον διαρκεῖ ἡ κατὰστασις αὐτή. Θὰ εἶναι καὶ τὰ «Παναθηναία», μαζί με ὅλους, ἡγῶ τοῦ πολέμου μέσα στὸ πλαίσιον, πού πρέπει νὰ ἔχῃ ἓνα περιοδικόν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

Σάββατον 1 Δεκεμβρίου.— Κατὰ τηλεγράφημα τοῦ στρατηγοῦ Ριτσιώτη Γαριβάλδη καὶ τοῦ ἀντισυνταγματάρχου ἀρχηγοῦ τῶν Ἑλλήνων Γαριβαλδινῶν Α. Ρώμας, τὰ ὑπ' αὐτοὺς σώματα διὰ λυσσώδους ἐπιθέσεως ἀπὸ τῆς 4 πρωΐνης ὥρας τῆς 28ης Νοεμβρίου μέχρι τῆς 10 1/2 κατὰ τάγματος Τούρκων ἐξ 800 ἀνδρῶν κατέχοντες τὸ Δρίσκον καὶ Μάξι μετὰ πολλῶν ὀχυρωμάτων καὶ 2 πυροβόλων ἐν Βίγλα ἐξετόπισαν τὸν ἐχθρὸν καταδιώξαντα αὐτὸν μέχρι τῆς πεδιάδος τῶν Ἰωαννίνων.

Τὴν γενικὴν ἀρχηγίαν τοῦ σώματος εἶχεν αὐτὸς ὁ Ρώμας, προεπορεύθη δὲ ἐπὶ κεφαλῇς ὁ ταγματάρχης Μπαρδόπουλος. Ἐφρονεύθησαν καὶ ἐτραυματίσθησαν περὶ τοὺς 40, συνελήφθησαν καὶ Τούρκοι αἰχμάλωτοι.

Ἀπώλειαι Τούρκων μεγάλαι. Κατελήφθησαν θέσεις ἀκτῆς λίμνης καὶ Βίγλας. Ἀνδρεία ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν ἀπαράμιλλος. Ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης κατελήφθησαν ὅπλα πολλά καὶ λάφυρα.

Σάββατον 1 Δεκεμβρίου.— Διὰ μεταγενεστέρου δὲ τηλεγραφήματος τοῦ στρατηγοῦ Ριτσιώτη Γαριβάλδη ὥραν 10 π. μ. τῆς 29 Νοεμβρίου ἀγγέλλεται ὅτι τὰ ὑπ' αὐτὸν σώματα προσεβλήθησαν καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν, ἰδίως δὲ κατὰ τὸ ἀριστερόν του κέρας. Ἡ διαγωγὴ τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ ὑπῆρξε τελεία. Ἐσχεν 100 τραυματίας καὶ φονευμένους. Δι' ἐτέρου τηλεγραφήματός του τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας, ὥραν 5 π. μ. ἀναφέρει ὅτι, προσβλήθεις ὑπὸ 600 Τούρκων, ἠναγκάσθη νὰ ἀποσυρθῇ πρὸς τὸν ποταμὸν Νιπόταμον εἰς ἀπόστασιν 3 χιλιομέτρων ἀπὸ τῶν προγενεστέρων αὐτοῦ θέσεων.

Φιλippiάς, 1 Δεκεμβρίου ὥρα 12.10' π. μ.— Συμπληροῦντες τὰς διὰ χθεσινῶν δελτίου πρηροφορίας ἡμῶν, ἀναφέρουμεν ὅτι, ἡ κατάληψις τῶν ὑψωμάτων Ἀετοράχης ἐπετεύχθη δι' ἡρωϊκῆς ἐπιθέσεως τῶν εὐζωνικῶν ταγμάτων διὰ τῆς λόγχης.

Κατὰ τὴν φυγὴν τῶν οἱ Τούρκοι ἐγκατέλειψαν πλὴν 3 τηλεβόλων καὶ ἕτερα 4 μετὰ μεγάλης ποσότητος ὀπλοῦ. Σήμερον οἱ Τούρκοι ὑποχωρήσαντες ἐκ Πεστών καὶ καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν, κατέφυγον εἰς τὰ περὶ τὰ Ἰωάννινα ὄχυρά αὐτῶν. Ὁ ὑπ' ἐμὲ στρατὸς κατέλαβε θέσεις ἐναντι τῶν ὀχυρῶν τούτων.

Τὰ περὶ τὸν Δρίσκον ἐθελοντικὰ σώματα ἐπισύραντα διὰ τῆς πρὸς τὰ ὄχυρά Γαστρίτης δρασέως τῶν ὑπερέτας ἐχθρικός δυνάμεις ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποχωρήσωσιν.

Ἀρχηγὸς τῆς Ἡπειροῦ
Σαπουντζάκης

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡ. 60.000.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Διεύθυνσις τηλεγραφικὴ
«Ἀθηναϊκή»

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ:

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ: Ἐν Πειραιεῖ, Πάτραις, Σύρῳ, Καλάμαις, Τριπόλει, Βόλῳ, Δαρίῳ, Ἀργινίῳ καὶ Καρδίτῳ.
ΕΝ ΚΡΗΤῃ: Ἐν Χανίοις, Ἡρακλείῳ καὶ Ρεθύμνῳ.
ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ: Ἐν Κων/πόλει (Ὑ/μα ἐν Γαλατῇ μετὰ Πρακτορείου ἐν Σταμπούλ), Ἀμισῷ, Τραπεζοῦντι, Κερασσοῦντι, Σμύρῃ, Χίῳ, Μερσίνη, Ἀδάνοις, Ταρσῷ, Θεσσαλονίκῃ, Σέρραϊς, Καβάλλα, Σάνδη καὶ Ἰωαννίνοις.
ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ: Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, (μετὰ παραρτήματος ἐν τῇ συνοικίᾳ Midan), Καῖρῳ, (μετὰ παραρτήματος ἐν τῇ συνοικίᾳ Mousky), Ζαγαζικῷ, Μανσουρά, Μιτ-Γνάμρ, Τάντα, καὶ Μπενι-Σουέφ.
ΕΝ ΛΟΝΔΙΝῳ (N° 22 Fenchurch Street), **ΕΝ ΑΜΒΟΥΡΓῳ** (Domhof, Mönckeberg Strasse 18), **ΕΝ ΛΕΜΙΣΣῳ** (Κύπρον), ἐν **ΛΙΜΕΝΙ-ΒΑΘΕΟΣ** (Σάμου), καὶ ἐν **ΚΑΡΤΟΥΜ** (Σουδάν).

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 18/31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1912

Διαθέσιμα:	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ	
Ἐν τῷ Ταμείῳ καὶ παρ' ἐγχωρίοις Τραπεζαῖς	Δρ. 7,643,595.18	Δρ. 15,447,621.58
Παρὰ Τραπεζ. ἐν Εὐρώπῃ καὶ Σ/ματα ἐν χαρτοφυλακίῳ	» 7,804,026.40	» 23,379,001.27
Προεξοφλήσεις καὶ Προκαταβολαὶ Ἐγγραμμάτων		
Ἡγγυημένοι λογαριασμοί:		
ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρεωγράφων	» 61,232,788.23	
δι' ἐμπορ. καὶ ἄλλων ἐγγυήσεων	» 78,650,734.92	» 150,545,021.74
ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων	» 10,661,498.59	
Τρέχοντες λ/σμοὶ χρεωστικῶν		» 24,515,259.73
Ὁμολογίαι Ἐθνικῶν Δανείων, Λιμενικῶν Ταμείων καὶ Ἀνωδύμων Ἐταιριῶν		» 22,103,827.91
Χρεώγραφα καὶ τοκομερίδια		» 7,864,247.03
Συμμετοχαὶ εἰς ἐπιχειρήσεις		» 3,586,753.50
Κτήματα Τραπεζῆς		» 5,422,986.38
Ἐγκαταστάσεις, ἐπιπλα, χρηματοκιβώτια κτλ.		» 1,341,863.65
		Δρ. 254,206,582.79

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	
Κεφάλαιον Ἐταιρικόν	Δρ. 60,000,000.—
Κεφάλαιον τακτικόν Ἀποθεματικόν	» 5,676,250.—
Ἀποθεματικὸν Προνοίας	» 504,301.95
Καταθέσεις ὀψεως	Δρ. 29,971,924.59
» προθεσμίας	» 51,877,178.89
» πολυτεῖς καὶ με προειδοποίησιν	» 28,100,612.61
Ταμειυτήριον	» 14,136,184.20
Τρέχοντες λ/σμοὶ πιστωτικοί	» 27,331,809.72
Υποκαταστήματα	» 786,115.87
Ἐξωτερικοὶ λ/σμοί	» 33,706,291.27
Προσωρινοὶ λ/σμοὶ καὶ διάφορα	» 2,115,913.69
	Δρ. 254,206,582.79

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς
Ζ. Κ. ΜΑΤΣΑΣ

Ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς
Φ. Η. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἐκτελεῖ πᾶσαν τραπεζικὴν ἐργασίαν, ἥτοι: Προεξοφλήσεις ἐμπορικῶν γραμμάτων καὶ συναλλαγματικῶν, Προκαταβολὰς ἐπὶ χρεωγράφων καὶ ἐμπορευμάτων, Εἰσπράξεις τοκομεριδίων παντὸς εἶδους χρεωγράφων, φορητῶν, συναλλαγματικῶν, γραμματίων ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ, Ἐκτελεῖ χρηματιστικὰς ἐντολάς, Ἐκδίδει ἐπιταγὰς, πιστωτικὰς ἐπιστολάς καὶ τηλεγραφικὰς ἐντολάς πληρωμῶν ἐν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ τῷ ἐξωτερικῷ. Ἀνοίγει τρέχοντας λ/σμούς ἡγγυημένους. Δέχεται καταθέσεις χρεωγράφων πρὸς φύλαξιν ἀντὶ ἐλαχίστων δικαιωμάτων καὶ ἐνοικιάζει χρηματοκιβώτιον διαφόρων διαστάσεων ὑπὸ ὅρους λίαν εὐνοϊκούς διὰ τὸ κοινόν.

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν δέχεται καταθέσεις εἰς τραπεζογραμμάτια, εἰς χρυσὸν καὶ εἰς ἐπιταγὰς (chèques) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑπὸ ὅρους λίαν εὐνοϊκούς.

Αἱ εἰς χρυσὸν καταθέσεις εἶναι ἀποδοτέαι εἰς ὁ νόμισμα ἐνηργήθησαν, αἱ δὲ εἰς ἐπιταγὰς (chèques) ὁμοίως ἀποδίδονται δι' ἐπιταγῶν (chèques) τῆς Τραπεζῆς ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀνταποκριτῶν τῆς. Οἱ δεδουλευμένοι τόκοι πληρώνονται καθ' ἑξαμηνίαν ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰουλίου ἐκάστου ἔτους. Ταμειυτήριον με ἰδιαίτερον ὑπηρεσίαν λειτουργεῖ καθ' ἑκάστην.

ΔΙΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ
ΩΤΩΝ ΡΙΝΟΣ ΛΑΡΥΓΓΟΣ
ΚΑΙ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΦΩΝΗΣ ΚΑΙ ΛΑΛΙΑΣ

Ο ειδικός
ΔΗΜ. ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Επί τριετίαν ἐν Βιέννῃ καὶ Παρίσις
ἐκπαιδευθεὶς

Δέχεται 9—11 καὶ 3—5

Ὅδὸς Ἀγίου Κωνσταντίνου 5^α

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ

ΧΗΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ

Α. Γ. ΦΩΚΑ, ΧΗΜΙΚΟΥ

ΟΔΟΣ ΕΛΟΥΑΡΔΟΥ ΑΝ ΠΡΩΗΝ ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΕΙΟΥ ΑΡ. 12

Χημικαὶ καὶ μικροβιολογικαὶ ἀναλύσεις.—Ἀνά-
λυσις αἵματος, οὔρων, γαστρικοῦ χυμοῦ.—Ἀνά-
λυσις κοπράνων.—Ὅλαι αἱ βιομηχανικαὶ ἀνα-
λύσεις κατὰ τὰς νεωτάτας ἀνακαλύψεις.—Ἀνα-
λύσεις μεταλλευμάτων.



Μ Ε Γ Α

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ ΚΑΙ ΓΑΛΑΚΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

“ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΒΟΥΣΤΑΣΙΩΝ,,

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΓΕΩΡΓΑΝΤΗ

ΑΘΗΝΑΙ — ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 48 — ΑΘΗΝΑΙ

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 597

ΤΡΙΧΡΩΜΙΑΙ

ὅμοιαι εὐρωπαϊκῶν, ἐκτελοῦνται μόνον ἐν τῷ τελείῳ ἐπιστημονικῷ
ἐργαστηρίῳ Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ πλατεία Ἀγ. Θεοδώρων. Ἀναπαρα-
γωγή παντὸς πολυχρώμου πίνακος ΕΛΑΙΟΓΡΑΦΙΩΝ, ΥΔΑΤΟΓΡΑΦΙΩΝ κ.τ.λ.
Κλισὲ διὰ περιοδικὰ, συγγράμματα καὶ πολυτελεῖς ἐκδόσεις. ΧΑΛΚΟΓΡΑΦΙΑΙ,
ΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΙΑΙ. 3 ἡλεκτροκίνητα μηχανήματα, πλατεία Ἀγ. Θεοδώρων.

ΜΑΡΜΕΛΑΔΕΣ ΑΓΓΛΙΑΣ ΝΕΑΣ ΕΙΣΟΔΙΑΣ

Ἀπὸ γνησίαν ζάχαρην θρεπτικαὶ καὶ στομαχικαὶ παρελήφθησαν εἰς πλουσίαν συλλογὴν,
μὲ τὰς ἐξῆς πρωτοφανεῖς τιμὰς: Φράουλα δρ. 1,40 — Φραμπούζ 1,35 — Βερύκοκο 1,40 —
Πορτοκάλι 1,30 — Δαμάσκηνο 1,35 — Βατόμουρο 1,35 κλπ.

Τὰς κενὰς φιάλας δεχόμεθα πρὸς 20 λεπτὰ ἐκάστην.

ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ προμηθευτοῦ τῆς Ἀλλῆς — 21 Σταδίου — Τηλέφ. 137

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ THOMSON HOUSTON.—ΕΔΡΑ: ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΕΙΣ ΜΕΤΟΧΑΣ: ΔΡΑΧ. 10,000,000. ≡ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΕΙΣ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ: ΦΡ. ΧΡ. 10,000,000

Κεντρικὸν Ἐργοστάσιον ἐν Νέῳ Φαλήρῳ.—Σταθμοί: Ἐν Ἀθήναις, Πειραιῇ, Νέῳ Φαλήρῳ
καὶ Κηφισσίᾳ.—Ἡλεκτρικὴ κίνησις τοῦ ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ Σιδηροδρόμου καὶ τῶν Τροχιο-
δρόμων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων.—Προνόμιον φωτισμοῦ δι' ἡλεκτρισμοῦ καὶ ἀερίου:
Πειραιῶς, Πατρῶν, Σύρου, Καλαμῶν, Ἀργοστολίου, Χαλκίδος.—Ἡλεκτρικὸς Τροχιοδρόμος Πατρῶν.
Ἐγκαταστάσεις φωτισμοῦ καὶ κινητηρίου δυνάμεως καὶ ἐν γένει πᾶσα ἐργασία σχετιζομένη μὲ
τὸν ἡλεκτρισμόν.—Ἡ Ἐταιρία προμηθεύει παντὸς εἶδους ὀλικά ἡλεκτρισμοῦ, ἰδιά ὄργανα καὶ
μηχανὰς Thomson Houston τῶν ὁποίων εἶναι ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ.